

ANUL XIII - NR. 5 (1973) - 26 IANUARIE 1974

Fracara

Biblioteca Municipală
SALA DE LECTURĂ

Biblioteca Municipală
SALA DE LECTURĂ

Cuvinte pe care atunci nu le-am putut rosti

Încurajat de faptul că într-unul din numerele trecute ale revistei «Flacăra» am putut citi cuvinte de prețuire la adresa profesorului emerit Ștefan Dutulescu — azi, după încetarea din viață a strălucitului om de cultură — își îngăduie a vă trimite un succint panegiric Ion Petrovan din București, str. Plantelor nr. 60, și pe care nu l-a putut rosti în cadrul solemnității de despărțire datorită «tristeții sugrumate în pumni», cum denumește o asemenea mare emoție poetul.

«Nenea Fanu», cum îi ziceau elevii, a fost originar din București. Călăuzit de unul din preceptorii lui Cezar, care a spus într-o împrejurare capitală: «decît al doilea la Roma, mai bine primul în Galia», s-a împămîntenit în orașul Craiova, unde a trăit, a muncit, s-a dăruit și și-a dat obștescul sfîrșit. Acolo a crescut el oameni adevărați, suflete mari, minți luminate, îmbogățind știința și literatura românească, căpătîndu-și prin strădania și dăruirea sa stima, prețuirea tuturor. Invalid din primul război mondial, autor al primului dicționar filozofic din țara noastră, autor de piese jucate la Teatrul Național din Craiova, autor al unei lucrări lăsate în păstrarea Arhivelor statului din Craiova, nu-și putea găsi o mai nimerită așezare a locului de veci decît în imediata vecinătate a mormîntului eroilor nemului din cimitirul bisericii de pe șoseaua Pantelimon-București.

Am ascultat cu emoție cuvintele de rămas bun ce le-au rostit foștii săi elevi de la liceul «Frații Buzești» din Craiova și de la celelalte școli pe unde a lucrat. Cu ochii înlăcrimați, plecînd de la această ceremonie funebă, am înginat ca pentru mine cuvintele poetului: «Pămînt ți-e trupul și-n pămînt s-ascunde/ dar umbra ta rămase printre noi/ și inima-mi te simte orișunde».

Din partea întreprinderii comerciale de stat pentru alimentație publică Pitești

În numărul 51 (967) din 15 decembrie 1973 al revistei «Flacăra» a fost publicat articolul «OAMENII MUNCII AU NEVOIE DE CANTINE BUNE TOC-MAI PENTRU CĂ SÎNT AI MUNCII», în care se vorbește și de unele cantine din municipiul Pitești.

În legătură cu aceste cantine vă precizăm următoarele: Pentru cantina-restaurant «a teatrului», I.C.S.A.P. a solicitat în mai multe rînduri un local corespunzător, dar nu i-a fost repartizat pe considerentul că nu există. La ultima analiză făcută de Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului Pitești asupra activității cantinelor-restaurant, ni s-a făcut promisiunea că în trimestrul I/1974 ni se va repartiza un spațiu corespunzător pentru această cantină.

Referitor la aspectul întîlnit la cantinele «Combinatului de articole tehnice din cauciuc» și «Argeșana», ne rămîne sarcina ca și pe viitor să menținem calitatea produselor și împreună cu comitetul de cantină să popularizăm în rîndul salariaților avantajele servirii unei mese la cantină.

director, N. Diaconescu șef serviciu, Gh. Ionescu

Unde sapă dau de apă rea

Mă adresez redacției revistei «Flacăra» cu o problemă a cărei rezolvare interesează pe majoritatea locuitorilor din comuna Tufești, jud. Brăila. Mă numesc Năstase Badiu, domiciliu în București, în Drumul Taberei nr. 10, bl. D/1 și sînt originar din Tufești.

În această comună oamenii se aprovizionează cu apă din fîntini. Tufeștenii sînt oameni harnici, sirguincioși și și-ar săpa fiecare o fîntină în gospodăria proprie, însă necazul vine de la calitatea apei. Din cele șapte ulițe paralele cîte are comuna Tufești numai pe una din ele fîntinile au apă bună. Oamenii de pe celelalte ulițe oriunde ar săpa dau numai de apă rea. Această apă nu e bună nici pentru vite, nici pentru spălat, ci doar pentru stropit praful din curți.

De ani și ani de zile cei mai mulți tufeșteni se chinuiesc cîrînd zilnic, cu cobilița, de la circa 2 kilometri, apă pentru băut, pentru spălat, pentru mîncare, apa cea de toate zilele. E nemaipomenit de greu. Trebuie să bei apa cu măsură, să te speli cu economie și mereu să drămuiești.

Mă gîndesc, oare organele locale ale puterii de stat, Consiliul popular al județului Brăila, nu pot urni o dată pentru totdeauna problema aceasta din loc? Nu s-ar putea realiza un sistem de canalizare sau un sistem de cișmele pentru captarea și transportarea apei potabile pe la curțile gospodariilor? Știu că oamenii au dat bani pentru asemenea acțiuni, dar ce s-a făcut cu acești bani, de ce lucrurile se tărăgănează la nesfîrșit, n-am aflat încă. Sînt convins că tufeșteni

vor mai da bani dacă va mai fi nevoie, vor participa cu toate forțele, prin muncă voluntară, la orice lucrări, pentru a scăpa o dată pentru totdeauna de a mai căra apa cu miinile de la depărtări de kilometri.

Din partea Consiliului popular al județului Brăila

Problema apei în comuna Tufești a stat și stă în atenția comitetului executiv al Consiliului popular comunal și, respectiv, al Consiliului popular județean. Ca dovadă, încă din anul 1971 s-a fixat ca obiectiv de realizat prin contribuția bănească a locuitorilor, conform legii 20/1971, realizarea lucrării de forare și executarea conductei de apă. În 1971 s-a votat suma de 240.000 lei pentru începerea executării lucrării în anul 1972. Lucrarea n-a putut fi executată atunci suma fiind insuficientă.

În anul 1973 trebuie reținut că din fondurile mai vechi însă, care rămăseseră de la electrificarea comunei și nicidecum din fondurile stabilite pentru apă, Consiliul popular comunal a realizat cu aprobarea adunării cetățenilor, o extindere de două săli de clasă. Comuna posedă în prezent circa 300.000 lei. Consiliul popular comunal intenționează să supună din nou aprobării cetățenilor sume tot pentru apă. Deci există destulă preocupare pentru această problemă din partea organelor locale. S-au făcut analize repetate la apa pe care o asigură cele două C.A.P.-uri de la fîntinile forate și este necorespunzătoare.

Verificarea a fost făcută de tovarășul secretar al comitetului executiv al Consiliului popular județean Brăila, Turcan Alexandru.

vicepreședinte, Ilie Marinache secretar, Alexandru Turcan

Camioneta va fi casată

Întreprinderea comercială de stat pentru alimentație publică «Petroșani» ne comunică: Cu privire la articolul apărut în revista «Flacăra» numărul 1-2 din 1 ianuarie 1974 intitulat «Anii trec, camioneta rămîne», vă informăm că s-au întocmit formele de casare pentru autovehiculul respectiv, care a și fost transportat la depozitul nostru de materiale pînă la aprobarea actelor, după care se va preda la D.C.A.

director, Constantin Secărea șef birou administrativ, Sultana Dombi

O precizare a întreprinderii «Electrobanatul»

Vă aducem la cunoștință că în articolul «Bateriile cu emblema «Electrobanat», publicat în numărul 51 (967) din decembrie 1973, la rubrica «Flacăra la dispoziția dumneavoastră», a apărut o greșeală din cauza neatenției semnatarului ațelor rînduri, Nicolae Dimitriu din Tîrgoviște. Întreprinderea noastră, deși cea mai mare producătoare de baterii din țară, nu are în nomenclatorul de produse bateria de 9 V, tip 6F22, pentru aparatele tranzizitate, aceste baterii fiind produse ale Fabricii de cabluri și materiale electroizolante din București, fapt certificat și de emblema de pe baterii — «ECAB» (și nu «ELBA»).

Solicităm să se revină asupra acestei erori, publicînd în revista dumneavoastră o dezmințire a articolului sus-amintit.

director, ing. Gligorescu D. șef serviciu C.T.C. — laboratoare, ing. Ciucă Gh.

Rog a se rezolva cererea mea din 5 martie

Sînt Nițan C. Samuil din orașul Suceava, str. Mihai Viteazul nr. 20 A, et. II, ap. 80, vă rog să mă ajutați să arăt prin intermediul paginii «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» o problemă personală. Sînt salariat la I.C.D.B.-București, și lucrez la șantierul din județul Neamț, lotul Hanga. Vin la domiciliul meu din Suceava o dată la două săptămîni. Am fost căsătorit și am divorțat. M-am adresat în 5 martie cu o scrisoare recomandat Consiliului popular al comunei Drăgoiești, județul Suceava, pentru a-mi viza hotărîrea judecătorească de divorț, precum că a fost trecut în evidențele Consiliului popular. M-am adresat din nou cu o scrisoare simplă, neprimind nici un răspuns. La data de 6 aprilie 1973 m-am adresat la Consiliul popular al județului Suceava spre a mă ajuta să rezolv această problemă. Mi s-a răspuns că nu am anexat timbrele necesare. La data de 6 iulie 1973 am cerut sprijinul ziarului «Munca» și al Consiliului județean al sindicatelor și totodată am făcut o nouă cerere, anexînd și timbrele necesare pentru Consiliul popular Drăgoiești, rugînd a se rezolva cererea trimisă la data de 5 martie 1973. Nici după șase luni de zile încă nu a reușit Consiliul popular să pună o viză la un act și nici să-mi dea un răspuns.

Din partea Consiliului popular al județului Suceava

În legătură cu scrisoarea lui Nițan C. Samuil din municipiul Suceava, str. Mihai Viteazul nr. 20 A, prin care arată că întîmpină greutăți la obținerea înscrierii pe hotărîrea de divorț a clauzei ce a fost înregistrată pe actul de căsătorie, înregistrat la Comitetul executiv al Consiliului popular al comunei Drăgoiești, vă facem cunoscut că în urma unei scrisori primite direct de la sus-numitul s-au constatat următoarele: Comitetul executiv al Consiliului popular al comunei Drăgoiești i-a trimis, cu adresa nr. 181 din 14 august 1973, hotărîrea de divorț prevăzută cu mențiunea cuvenită.

De nesoluționarea la timp a cererii lui Nițan Samuil se face vinovat secretarul Comitetului executiv al Consiliului popular al comunei Drăgoiești, care avînd și alte abateri, urmează a fi sancționat.

președinte, Miu Dobrescu secretar, Gh. Florescu

Pe baza căror criterii poți fi încadrat

Anul trecut m-am prezentat la concursul de admitere la Facultatea de istorie-filozofie din Iași (secția filozofie) și am picat, deoarece nu am fost suficient de pregătit, fiind bolnav și pregătindu-mă în special pentru bacalaureat (pe care l-am luat cu 9,33). Nepierzîndu-mi speranța, m-am gîndit că mă voi pregăti pentru anul viitor și am hotărît să mă încadrez în producție pînă la examen. Astfel am mers la Serviciul de forțe de muncă Fălțiceni, dar aici mi s-a răspuns că nu au locuri nicăieri. Am depus cerere pentru a fi încadrată ca suplinitoare la una din școlile comunei noastre, dar nici aici nu am avut succes și am fost nevoită să stau acasă. Anul acesta am dat din nou examen, dar am picat pentru 0,09 puncte (am avut 7,83 și s-a intrat cu 7,92). Am depus și anul acesta cerere pentru a fi încadrată ca suplinitoare, dar nici de data aceasta nu am avut succes, deși a fost un loc liber chiar în satul vecin cu al meu, unde a fost încadrată tot o absolventă de liceu, iar foștii colegi au fost reîncadrați. Am scris această scrisoare pentru a vă ruga să-mi răspundeți la o întrebare: pe baza căror criterii se face încadrarea în învățămînt ca suplinitor? Am impresia — ne scrie Magdalena Mocanu, din satul Șomuz, comuna Dolhasca (Suceava) — că la noi lucrurile sînt scoase la licitație, altfel nu pot să-mi explic de ce nu am fost încadrată, deși posibilități erau și deși mi s-a promis.

Din partea Consiliului popular al județului Suceava

La adresa dumneavoastră referitoare la scrisoarea numitei Mocanu Magdalena din satul Șomuz, comuna Dolhasca, vă informăm că Inspectoratul școlar al județului Suceava îi va face încadrarea sus-numitei în învățămînt începînd cu data de 10 ianuarie 1974. Alăturat vă înaintăm referatul Inspectoratului școlar al județului Suceava.

președinte, Miu Dobrescu secretar, Gh. Florescu

Inspectoratul școlar al județului Suceava

La scrisoarea tovarășei Mocanu Magdalena din satul Șomuz, comuna Dolhasca, județul Suceava, adresată redacției revistei «Flacăra», prin care solicită încadrarea ca suplinitoare în învățămînt, vă facem cunoscut că i s-a comunicat să se adreseze inspectoratului școlar și, începînd cu 10 ianuarie 1974 va fi încadrată pe un post vacant în județul Suceava. Inspector general adjunct, C. Chindea inspector școlar, V. Danielescu

În cadrul internatului este necesar un medic

În cadrul internatului de la Școala ajutoare Săcel, județul Hunedoara, sînt 190 elevi. De felul cum sînt îngrijiți nu am nimic de obiectat, iar eu în calitate de mamă sînt mulțumită. Problema ce mă nemulțumește pe mine, cît și pe ceilalți părinți ai elevilor de la școala amintită, este următoarea: în cadrul internatului nu este un medic în permanență, pentru o supraveghere medicală zilnică a acestor minori, ne scrie Maria-Rotaru din comuna Buituri, județul Hunedoara.

Medicul vine o dată la săptămîni, de la o circumscripție dintr-un sat din apropiere, iar asistenta medicală are programul de la 7-15 în fiecare zi.

Dacă se ivesc cazuri de îmbolnăviri după orele 15 și mai ales în timpul nopții, copiii trebuie transportați cu salvarea la cea mai apropiată circă unde sînt cadre medicale, dar de cele mai

multe ori pe timp de noapte nu se poate obține salvarea.

Ne punem întrebarea, oare nu se poate rezolva ca elevii să aibă în cadrul internatului un medic în permanență pentru a putea supraveghea zilnic sănătatea acestora care sînt mai sensibili și cu totul mai deosebiți de elevii de la școlile cu program normal?

În cazul că nu se poate acorda la numărul de 190 elevi un medic în permanență, propun ca medicul de la circumscripția din satul apropiat care deservește o dată pe săptămîni și internatul, să fie mutat în cadrul internatului școlii ajutoare Săcel și să deservească în limita posibilităților sau cu un program stabilit satul respectiv.

Cred că propunerea mea este binevenită pentru micii minori, de a li se putea acorda zilnic un control medical.

Sper ca propunerile mele să fie aplicabile

Vă scriu mai întîi despre necazul nostru generat de lipsa iaurtului de pe piața țirgovișteană și a altor localități din județ, își începe relatarea Dumitru Codițoiu din strada Armoniei nr. 8. Intrigat de această lipsă, m-am interesat la factorii care răspund de producerea lui și de aprovizionare, de la care am desprins următoarele:

Consumatorii de iaurt îl cumpără, majoritatea, cu borcane cu tot, și cum costul borcanului nu este decît 60 de bani, mulți cetățeni nu se mai interesează să-l înapoieze circuitului de imbuteliere. L-am întrebat pe șeful producției de la I.C.I.L.-Tîrgoviște, de ce nu comandă borcane mai multe. Acesta a răspuns că în țară este autorizată să fabrice borcane pentru iaurt numai fabrica de la Azuga și că singură nu poate să asigure toate cerințele. «Noi am putea să fabricăm iaurt pentru mii de borcane pe zi, că avem lapte destul. Pentru că nu avem borcane, linia de imbuteliere mai mult stă, iar noi plătim amortisment pentru ea».

Aș întreba atunci: De ce O.C.L.-Alimentara nu apelează la consumatori să restituie borcanele? De ce nu se mărește garanția unui borcan la doi lei de exemplu, ca omul să fie interesat să-l ducă înapoi? De ce distribuitorii I.C.I.L.-Tîrgoviște nu ridică borcanele goale, așa cum a fost cazul cu microiraionul 9, unde în ziua de 28 noiembrie, aproape o sută de borcane așteptau neridicate de șase zile, la numai 200 metri de fabrică?

Încerc să fac unele propuneri, nădăjduiesc aplicabile, și pe linia gospodăririi mai chibzuite a resurselor energetice.

Să se pună, la fiecare început de linie electrică pentru iluminat public, întreprinătoare automate, care să interzică lumina 5 secunde, iar alte 10 secunde să refacă contactul de iluminare. În acest fel s-ar realiza o economie de electricitate egală cu o treime din consum.

În multe localități din țară încălzirea nu se face de la o singură centrală mare, ca în cazul fericii la Piteștiului, ci de la mai multe centrale mici, care consumă mult combustibil și electricitate. Ar fi bine ca și la Tîrgoviște, de exemplu, să se facă lucrările de rigoare pentru ca termocentrala de la Doicești să furnizeze căldură întregului oraș, așa cum Găvana deservește Piteștiul.

Din confesiunile unui profesor

Eram în halat de bolnav, pe coridorul unui spital. Deodată am tresărit: un tînr înalt, îmbrăcat în uniformă, cu matricolă pe mîna, cu șapcă de elev pe cap, înainta sfîos. După el, un altul, puțin mai scund. Mi-a trecut prin minte că sînt doi reprezentanți ai clasei care-și aștepta dirigințele de atîtea săptămîni. Dar nu era așa! În urma lor, un stol compact... Douăzeci și doi sau douăzeci și patru sau poate toți colegii de clasă ai celor doi. Nu mai știu cum am ajuns în curtea spitalului, înconjurat de ei. Coplesit de emoție m-am trezit că le pun întrebări: Bine, dar azi e duminică... Nu e zi de școală. Cum v-ați întîlnit? Mulți sînteți din mediul rural, navetiști, și azi trebuia să vă odihniți, să vă distrați?...

După puține zile m-am înapoiat la școală. A venit sfîrșitul anului școlar, prilej de evaluare a unui muncii profesorului. Ședînte de analiză activității cadrelor didactice, caracterizări, calificative. Eu, am cu părul nins de ani, am primit un singur calificativ «bine». Cine mi l-a dat? Un confrate mult mai tînr. De acest coleg, promovat într-o funcție superioară, mă desparte o distanță de aproape un sfert de veac și poate nu numai atît! Colectivul de conducere a ripostat energic: «Merită cu prisosință calificativul «foarte bine». Cel care propusese calificativul «bine» nu era altul decît un fost elev al meu de acum un sfert de veac. Cu un sfert de veac în urmă, altă clasă îmi ura, la sfîrșit de an școlar, succes și viață lungă. După un sfert de veac, unul dintre ei, numai unul, mă notează cu «bine». În același timp alți elevi, cei de azi, toți îi urează aceluiași dascăl ani mulți și sănătate. E bine că azi sînt mulți, conștienți și sinceri. E îmbucurător faptul că numai unul din cei vechi nu seamănă nici cu cei de azi, nici măcar cu foștii săi colegi.

Dar luîndu-mă cu vorba am uitat să mă prezint: sînt profesorul Constantin Burlacu din Ploiești, str. Zubcu-Petrovici nr. 2.

și prietenilor ei!

o livrăm are calități excelente. Nu demult, am pierdut clienți din R.F.G. pentru simplul motiv că n-am izbutit să satisfacem dorința importatorului de a-i oferi un anumit tip de borcane. Era vorba de o comandă de jumătate de milion de borcane.

Înceiem aici succintul reportaj de la Combinatul apicol din București, aflat poartă-n poartă cu Aeroportul Băneasa,

complex arhitectonic încântător, între zidurile căruia oamenii muncesc cu seriozitate și pasiune, dar în viața căruia, de zi cu zi, mai există încă probleme de rezolvat.

Deși oarecum festiv, prilejuit de Centenarul albinei românești, acest reportaj se poate constitui și într-un subiect de meditație pentru oameni harnici, cu mâini dulci și pricepute.

ce stupii ilustrează fidel teoreme de optimizare, supunându-se unor foarte exacte legi ale matematicii. În plus, albina cu care lucrăm, Mellifica carpatica, este foarte blândă și foarte harnică. De aceea, este foarte solicitată la export și recent, cu ocazia Congresului internațional de apicultură de la Buenos Aires, am stabilit noi contacte pentru extinderea zonei ei de răspîndire.

— *Apropo de Congresul de la Buenos Aires. Știu că pentru realizarea dumneavoastră în funcția de președinte al Apimondiei a fost nevoie de modificarea legii electorale, care interzicea un al treilea mandat. Legea s-a modificat și românul Harnaj a fost reales în unanimitate. Dar nu despre asta este vorba. Iată, am în față numărul din decembrie trecut al revistei franceze «La Gazette Apicole», în care cavalerul Ridder Van Rappard, primarul Amsterdamului, scrie despre dumneavoastră: «Harnaj este un rege fără coroană al albinelor, un administrator și un diplomat abil, bucurându-se de o autoritate incomparabilă în toate țările». Ce părere aveți despre asta?*

— *Cred că Van Rappard este deosebit de amabil. Nu-mi rămîne decît să repet: este mai puțin vorba de meritele mele personale, cît de priceperea și seriozitatea școlii românești de apicultură. Bucurîndu-se de condiții excelente, apicultura noastră progresează cu fiecare zi, ocupînd un loc tot mai important în cadrul economiei. În această idee, ziua de 20 septembrie 1972 a fost una dintre cele mai fericite pentru crescătorii de albine. A fost ziua cînd secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și-a găsit timp să viziteze Combinatul apicol, expoziția, a stat de vorbă cu noi, ne-a dat indicații de o deosebită valoare, pentru un progres neîncetat.*

— *Care ar fi primul obiectiv imediat pe această cale a progresului?*

— *Foarte curînd, vom avea la București o Casă a apiculturii, o clădire modernă cu mai multe niveluri, sugerînd un fagure, posedînd laboratoare, magazine, spațiu hotelier, bibliotecă, săli pentru cursurile apicole postuniversitare*

profesor doctor inginer v. harnaj, președintele apimondiei: «apicultura prelungește viața, ajutîndu-i pe oameni să fie mai calmi, mai destiși, mai bine hrăniți»

- De ani de zile, viața mea se împarte între aceste două birouri...
- Toți banii pe care i-am cîștigat i-am băgat în stupi
- Columna lui Traian atestă vechimea stupăritului pe aceste pămînturi
- România ocupă în ierarhia internațională a mierii

același loc ca și în ierarhia petrolului

- Ziua de 20 septembrie 1972 a fost una dintre cele mai fericite pentru crescătorii de albine...
- Lumea modernă nu poate fi concepută fără miere
- Am un fiu, este inginer și îl cheamă Albinel

— *Tovarășe profesor Harnaj, înainte de a suna la ușă, am citit cu atenție ce scrie sub numele dumneavoastră. Scrie profesor doctor inginer Viaceslav Harnaj. Am citit și am tresărit. Există oare profesori universitari de apicultură?*

— *Desigur, numai că eu sînt profesor de hidraulică, în cadrul Institutului de petrol, gaze și geologie. În plus, dețin onoarea de președinte al Comitetului internațional de hidrodinamică a fluidelor polifazate, disciplină în care sînt socotit un fel de fondator.*

— *Așadar, președinte al unui organism internațional de hidraulică, președinte al Asociației crescătorilor de albine din România, președinte al Federației internaționale de apicultură Apimondia, de trei ori președinte, tovarășe profesor! Nu e prea mult, nu e prea obositor și, mai ales, cum se împacă una cu alta?*

— *Într-adevăr, însărcinările pe care le am mă obligă la un ritm de muncă intens, susținut, dar muncesc de cînd mă știu și cred că mi-ar fi peste putință să stau o clipă. În plus, am avut marele noroc ca sediile celor două insti-*

i-am cîștigat i-am băgat în stupi. În cercetare.

— *Din cîte înțeleg, apicultura trăiește prin amatorism.*

Să fie chiar adevărat?

— *Foarte adevărat.*

— *La urma urmei, tovarășe profesor, ce este apicultura?*

— *Creșterea muștii de scorbură, cum denumeau latinii albina. În această lume modernă, rapidă și adesea obositoare, apicultura dă un sens plăcut și utilitar timpului liber, prelungește viața, ajutîndu-i pe oameni să fie mai calmi, mai destiși, mai bine hrăniți.*

— *Cît este de veche această meserie prin părțile noastre?*

— *Condițiile de climă ale acestor pămînturi au favorizat dintotdeauna creșterea albinelor. În muzee nu există mărturii concrete asupra răspîndirii apiculturii antice pe teritoriul nostru, dar însemnările unor istorici și imaginile încrustate în piatra Columnei lui Traian atestă că stupăritul este o îndeletnicire foarte veche prin părțile Dunării.*

— *Și totuși, astăzi, apicultura românească își serbează abia centenarul.*

— *Este vorba de aniversarea a 100 de ani de la înființarea primei asociații de apicultură de pe teritoriul României, grupare care a luat ființă în Banat, din inițiativa profesorului Nicolae Grand. Adunarea generală a avut loc în urmă cu 100 de ani, în saloanele băilor centrale din Buziaș.*

— *Cît de departe s-a ajuns în acești o sută de ani?*

— *Faptul că mă aflu reales, pentru a treia oară, în fruntea Apimondiei reprezintă, în primul rînd, o recunoaștere internațională a serviciilor pe care apicultura noastră le aduce lumii contemporane, reprezintă un semn al respectului și prestigiului de care se bucură crescătorii de albine din România pe toate meridianele globului. Dealtfel, faptul că Institutul de tehnologie al Apimondiei și editura ei funcționează la București și asta constituie, cred, o dovadă concludentă a afirmațiilor anterioare. În acest context, e bine de știut că România ocupă în ierarhia internațională a mierii același loc ca și în ierarhia petrolului, țara noastră*

Inaugurarea expoziției internaționale de apicultură, ocazionată de Congresul Apimondia de la Buenos Aires, 1973.

de specializare inaugurate în România. La ultimul etaj, preconizăm un restaurant-turnant.

— *La care să se mîncească miere și să se bea hidromel?!*

— *Între altele. Sînt convins că n-ați mîncat niciodată larve de albine cu smîntînă. Este o mîncare delicioasă care conține o doză bună de proteine. Cînd veți mîncă, o să vă lingeați degetele.*

— *Tovarășe profesor, prin firea lucrurilor, interviul de față se apropie de capăt. Aș vrea să știu ce loc ocupă apicultura în peisajul lumii moderne.*

— *Șefi de state se ocupă cu creșterea albinelor. Apicultura a pătruns în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii. Personal am condus, nu cu mult timp în urmă, congrese apicole în Australia, la Moscova, la Washington, în Madagascar, în America de Sud. În plus, profesorul vest-german Karl von Frisch, care este membru de onoare al Comitetului Apimondiei, a primit Premiul Nobel în biologie pentru limbajul albinelor. Cercetările lui, de care sîntem mîndri cu toții, reprezintă contribuții excepționale în materie de psihologie animală. În sfîrșit, produsele apicole sînt tot mai recunoscute în medicină și cosmetică, tot mai solicitate, tot mai studiate și diversificate. Lumea modernă nu poate fi concepută fără miere.*

— *Așadar, dumneavoastră ați moștenit pasiunea pentru stupi de la părinți. Spuneți-mi, aveți cui să transmiteți dragostea pentru albine?*

— *Am un fiu la fel de pasionat. E de meserie inginer.*

— *Cum îl cheamă, tovarășe profesor?*

— *Albinel.*

— *Vă mulțumesc. Vă urez dumneavoastră și celorlalți apicultori la mulți ani și cît mai multă miere.*

— *La mulți ani.*

Ovidiu IOANITOIAIA

«Am aflat dintr-o anumită lucrare că există albine în Scitia și că nici nu le pasă de frig. Iar scitii nu duc misilul de vînzare miere străină, ci din partea locului și faguri de la ei» (Claudius Aelianus, în jurul anului 220)

tuții la care lucrez. Petrol și Gaze și Apimondia, să se afle foarte aproape unul de celălalt, la două minute de mers pe jos. De ani de zile viața mea se împarte între aceste două birouri, între aceste două pasiuni. Aș vrea să știți că ultima oară cînd mi-am găsit timp liber pentru un film a fost în 1972. Asta nu e o laudă, desigur, dar este un adevăr.

— *Nu mi-ați răspuns totuși la jumătate din întrebare.*

— *Cum se împacă hidraulica și apicultura? Se împacă.*

Cea mai bună legătură dintre ele o constituie miera, care este un fluid polifazat. În orice caz, pentru mine, adevărata profesiune rămîne hidraulică, în vreme ce apicultura reprezintă o pasiune. Un fel de sport, dacă vreți, în ultimă instanță chiar o obligație, de vreme ce tocmai în acest domeniu dețin o sarcină de răspundere, fiind președintele unui for internațional din care fac parte nici mai mult, nici mai puțin de 54 de țări.

— *De unde sînteți de fel, tovarășe profesor?*

— *Sînt moldovean.*

— *N-am să vă întreb cînd ați început cu hidraulica, fiindcă bănuiesc că odată cu intrarea la facultate. De unde pînă unde însă această dragoste neobișnuită pentru albine?*

— *Propriu-zis n-am studiat apicultura niciodată, dar m-am născut în stupină. Cînd am împlinit 20 de ani, tata mi-a făcut cadou 10 stupi. Cînd am terminat facultatea, aveam 50. Într-un timp, am ajuns chiar la 150 de stupi sau chiar la mai mulți, dar n-am fost niciodată un apicultor înstărit. Știți, lumea spune că apicultorii stau bine cu banii. Așa ar trebui să fie, pentru că miera și celelalte derivate apicole se vînd mult și sînt tot mai căutate pentru calitățile lor terapeutice. Cu mine nu s-a întîmplat așa ceva. Nu mai am cine știe ce răgaz pînă la pensie și totuși n-am reușit să chivernisesc foarte multe în viață. Toți banii pe care*

numărîndu-se printre primele cinci din lume în ceea ce privește productivitatea pe stupi. Avem cea mai completă producție de utilaj apicol pentru export din lume, exportăm cea mai mare cantitate de miere dintre toate țările Europei.

— *Dacă tot sîntem la capitolul cifre și ierarhii, poate aveți la îndemînă numărul membrilor Asociației crescătorilor de albine... Bănuiesc că ar fi interesant să aflăm cîți oameni se ocupă, la noi, cu creșterea albinelor.*

— *Numărul membrilor a ajuns la 60 000, în vreme ce familiile de albine au atins cifra de 1 042 552.*

— *Chiar așa?! A stat cineva să numere toate albinele? Și-apoi, albinele au fost atît de docile încît să se lase numărate?!*

— *Oricît vi s-ar părea de ciudat, un asemenea recensămint a avut loc. Dealtfel, nici n-a fost prea greu, de vreme*

viața la țară

**FAIMOSUL MILIONAR
DIN ȚIBUCANI**

Unii spun că președintele Maței simulează țărâna. Mai ales pentru noi, cei de la oraș. Mai ales pentru noi, ziaristii. Se poate, mie nu mi s-a părut. Mi s-a părut simplu și natural. Nu a simulat țărâna, cum nu a simulat nici intelectualitatea. Sau personajul important. Are însă, cu siguranță are, o țărânie aparte, țărâna de azi a lui Gheorghe Maței, de 21 de ani președinte de cooperativă agricolă, de 7 ani deputat în Marea Adunare Națională. Un țaran — Erou al Muncii Socialiste — un țaran deținător a 14 decorații, un țaran cu responsabilități naționale, un țaran-comunist din 1945, care a făcut istorie și a accelerat o istorie. A satului acela din Moldova de nord, a Țibucanilor, cunoscut azi oricărui român.

Am alergat după președintele Maței. Ca să-l mai prind. Când am voit să-l găsesc, era între o venire de la și o plecare urgentă la București.

Mă duc cu o primă cursă de dimineață până la Davideni și acolo, la 5 kilometri de Țibucani, la o răspintie, ne-am înțeles că trimite o șaretă. Omul era acolo. Cu doi cai frumoși, un roib și un murg, cu hățuri de odgon. Glumesc pe seama faimosului milionar din Țibucani că n-are bani să-și facă hamuri din curele. Rîde bonom și mi-o plătește: «Acum is buni caii că nu mănincă benzină». Îi pare bine, gîndește că poate acum li se va da mai multă atenție frumoa-

selor animale, că țărani vor crește poate iarăși cai. Țibucanii erau renumiți odinioară, aici era tîrg mare de cai, dar și cei mai mari, cei mai renumiți hoți de cai. Și tot așa, din vorbă-n vorbă, se termină Davideni și-s anunțată că am intrat în Țibucani. N-aș fi sesizat altfel, nu există piatră de hotar, vedeam aceeași uiliță frumoasă cu case una lângă alta, cu gardurile trase la linie. Îmi arată, ce vedeam și singură: aici este Consiliul popular, aici Școala numărul 1 — avem trei școli, în Țibucanii de Sus și de Jos, toate noi. Aici e dispensarul, este nou și are 24 de odăi. Mai încolo trece pe lângă noi o «Dacie 1100», «este doctorul uman», mă informează. Aici magazinul universal, tot nou. Îi spun că îmi plac casele și cu o mindrie abia reținută, de parcă erau ale sale, zice că să aștept olecuță, mai încolo sînt alte modele și mai și... Numai din cînd în cînd zăresc cite o casă veche țărănească, acoperită cu șită, cu chiliere și cerdac, cu deregi din lemn și cordică — dantelărie de jur-împrejurul casei în scîndură de brad. Îmi plac și nu știu dacă am dreptate, dar mă apucă un fel de tristețe, de regret că țibucănenilor nu le mai plac, și i-a apucat furia vilelor, a caselor mari din zid, cam pătrate și cu tot felul de fațade, care nu mai amintesc prin nimic, dar chiar prin nimic, de chiliere, deregi și cordici. Aflu că din 1 300 de case existente în Țibucani, peste 750 sînt noi. S-au dărmat din temelii cele bătrînești, cele învelite cu paie, cele doar cu două odăi și o tindă, nu mai există nici una, nici de muzeu. Asta-i păcat, zic. Peste multe, peste foarte multe din faloasele case domină, înălțate cu țevi, antene de televizor. Altă istorie, alt sat. Și deodată apare în stînga un fel de conac boieresc, ba nu, mai corect, un fel de Casă de cultură orășenească, mare, cu etaj, cu verande, cu coloane decorative, în maniera geometriei arhitectonice moderne. Este căminul cultural?, întreb. Omul ride, iarăși, într-un anumit fel. Ca personajele lui Creangă. «Păi nu, am ajuns, este sediul nostru. Să vă spun pe unde s-o luați. Adică nu, stați să vă conduc». Intrăm și pe culoar ne întîlnim, întîmplător ieșea dintr-un birou ca să se ducă într-altul, cu un bărbat voinic, puțin cam greoi, cu o perie deasă și căruntă de păr, cu ochi căprui ascunși pe undeva în niște orbite mari, care te sfredeleau de-acolo cu lasere de inteligență. Îmbrăcat de parcă ai fi spus că se duce la vînătoare: cu pantaloni negri bufanți din aba, cu cizme înalte, cu scurtă neagră. «E tovarășul președinte», mi-l recomandă căruțașul și se face nevăzut. Președintele Maței îmi întinde mîna și-mi zîmbește scurt. Fără entuziasm, fără vorbe, dar nu cu indiferență. Și mă lasă să mă

dezgheț. Cînd crede dînsul că mi-au ajuns timpul și soba, revine. Se așază dincolo de masă, mă pofteste de mîine dincoace, de scaunul pe care stă de obicei și așteaptă. Așteaptă să întreb.

— Am auzit că sînteți cam supărat, tovarășe președinte. Își drege glasul și laserele se îndreaptă spre mine să aflu unde bat.

— E și natural. Cinci luni de zile fără un strop de ploaie! S-au făcut cheltuieli mari — semințe, îngrășăminte, lucrări cu mașini, munca oamenilor și n-am scos decît 2 800 kilograme porumb la hectar, în loc de 3 500, 2 300 kilograme la grîu în loc de 2 800, 13 800 kilograme la cartofi, în loc de 22 000. Singurul lucru ce ne-a bucurat anul acesta (n.a. — discuția a avut, firește, loc la sfîrșitul anului 1973) e că am asigurat furaje pentru vite. Dacă n-o să plouă și n-o să ningă suficient — vedeți în toată țara a nins, și la noi nu — în primăvară o să fie o nenorocire. De secetă. La noi, la 1 300 capete de vite cite avem, se duce — zilnic — un vagon de nutreț. Un vagon. De toate mai găsești, concentrate și altele, dar fin, furaje nu găsești. Mai degrabă găsești aur decît asta.

— Sînteți cam modest, eu am aflat că anul acesta cea mai mare realizare a C.A.P.-Țibucani e sectorul zootehnic.

— În ceea ce privește, noi anul acesta am făcut construcții noi, modernizate, după construcții tip, se lucrează 90 la sută mecanizat. Recepția construcțiilor a fost făcută în octombrie. Avem termocentrală pentru încălzirea maternității de vaci. Ne-am profilat sectorul mai de mult pe o fermă de vaci cu lapte. Am acclimatizat o rasă bună, rasa brună, care merge la noi. Livrăm statului anual în jur de 60 de vagoane de lapte, pe urmă carne vreo 7 vagoane.

— Ce altceva de mare noutate pentru Țibucani, în care satul n-a avut tradiție, ați mai făcut?

— În ceea ce privește, cred că dumneavoastră știți, de-aceea mă întrebați. Treaba cu livada, nu-i așa? Aveam terenuri supuse eroziunii, foarte multe, 225 hectare. Nu scoteam de pe un hectar decît în jur de 300 de lei, ca pășune. A fost plantată livada în '68-'69. Era nevoie de mîna de lucru foarte multă. Oamenii nu veneau, spuneau că n-o să iasă nica, o să cheltuiam banii de pomană. Ce să iasă din coastele cele sterpe? Mi-aduc aminte, toamna, prin octombrie, într-o duminică am convocat o ședință cu ei. Pe terenurile C.A.P.-ului erau dinainte citeva pîcuri de meri. Jumătate din merele culese am spus vicelui să le pună în lăzi la intrare și să poftescă pe fiecare să ia cite

vrea. Unii au luat cite unul, alții zece. Le-am lăsat special ceva vreme ca să le mînce, să le guste. I-am întrebat: «Am auzit că merele n-or fost bune». «Nu-i adevărat. E mincinos cel ce spune» — s-au ridicat glasuri din toată sala. «Păi, fraților, atunci de ce nu ieșiți la săpat?» A doua zi or ieșit vreo mie, și-apoi zilnic atîta lume o venit că nu făceam față, cu pichetatul, căratul gunoiului... Au lucrat voluntar, fără norme. Acum livada ne aduce un venit de 6 000-6 500 lei la hectar, în jur de un milion trei sute de mii anual. Cu măr ionatan, parmen, pruni, tot soiuri valoroase. Livada-i tînără, cînd o ajunge la maturitate, la 10-15 ani, o să aducă un venit de 20 000 lei la hectar. În ceea ce privește, noi îi dăm atenție pentru ameliorarea pămîntului, îi dăm îngrășăminte chimice și naturale. S-a construit acolo un siloz mare de vreo 20 de vagoane de fructe. Avem o fermă specială pomicolă condusă de o ingineră.

— Dar cum faceți dumneavoastră de nu aveți niciodată lipsă de brațe de muncă, nici la recoltat, nici la întreținut cîmpul? Deși, cum am aflat, și din Țibucani pleacă tineretul spre orașe, spre industrie, spre șantiere, spre exploatarea forestiere?

— Pleacă. Și eu personal îi încurajez. Îi trimit. Dacă înainte nu aveam decît 2 învățători ridicați din comună și un popă, acum avem 60 de profesori, medici, ingineri, iar tehnicieni peste 150, iar muncitori care au absolvit școala profesională 460, din care vreo 300 lucrează la Săvinești. Prin '51-'52 nu era măcar un șofer din sat. Acum sînt peste 100, iar șoferii C.A.P.-ului sînt ai noștri, trimiși de noi la școlarizare. Ai și contabilii, ca și tehnicienii. Pleacă, dar și rămîn. Lămurim omul cum se cuvine. Omul e așa cum e, trage mai mult spre el, spre partea lui, spre gospodăria personală. Așa e, asta-i realitatea. 20 de ani nu-s suficienți să schimbi simțul de proprietate la toți țărani. Ceea ce l-a făcut pe țaran, țaran. Cînd veneam de la București, unde se adoptau legi, hotărîri, decrete privind agricultura, îmi ieșeau în cale de la capul satului pînă la sediul: «cum e cu grădinile, adică cu loturile personale, cum e cu acordul global?» Cu acesta, ziceau să le dăm lor produse mai multe, nu bani, și să le vîndă ei. La o brigadă am încercat o experiență. I-am zis brigadierului: «Mai, spune brigăzii de la Cenușa să-și pregătească porumbul care îi revine, să-l ia oamenii acasă». S-au adunat, au curățat ciucălii de moșuri, i-au șters, i-au lustruit cu palmele; era ur nu alta. Iar grămezile care urmau să meargă la fondul central, ca vai de lume. «Păi, bine mă, oameni buni, nu vă e rușine, le-am zis, să dăm statului așa ceva?» Și le-am spus aminte de copiii lor din școli, care lucrează în fabrici, mă rog, le-am spus eu mult în ceea ce privește. Au lăsat capul în pămînt și a doua zi porumbul ce trebuia să-l ducă la baza de recepție arăta ca și al lor. Noi le dăm, le dăm oamenilor ce le trebuie și-i ajutăm. Cu nutrețuri mai ales. I-am lăsat, de pildă, ca furajele din livadă să le cosească ei și le-am zis: «Faci zece căchițe, dă cinci la C.A.P. și cinci ție». E multumit omul. Le-am rezolvat și cu pășunea, cu izlazul pentru vitele lor, i-am ajutat și-i ajutam cînd își fac case, și-așa...

— Dar la dumneavoastră personal de ce credeți că țin așa de mult și vă respectă țibucănenii?

— De cînd sînt președinte nu le-am dat eu bună dimineața, mi-au dat ei, fiindcă mă găseau aici, iar seara, la fel, nu le-am dat eu niciodată bună seara, pentru că mă lăsuau aici.

— Și acum ce vă mai gîndiți să faceți în Țibucani?

— Să apropiem comuna de oraș. Din punct de vedere social, cum vă place să scrieți dumneavoastră la «Flacăra». Ne străduim, luptăm, studiem alimentarea cu apă a comunei. Baia comunală s-a terminat, numai să se facă montarea instalațiilor și să-i dăm drumul. Asfaltarea șoselei ăsteia de la Davideni, de-acolo de la șoseaua principală de unde v-a lăsat Rata, pînă aici la sediul, cam 5-6 kilometri.

— Cîți ani aveți, tovarășe președinte?

— 58. Tace, nu adaugă nimic. Las și eu anume tăcerea să curgă, încercînd să ghicesc dacă o va sparge și cu ce.

— Și ce fel de articol o să fie?

— Interviu cu dumneavoastră.

Zîmbește.

CENACLUL FLACĂRA ÎȘI REIA ACTIVITATEA

La invitația Comitetului de Cultură și Educație Socialistă al județului Ialomița, azi, 26 ianuarie, la Slobozia și mîine, 27 ianuarie, la Călărași, Cenaclul Flacăra se va întîlni cu iubitorii de muzică și poezie din cele două orașe ialomitenene.

SĂRIM DIN PIATRĂ-N PIATRĂ, DAR PĂMÎN- TUL DIN MOȘI- STRĂMOȘI NU NI-L PĂRĂSIM!

Văd totul cu ochii, de parcă ar fi fost ieri. Ajunsesem cu mașina la câteva zeci de metri de un pod. Un pod peste o apă, dar apă era și la ambele capete ale podului, încât acesta părea — și nu părea, era — o insulă pierdută într-un cutremurător întins de ape.

Da, acel mai '70. Înnebuniseră, știți prea bine, apele. Venit cu o mașină de lași, ajunsese la Chiperești, satul pe care-l căutam. Dealtfel nici n-aș fi putut merge mai departe. În fața mea, pe sute de hectare, domnea Jijia, riu cu nume gingaș de fată, riu cuminte de veacuri, dar care în numai trei zile ajunsese un adevărat balaur al ținutului. Ploua, țin minte, fără oprire. Ploua bezmetic, apa, în jur, era de un gri murdar, cerul era gri murdar, orizontul tot era gri murdar. Venisem la Chiperești să caut un sat. Și am găsit o urmă de sat. Cu două zile în urmă, începând din miez de noapte, 30 de case ale Chipereștilor o luaseră, din deal, la vale. În plin somn oamenii s-au trezit că le umblă patul și masa.

...Eu n-am mai găsit decât grămezi de pământ, din care ieșeau, pe jumătate, cite o lingură, cite un penar, cite o ramă veche.

N-aș mai fi scris acum toate acestea dacă nu mi-aș fi amintit deunăzi că tot atunci, undeva, parcă în dreapta podului, am zărit în apă două acoperișuri care păreau că înnoată! Ba se vedeau, ba dispăreau sub apă. Imaginea lor, pe care într-un film aș fi crezut-o, poate, un truaj fantastic, era o realitate halucinantă care-mi luase pur și simplu ochii.

Am fost acum câteva zile la Chiperești. Lingă Jijia. Lingă același pod. Peisaj alb, înghețat, de iarnă. Minus 18-20 grade. Neavând pină în sat autobuz, am făcut ultimii 6 kilometri pe jos. Am ținut neapărat să-mi revăd cunoștințele din acel mai de blestem, să-mi confrunt amintirile cu realitatea de azi.

Aflasem de la doi tovarăși de drum ocazionali, care aveau să-și continue — dincolo de Chiperești — marșul de apostoli încă vreo 4 kilometri pînă în satul lor, că o parte din chipereștenii cărora le «fugi-seră» casele plecaseră prin alte locuri.

Am întilnit un sat ca și nou. Spre mirarea mea, în dreapta podului, în același loc în care cu trei ani și jumătate în urmă văzusem «înotînd» cele două acoperișuri, am zărit două coșuri fumeginde, două case.

Am bătut la poartă. Și-am întrebat:
— Stați de mult aici, în casele astea?
Mi-a răspuns o femeie între două vîrste, scundă, vioaie, cu broboadă pe cap.

— Aici stăm din moși-strămoși.
Nu-mi venea să-mi cred urechilor.
Am intrat în casă, am făcut cunoștință cu nevasta lui Bistriceanu Vasile II și am stat de vorbă.

— De ce îi zice lui omu' meu Bistriceanu Vasile II? Pentru că mai are un văr, tot la noi în sat, pe care-l cheamă tot Bistriceanu Vasile. Și ăla-i unu'.

— Cum a fost atunci cu apele, cu acoperișurile noastre? Un acoperiș s-o dus pe Jijia la vale, cu grajd cu tot. Celălalt acoperiș o rămas, casa s-o crăpat, apele or adus pământ de-un metru în casă, dar pînă la urmă zidurile, sărăcele, așa crăpate, or rămas pe loc. Și apele au plecat. Și noi am rămas.

— Am auzit că alte familii în situația dumneavoastră și-au luat ce le-a mai rămas în desagă și au plecat în alte locuri.

— Așa o fost. Unii or plecat la Tomești, alții la Chicerea. Alții n-or plecat nicăieri. Și nouă ni-or dat autorizație să ne întemeiem un rost nou la Ulboca. Dar n-am mîrs.

— De ce?
— N-am vrut! Aici stăm de cînd e neamul nostru și aici rămînem. Cînd l-or întreat pe omu' meu ce-om face dacă vin iar apele?, el o răspuns: *Rămînem pe loc! Sărim din piatră în piatră, dar pămîntul din moși-strămoși nu ni-l părăsim!*

— Și ce-ați mai făcut?
— Am făcut un dig nou, tare, spre Jijia. Apoi ne-am făcut o casă nouă, cu grajd lipit de ea, totul pe temelie zdravănă. Ne-o costat aproape 20 000 de lei. Apoi ne-am luat cărută și cal, de 6 000 lei. De unde am avut atîția bani? I-am muncit. Că omu' meu n-a avut și nu are nici o zi lipsă de la cooperativă. Și asta-i tot. Sănătate să ayem! Fetele noastre-s bunișoare, învață bine, a mare, Lenuța, îi la lași, în anul II la școala profesională comercială, are șase sute și ceva bursă, a mică mai face treabă și-acasă. Ne-ajutăm cum putem.

— E seară, s-a lăsat întunericul și văd că sînteti singură. Unde vă e soțul acum?

— În pădure, la Tomești. S-o dus să taie niște lemne, că altfel ne îngheață Dumnezeu cu gerurile astea.

Marius POPESCU

SE DUCE VIAȚĂ ȘI ÎN COMUNE

Despre *muncă*, Retyi Odön, președintele cooperativei agricole din Arcuș, județul Covasna, știe, gîndește și spune așa: «Cine intră în curtea C.A.P.-ului trebuie să tragă. Noi, pe care ne vedeți aici, de exemplu — și Teylos Benjamin, domnul contabil, și Koncza Francisc, tehnicianul veterinar care-i șef al fermei zootehnice, și Utő Emeric, economistul — ca și toți ceilalți, mai mult aici, la C.A.P., stăm. Mergem la masă și ne întoarcem. Acum trei ani C.A.P.-ul a fost slab și el a stricat și oamenii. Dar acum el merge bine și ei se arată interesați să vină să muncească».

Despre *disciplina muncii*, Retyi Odön știe, gîndește și spune așa: «După mine, unde nu-i ordine, munca nu merge. Ce-am făcut, am făcut pentru că am pus ordine. Iar cine cere ordine, acela trebuie s-o respecte și el».

Despre *descentralizare și inițiativă*, Retyi Odön știe, gîndește și spune așa: «Nu ne-am certat niciodată cu primarul și nici cu cei de la județ. Și asta pentru că noi nu așteptăm mereu să ni se dea numai dispoziții: dacă-i timpul, atunci lucrăm și după-amiaza și duminică. Dacă-i duminică și plouă tare, atunci stăm; dar dacă la patru după masă stă ploaia, atunci ieșim la lucru pînă la șapte. Unde se așteaptă numai de la județ directive, apoi vai de ei. Anul trecut la noi a venit timpul de recoltat cerealele tocmai cînd nu eram planificați de la județ să ne dea mecanizarea. La Constanța nu era timpul de recoltat și atunci m-am dus acolo și am împrumutat două combine. În zece zile am terminat de strîns recolta de cereale. Iar în unsprezece zile am terminat de recoltat cartofii de pe 150 de hectare».

Despre *planificarea nerealistă*, Retyi Odön știe, gîndește și spune așa: «Noi am obținut o producție de lapte mare și C.A.P.-ul nostru a fost găsit frunțas pe județ. Planul pe 1973 prevedea 2 100 litri lapte pe cap de vacă

furajată; iar noi am realizat 2 700 litri. E adevărat, producția noastră are o creștere continuă, pentru că în 1972 planul a fost de 1 800 litri și noi am realizat 2 065 litri. Acum însă ne-am trezit de la județ cu un plan de 3 800 litri. 900 litri în plus e foarte mult, mai ales că după 2 000 de litri producția crește mai greu. Eu vă spun drept că în cazul acesta nu mă gîndesc la plan, ci doar la ce trebuie făcut ca să mulgem cît mai mult și să dăm la oameni retribuție cît mai mare. Nu pot să-i înțeleg pe cei care, din birou, ne-au fixat cifra asta de plan. Cui folosește să mîntim pe hirtie?»

Despre *retribuția muncii*, Retyi Odön știe, gîndește și spune așa: «În '72 la noi s-au dat cite 7 kilograme cereale pentru ziua-muncă; în '73, cite 6,5 kilograme. Retyi Arpad, mulgătorul, a făcut 1 100 zile muncă, socotiți dumneavoastră cît a luat. Au oamenii cereale și pentru vite. La asta se adaugă premiile; pentru laptele predat, pentru fond la stat, în '73 am primit 250 000 lei pentru premii. Iar cei care fac 300 de zile muncă au dreptul la concediu plătit. La zootehnie și la sfeclă, acordul a dat roade. De trei ani, de cînd sînt președinte, ne-am descurcat și am dat oamenilor drepturile. Dar anul ăsta n-am primit melasa pentru sfecla predată și nici vreo șase vagbane de porumb pentru cartofii predați. Pentru noi e greu, pentru că oamenii spun că noi i-am mîntit. Asta-i problema cea mai mare de cînd sînt președinte. Dacă nu dăm oamenilor ce-am spus la începutul anului, nu e bine».

Despre *cofetăria din comuna sa*, Retyi Odön știe, gîndește și spune așa: «Trebuie să grijim și să ghiontim la tineretul care-și petrece mult timp la bufet și cofetărie. Cofetăria strică pe unii tineri, pentru că acolo mai mult se bea decît se mîncă dulciuri. Noaptea unii tineri fac scandal și dimineața, la lucru, sînt oboșiți. Mișia se ocupă, dar vînzătorii nu respectă programul de închidere, ca să-și depășească planul la vînzări. Cofetăria mai bine nu ne străduiam și n-o făceam».

Profesorul Imre Domokos este secui, vorbește o românească literară impecabilă și știe totul despre Arcuș:

«M-am născut într-un sat vecin, dar am venit aici din '39. Am moștenit o cultură, pentru că înaintașii mei erau adevărați învățători ai satului. Întîi am fost învățător, apoi profesor. Acum sînt directorul căminului cultural, însă mă ocup cu cultura de cînd sînt aici.

În 1241 au năvălit tătarii și refugiații prin păduri din patru sate distruse s-au adunat, apoi, și-au format Arcușul.

Apropierea de marile orașe Brașov și Sfîntu Gheorghe a influențat mult în bine dezvoltarea sa.

Maestrul meu Régem Aron a înființat, prin 1920, pe lingă școală, un atelier unde, 6-7 ore pe săptămînă, elevii învățau rotăria, timpăria, fierăria și a mai înființat un lot agricol, împreună cu o pepinieră.

Eu am moștenit această stare și, împreună cu alți dascăli, ne-am străduit s-o dezvoltăm. Înainte de '48 existau două școli: una de stat și una confesională. Etatizarea completă a învățămîntului a fost un act sănătos.

Azi avem 15 cadre didactice: 5 profesori de specialitate, 6 învățători și 4 educatoare la grădiniță. Avem laboratoare bine înzestrate, săli pe specialități, material didactic și așa mai departe. După Eliberare, din satul nostru au terminat diferite facultăți ale învățămîntului superior vreo 30 de inși; iar școala medie, vreo 170. În '61 s-a construit localul pentru bibliotecă, numai că s-a desființat postul de bibliotecară și-acum, acolo, lucrurile nu mai merg prea bine. Avem multe televizoare și un cinematograful. Avem o echipă de teatru, două de dans, un cor, o brigadă artistică, o fanfară, o orchestră populară și o orchestră de dans, care abia a pornit. În încăperile zidurilor cetății din satul nostru vrem să ne facem un muzeu; eu am scris o monografie a satului... Vedeți dumneavoastră, la oraș aveți toate mijloacele de cultură posibile; noi, aici, trebuie să le creăm. Dumneavoastră vă plîngeți că în București nu aveți deloc timp de meditație; dar credeți că eu — care, e drept, locuiesc la cițiva pași de școală și cămin, însă eu care sînt și director al căminului cultural, și președintele sindicatului, și în comitetul de partid, și în comisia de judecată, și instructor de pionieri, și cu sportul — credeți că am mai mult timp pentru meditație?

Fără îndoială, după ce am fost la Arcuș aș fi avut și eu cite ceva de spus. Dar mult mai semnificative pentru imaginea — nu a construcțiilor acestei așezări — ci a vieții, poate mai bine spus a sufletului acestei comune, mi-au părut atît gîndirea critică și ofensiv-socialist-creatoare a președintelui cooperativei agricole de producție, Retyi Odön, cît și erudiția solidă, dragostea pentru istoria și devotamentul pentru soarta locului în care trăiește, ale profesorului Imre Domokos.

Nelu IONESCU

«LA NOI, ȚAL DE N-ARE COPII E SOCOTIT BÔLNAV»

- Maria Pușcaș!
- Maria Farcaș!
- Gal Eleonora!
- Pop Floarea!
- Glîga Elena!

Primarele, după fiecare strigare, ia o poziție solemnă. În cinstea evenimentului a îmbrăcat tradiționala cămașă înflorată cusută de mînă, cioarecii albi și s-a încins cu o curea de Bistrița. Clasa, una din cele trei sau patru clase care alcătuiesc școala din Ibănești, este plină, în marea sobă de teracotă arde un foc vesel, iar pe catedră și deasupra canatului ușii au fost prinse crengi de brad. Cu evidentă emoție, cele ce își aud numele se îndreaptă spre catedră, dau mîna, murmură o mulțumire, după care revin în bănci, îmbujorate, discută cu glas scăzut, așteptînd să vadă cine mai este chemat.

Stau în ultimul rînd și privesc. Nu, nu asist la înmînarea unor premii celor mai merituoși copii, celor care au avut zece «pe linie» și s-au comportat în același timp ireproșabil acasă și la școală. Întimplarea a făcut să particip în această duminică de iarnă, aici în Munții Gurghiuului, la școala din Ibănești, la cinstirea gravă și solemnă, nu a copiilor din sat, ci a părinților acestor copii, mai precis a mamelor lor. 37 de mame a strigat Dumitru Chirțes, primarul și secretarul comitetului de partid din comună. 37 de femei au primit cu această ocazie, titlul de mamă eroină sau au fost distinse cu gloria maternității ori cu medalia maternității. De afară, din curte, ne privesc cu mare curiozitate și însuflețire zeci de copii. Își strivesc nasul de geamuri să vadă cu cine a mai dat mîna tovarășul primar, cui i-a mai prins în piept medalie!

La sfîrșit, după ce lunea a început să se risipească — zăresc femeile cu broboadă și cojoc înconjurate de țîncii care de-abia acum își pot manifesta în voie curiozitatea, drept care pretind insistent să vadă medalia, oare-i de aur? — cer amănunte de la primar.

— Să știți că n-ați asistat la nimic extraordinar. La noi, Țal de n-are copii, ori are doar unul, maximum doi, e considerat «bôlnav». În toată comuna există în prezent 76 de mame eroine. Așa că evenimentul la care ați participat nu-i chiar atît de ieșit din comun.

Dar mie, această cinstire adusă maternității, undeva în Munții Gurghiuului, unde oameni curați și simpli muncesc din greu, și-și alcătuiesc gospodăria trainice, prelungite în mari grădini și livezi ce răsună pînă tîrziu în noapte de risetele copiilor, mi s-a părut demnă de a fi consemnată.

Mihai HETCO

cu Ștefan Bezdechi la examenul de bacalaureat

În iunie 1929 am fost întâiși dată numit examinător într-o comisie de bacalaureat și anume la Tîrgoviște. Am citit la gazetă plăcuta știre cu două zile înainte de începea examenelor: listele localităților și ale comisiilor respective umpleau o cîta mai pagină. În aceeași zi, am primit în plic, de la Ministerul instrucției publice, ordinul meu de numire, cu precizarea că aveam să mă prezint în dimineața zilei de... la orele 8, în cancelaria liceului Enăchiță Văcărescu din Tîrgoviște. Aveam un tren care mă lăsa, cu un sfert de oră înainte de ora fatidică, în gara capitalei județului Dîmbovița. Am plecat cu două ore înainte de la Găești, unde funcționam ca titular de limba franceză. De la Titu m-am suit în trenul de Tîrgoviște. La 8 fără cîteva minute, străbăteam coridoarele liceului și dădeam să intru în cancelaria profesorilor. Un cerber care îndeplinea funcția de ușier, ca la tribunale, m-a oprit:

— Aicea intră numai domnii profesori! Într-adevăr, n-aveam fasonul meseriei. Eram un tînar pirpiriu și imberb, spelb și spălăcit. Ce era să fac? Am scos din geantă ordinul de numire, iar cerberul n-a mai avut încotro: mi-a deschis ușa, cu o plecăciune obedientă.

În cancelarie, am făcut rînd pe rînd cunoștință cu ceilalți șapte membri ai comisiei, în frunte cu președintele ei, profesorul universitar de la Cluj, Ștefan Bezdechi. Era un bărbat de statură mijlocie, vioi și suplu, cu mișcări iuți, cu o fizionomie mobilă, simiescă. Prin alte cuvinte, prezidentul nostru era un om sir patic, dintre acei care puteau pe deplin confirma teoria darvinistă a coborîrii noastre, a oamenilor, din maimuță. În plenul comisiei, după constituirea ei, s-au deschis plicurile secrete, cu textul subiectelor ce aveau să fie comunicate la examenul de limba română; apoi președintele ne-a distribuit în sălile respective, unde așteptau candidații cu sufletul la gură. Sălile erau pustii. Cîte un om de serviciu ne indica fiecărui a clasă în care aveam să comunicăm subiectele și să supraveghem pe candidați de-a lungul orelor de examen scris. În interval, președintele ne-a vizitat de cîteva ori, interesîndu-se de bunul mers al lucrurilor. La ora prînzului, membrii comisiei, proveniți din alte localități, în frunte cu președintele nostru, care ne cîștigase simpatia tuturor, ne-am îndreptat către cel mai bun restaurant din localitate. S-a încins o conversație veselă, în care ne descindeam cu toții, după atîtea ceasuri de încordare. M-am ferit, firește, ca de foc, să-mi mărturisesc rușinea (cum că ușierul nu mă lăsase să intru, nerealizînd calitatea mea, mă rog, nu de profesor examinator la bacalaureat, ci de profesor pur și simplu!). Alta a fost comportarea președintelui nostru, care și-a revendicat din capul locului dreptul francheții integrale. Ne-a luat direct:

— Nu știți ce-am pățit?

— Ce-ați pățit? (I-am întrebat într-un glas).

— Păi, să vedeți. Treceam de la o sală la alta, să văd cum decurge examenul. Pe coridor m-a acostat un absolvent al școlii, sau un coleg al candidaților, rămas corigent și m-a întrebat:

— Făcuși ceva? V-a dat ușor?

Ce era să-i răspund? M-a crezut candidat dintr-o altă localitate! Nu știu ce i-am bălmăjit.

Așadar, președintele nostru, care trecuse de vîrsta de patruzeci de ani, a putut fi socotit băiat de nouăsprezece sau douăzeci de ani, fapt care l-a bucurat și pe care s-a grăbit să ni-l comunice, arborîndu-l cu mindrie.

Atunci mi-am călcat și eu pe inimă și mi-am povestit pățania, deși îmi dădeam seama că la vîrsta mea de 27 de ani, era de rușine să mai fiu luat ca elev.

Președintele nostru era, ceea ce se cheamă, o grădină de bărbat. Serile, după cină, ne retrăgeam în doi, pe cite o bancă din scuarul de lîngă hotel și tînuiam. Ștefan Bezdechi își făcuse studiile superioare la Copenhaga, de unde plecase cu titlul de doctor în filologie clasică, în momentul izbucnirii războiului.

Era un elenist de forță, cu serioase lucrări de specialitate, precum și un excelent traducător din elină. Bibliografia lui, la acea dată, era impresionantă. Își luase doctoratul cu o teză scrisă în limba latină: *Demosthenis in Philippum oratio quarta* (al patrulea discurs al lui Demosthene împotriva lui Filip, regele Macedoniei). Poate cea mai bună lucrare a lui, din cele publicate pînă atunci, era *Aristophan și contemporanii săi*, teza lui de agregatie. Mai publicase în latinește un studiu cu titlul *Ioannes Chrysostomos et Plato*, în colecția *Ephemeris Daco-Romana* de la Roma și altele. Editase cel dintîi una sută de epistole inedite ale învățatului bizantin Nicephor Gregoras, din secolul al XIV-lea. A dat primul studiu temeinic despre Nicolae Olahul, marele umanist de origine română.

Acest «puț de știință» era însă un om vesel, comunicativ și povestitor euforic. De la el am aflat, între patru ochi, de cuceririle lui ca student la doctorat. Cuceriri? Vorba vine. Nu el își cucerise colegii, ci ele pe dînsul, după moravurile daneze, încă de pe atunci în floare, datorită cărora fetelor și femeilor le era îngăduită inițiativa în ale dragostei. Îmi spunea:

— Vezi, Jacques Tournebroche, mon fils...

Pasămite era (ca și mine, dealtfel) un mare admirator al lui Anatole France și își lua, fără ifos și cu cordialitate, distanța vîrstei față de mine, chemîndu-mă, așa cum făcea abatele Jérôme Coignard din *La rotisserie de la reine Pédauque*, pe numele învățatului din roman (și din *Les opinions de Monsieur Jérôme Coignard*). Și continua:

— Mă avuseseră toate colegele de la greacă și latină. Nu e de laudă. Nu erau prea multe: o duzină și jumătate, să zicem. Una singură nu pusese ochii pe mine. Era o fată delicată, blondă, clorotică, cu părul și cu vocea de aur. Eu cîntam la pian. Ea, uneori, la seratele noastre studențești, mă însoțea din gură. S-a declarat războiului. Mi-am făcut formele de plecare. În ajunul plecării mi s-a oferit o gustare de seară la una din colege. Au căzut sorții pe imaculata mea camaradă. A fost o seară neuitată, cu cîntece, glume și veselie, umbrită melancolic de regretele despărțirii și de perspectivele sumbre ale războiului. La plecare, colega m-a oprit:

— N-ai vrea să mai facem un ultim duo?

M-am așezat la pian și am început nu știu ce bucată. Deodată i-am simțit apropierea. S-a aplecat peste mine, mi-a aspirat din adînc mireasma părului și mi-a căzut, leșinată, în brațe. Ce era să fac? Trebuia s-o deștept. Așa m-am despărțit de Danemarca.

Cum spusese, eram pentru prima oară într-o comisie. Președintele meu mai prezidase de cîteva ori bacalaureatul, înființat în acea formă mai grea abia de doi ani încoace, cu cite două sesiuni anuale. Mi-a povestit de întîmplarea lui într-un oraș de munte, la unul din examenele precedente.

— Ai observat că nu sînt un președinte ca mulți alții, de adevărată teroare didactică. Îmi place să văd cît mai mulți reușiți, de bună seamă, pe merit, dar și să le dăm o mîină de ajutor și să nu-i băgăm în spărieți, cum fac unii examinatori. Așa s-a petrecut în anul acela, în orașelul X. Mai ales fetele de la liceul din localitate, foarte bine pregătite, au reușit toate, cu excepția a două codăse (cărora însăși directoarea respectivă mi-a spus că le recomandase să nu se prezinte decît la toamnă, după o serioasă pregătire). Înainte de plecare s-a aranjat o excursie cu trăsurile prin împrejurimi. Directoarea cu pricina îmi găsisse o parteneră gentilă și nu prea mofuroasă. Seara, mă întorceam cu ea, în strîmtă trăsură care ne

lurduca și ne împingea să ne alipim ca din întîmplare. Eu însă mă țineam bine. Ea, deodată, scoate un mic țipăt:

— Vai de mine, domnule președinte! Ce mă fac? Am uitat cheia de la poartă în cealaltă poșetă! N-am unde să-mi petrec noaptea!

Și se lipea mai strîns de mine.

Atunci am avut o inspirație, să-i zicem istorică:

— Domnișoară, ați auzit de lupta de la — să zicem, Sadova? Cancelarul de Fier a asistat la înfrîngerea austrieicilor. Seara, după biruință, însoțit de un aghiotant, a făcut inspecția cîmpului de luptă, urmat de brancardierii care ridicau pe răniiți recuperabili. Din cînd în cînd cerea aghiotantului o țigaretă (era mare fumător). La un moment dat acesta-i spune:

— Domnule cancelar, ați rămas într-o singură țigaretă.

Runda se apropia de sfîrșit. Nu mai rămăsese nici un ranit neridicat. Cîmpul de luptă zăcea tăcut, învăluit în noaptea. Ba nu, un geamăt... Cortegiul se oprește: un prusian rănîit.

— Suferi, camarade? îl întreabă cancelarul.

— Mor, domnule cancelar, răspunde soldatul, care-și recunoscuse șeful și încerca zadarnic să se ridice într-un cot. Era eventrat.

— Ai vreo dorință, camarade?

— O țigaretă, domnule cancelar!

Aghiotantul întinse cutia cu ultima țigaretă și împlini la un semn al lui Bismarck, dorința muribundului, care fu ridicat de brancardieri. Rămăs în urmă, cancelarul comandă:

— O țigaretă, domnule aghiotant.

— Ați dat-o pe cea din urmă muribundului, domnule cancelar. Nu v-am spus din vreme că e ultima? se scuză aghiotantul.

— Nu e nimic, dragul meu. Am fumat în viața mea multe mii de țigări. Asta pe care n-am fumut-o îmi va lăsa amintirea cea mai neștearsă.

Îndreptîndu-mă către partenera mea, am încheiat parabola cu aceste cuvinte:

— Nu sînteți și dumneavoastră de părerea Cancelarului de Fier că cea mai bună țigaretă este cea nefumată?

Ce să-ți mai spun, Jacques Tournebroche, fiul meu?

La coborîre, duduia a găsit poarta deschisă.

— Era, care va să zică...

— N-am spus asta.

— V-a luat gura pe dinainte, mon bon maître.

Ștefan Bezdechi a ris și a trecut la altă povestire.

La despărțire, ne-am făgăduit să ne scriem reciproc. Iată în ce grai cronicăresc mă mustra, de la Cluj, într-o misivă datată 15/VII/1929, că nu mă țineam de cuvînt: «Este una nu dintre cele mai mici meștehne și scăzăciuni ale fiului omului, ca să nu se țină de cuvîntul său. Uitat-ai, pesemne, că pe unde iese vorba, iese și sufletul. Iată de ce vin azi cu aspre și crîncene muștrări ca să te cert pe tine că disprețuiri-ai cuvîntul sau ți l-ai luat în deșert. Vai, vai, zic ție și onora ca tine, căci cu ocară și sudălmii veți fi certaiți de părintele vostru la a doua lui venire cam pe la sfîrșitul meseșei Sictembre».

În septembrie n-a mai prezidat însă comisia de la Tîrgoviște și am regretat amar lipsa lui din mijlocul nostru. Întîlnirile noastre s-au tot rîrit, pînă ce, în 1958, am aflat că învățatul meu prieten plecase de pe lumea aceasta să peripatetizeze cu umbrele lui Demosthene, Plato și ale altor compatrioți ai săi întru spirit și limbă de carte.

cine te minte?

Stai citeodată și, pur și simplu, ajungi să te crucești, — îmi spunea recent cineva, cu un aer descumpănit, rătăcit aproape —, nu mai ai nici măcar puterea să reacționezi, să reacționezi fie și prin simpla enervare de atîtea ori salvatoare, care, cel puțin, te ușurează. Închipuiește-ți — zicea omul meu — cu chiu, cu vai, cu audiențe, cu intervenții, recunosc, ce să fac, nu eu le-am inventat, m-am folosit și de intervenții, adică de fapt m-am dus la un înalt funcționar și l-am rugat să mă ajute să pătrund la un funcționar mai mic, din subordinea lui — pentru că am vrît și paradoxul de a ajunge mai ușor la un ministru sau la un prim-secretar de județ sau de sector decît la un șef de serviciu oarecare, plătit special să mă primească pe mine și să-mi rezolve problemele, dar asta e situația, — așadar, cu astfel de intervenții, am ajuns ca o doleanță a mea să fie luată în considerare și să ajungă iar sus, unde fusesem ca să pot fi primit jos, iar odată ajunsă unde trebuia, doleanța mea a generat o hotărîre responsabilă, hotărîrea o decizie, iar decizia a fost trimisă iar jos, la funcționarul acela care urma să o pună în practică. Și iar a trebuit să uzez de intervenții, să ajung din nou la acel înalt funcționar care dăduse decizia, pentru ca tot el să dea și dispoziția ca decizia să fie totuși pusă în aplicare de cel plătit pentru asta și care era tot funcționarul acela mai mic care trăgăna lucrurile, sperînd poate că mă voi plictisi eu și voi renunța. N-am renunțat și am început iar cu intervențiile la un funcționar și mai înalt care m-a trimis cum se cuvenea la același înalt funcționar rugîndu-l să vegheze ca propria lui decizie să fie respectată iar acesta, firește, m-a trimis tot la acel mic funcționar, plătit special ca să aplice respectiva decizie, dar eu, crede-mă, acum stau siderat și sînt gata să mă crucesc, pentru că, uite, nu mai am nici puterea să reacționez omenește, adică nici măcar puterea să mă enervez.

Acum, de pildă, mi-e frică să nu ajung să renunț, dar, crede-mă, este o chestiune vitală și nu pot renunța și mai ales este o chestiune perfect legală, pentru că, vezi bine, eu fac intervenții la oameni de bine ca să se rezolve pozitiv o cerere absolut legală, dar iar repet, mi-e frică să nu renunț, fiindcă atunci ar însemna să mă recunosc învins, și învins de cine?

— Poate că totuși n-ai destulă perseverență — încerc eu să-l ambiționez pe omul meu — n-ai reușit să te mobilizezi îndeajuns pentru această cauză — mai zic eu, dar îmi dau seama că sînt ipocrit și atunci încerc o altă formulă. Poate că n-ai fost destul de înțelegător cu funcționarul acela mai mic care și el e cineva, de vreme ce depinde de el, într-un fel, soarta ta, n-ai avut destulă răbdare cu el, n-ai lăsat să treacă acel timp necesar care să-i dea și lui sentimentul că depinză de el. Dar iar îmi dau seama că sînt ipocrit și renunț.

Și ce vrei, în fond, acum, nu s-a terminat viața cu această situație!

— Păi uite ce se întîmplă — intervine omul meu — de fiecare dată unde mă duc pentru ca să fac intervenții în vederea aplicării deciziei, mi se spune că totul este în ordine, și aud eu însumi, cu urechile mele, cum se dau indicații celor în drept în vederea aplicării deciziei, și cînd ajung, cum se spune, la eșalonul inferior, acela cu pricina, acolo mi se spune că: — Da, tovarășe, așa este, aveți dreptate, aveți și decizie, dar dacă tovarășii care vă promis dumneavoastră ne-ar spune și nouă ce vă spun dumneavoastră ar fi altceva, dar dumneavoastră vă promis, dar nouă nu ne dau și soluția și noi rămînem cu dumneavoastră. Iar noi nu sîntem decît niște funcționari, noi executăm. — Atunci, de ce nu executați?, întreb eu. — Dacă ar fi așa de ușor, cum credeți dumneavoastră, am executat. — Atunci — mai zic eu — înseamnă că mai marii dumneavoastră mă mint pe mine? — Nu vă mint eu pe dumneavoastră, cum să vă mint?

— Atunci, cine mă minte?, întreb eu, cine mă minte?

Iată întrebarea mea — încheie povestea, omul meu — cine mă minte?

Dinu SĂRARU

o fabrică de marcă fără marcă

Pe 17 ianuarie, dimineața, între 7 și 8 am dat o fugă prin București, prin vreo 5-6 magazine alimentare după mezeluri. Întreb la unitatea din Popa Tatu colț cu Știrbei Vodă: «Vă rog, aveți cabanos?» «Nu, n-am primit de mult». La alimentara din Brezoianu (lingă conservator): «Vă rog, aveți crenvurști?» «Poftim? Primim destul de rar. Dacă am fi avut, era aici lume după lume!» La «Unic»: «Aveți pstrămă de porc?» «Nu!» «Dar parizer dietetic?» «Nu primim așa ceva!» «Dar cîrnați proaspeți?» «N-avem. Mergeți la Gospodina!» La unitatea din Piața Romană: «Aveți cîrnăciori oltenesti?» «Nu». «Dar crenvurști pentru bere?» «Nu există așa ceva». Mai intru la Polar, la Alimentara din Piața Amzei, mai solicit tobă tip Brașov, garf copt, piftii... Același răspuns: «N-avem!»

Ce mi-a venit așa matinal și în ziua de șaptesprezece să colind prin alimentare și să cer, parcă dinadins, ce nu se găsește? Pentru că știam precis că toate acele produse solicitate puteau să se găsească. Pentru că, în ajun, în ziua de 16 ianuarie făcusem o deplasare la unitatea Giulești a Fabricii de preparate și conserve de carne-București. Fosta fabrică de mezeluri cu marcă de garanție și renume — și avea și un magazin foarte căutat cîndva, ce-i purta numele, situat în Piața Kogălniceanu — «Mistrețul». Cînd s-a dat în folosință noua fabrică de la Popești-Leordeni, pe principiul, ce-i drept foarte rentabil, al comasărilor în întreprinderi mari, «Mistrețul» și «Avintul», cunoscutele fabrici de mezeluri și conserve din carne, au fost înglobate, înghițite ca pește mic de către cel mare. Dar nu știm de ce li «s-a înghițit» și marca. (Sperăm că nu din invidie). Puteau funcționa ca trei unități ale aceleiași fabrici, dar fiecare cu marca sa; ar fi stimulat și spiritul (atît de pozitiv

și necesar) al competiției dintre ele. Împreună, prepară zilnic pentru a furniza Capitalei, adică nouă, consumatorilor, 9 vagoane de produse de mezelărie și conserve din carne. Profilul fostei fabrici «Mistrețul», acum — precum spuneam — unitatea Giulești, rămînînd același, delicat și dificil, tradițional: mezeluri proaspete din carne proaspătă. Deși în condiții foarte vitrege, hale mici, «încălzite» cu lemne (dar friguroase, cum am constatat), fără conducte cu apă caldă, un colectiv mic de 120 de oameni, conduși de medicul veterinar *Gheorghe Motorca*, șeful unității, specializat de 25 de ani în această ramură a industriei alimentare, fabrică — răspund pentru această afirmație — cele mai bune mezeluri din București. În conformitate nu numai cu excelente rețete și cu toate normele de igienă, dar mai ales în conformitate cu pretențioșii indici ai alimentației raționale, ai noutăților în chimia alimentară, în conformitate cu indici de economicitate, și rentabilitate, răspunzînd totodată obligației permanente a industriei noastre alimentare de diversificare a produselor. Să-mi susțin afirmațiile cu câteva exemple. La ora 5 a fiecărei zile, laboratorul (funcționează doar de 1 an și este excelent organizat și dotat) intră în acțiune. Sub îndrumarea și controlul riguros al inginerului *Nina Popovici*, specialistă în chimia alimentară, se fac determinări (pentru fiecare produs în parte) de umiditate, de sare, de nitrit, de conținut, de determinări organoleptice etc., etc. și nu se depășesc niciodată procentele-prag. Dacă sînt incidente de fabricație, necazurile sînt la ei, între ei, le rezolvă ei, dar pieței dau produsele în ordine. Prin experimente și încercări au redus foarte mult procentajul de nitrit: dacă de prin 1968 limita admisă era 12 miligrame la suta de produs, acum este

doar de 7 miligrame. Știți de cîte ori gustă — căci trebuie să și guste, produsele sînt destinate hranei noastre și trebuie să ne și placă! — și cîte produse pe zi, cele trei persoane de la laborator? Și, ca papilele să nu incurce gusturile și să nu devină «imune», iarăși volens-nolens, mîncîncă bucăți de mere. Ce să-i faci, riscurile meseriei!

Calitatea este ireproșabilă și poate face marea faimă a fabricii (dar cum să știm că sînt de la secția Giulești cînd nu are o marcă, o emblemă pe care s-o vedem pe acel cartonaș cu numărul C.T.C., agățat de fiecare mezel?!), însă această faimă ar putea-o face, în mod cu totul deosebit, diversificarea, numărul mare de produse pe care le-ar putea fabrica dacă... Dacă organele comerciale de resort le-ar achiziționa. Și iată motivația pentru sondajul fulger pe care l-am întreprins prin cele cîteva magazine alimentare. Și iată că ne-am lovit (pentru a cita oară?) în relația producător-consumator iarăși de intermediarul comerț, de reținerile, fără temei, și prejudecățile instituțiilor comerciale care nu prea cunosc cerințele și gusturile pieței, în cazul de față, în materie de mezeluri. Doctorul *Motorca*, un mare adept al diversificării, a elaborat rețete și a propus comerțului nenumărate sortimente și produse noi la prețuri diversificate și ele cum e și normal în afara produselor arhicunoscute «clasice», dar n-a prea găsit «audiența» acelor merceologi întotdeauna prudenți față de nou, întotdeauna imprudent de circumspecți, mai mult cu gîndul la șefii dumnealor decît la noi, consumatorii, în numele cărora contractează.

În nu de mult trecuta perioadă a sărbătorilor de iarnă la secția Giulești s-au preparat 60 de produse într-o gamă și mai largă de sortimente. Actualmente se fabrică 74. Ce nu

vrea să ia comerțul? Cîrnați proaspeți de porc la prețul de 33 lei kilogramul (preț de vînzare pe piață). Vizita mea a fost inopinată, am văzut cum se prepară și din ce se prepară și bag mîna în foc că sînt mult mai proaspeți și de o calitate incomparabil mai bună decît cei de la «Gospodina» și din restaurante. Stau în magazia frigorifică a fabricii împreună cu alte cîteva sute de kilograme detrandafiri oltenesti și de cabanos (iar pe piață sînt solicitați, vînzătorii răspund: «N-avem»). De asemenea nu vrea el, comerțul, să cumpere, ca să cumpărăm noi, o varietate specială de crenvurști pentru bere și aperitive («Wirlșlii» la prețul de 24 lei kilogramul; garf copt, tobele cu singe tip Brașov, tip Arad, tip Prahova, tip Kiseleff, tip Drobeta (se fabrică 7 feluri de tobă și nu se achiziționează decît două), limbă afumată de vacă, cîrnați Harghita, caltaboș alb, caltaboș Muscel, 2-3 feluri de piftii ambalate igienic în cutii de plastic cerat — în general multe preparate cu preț redus, categoria a II-a și a III-a. În fond, o vacă și un porc au nu numai mușchi și cotlete. În fond, nu mîncăm în fiecare zi specialități. În fond, comerțul știe că indicația pentru diversificarea de produse și de prețuri se referă nu numai la industrie, ci și la toate unitățile și sectoarele sale, ale Ministerului Comerțului Interior.

De asemenea, comerțul știe că s-a scris, s-a vorbit și s-a demonstrat nu o dată că vom ușura munca femeii salariate, punîndu-i la îndemînă semipreparate culinare de tip industrial, la prețuri accesibile, iar doctorul *Motorca* are o listă de asemenea produse pe care secția sa le-ar putea fabrica și oferi pieței imediat.

Am plecat deci de la fostul «Mistreț» cu admirație pentru oamenii de-aici, cu regretul că marca «Mistrețul» a dispărut de pe piață (poate Fabrica de produse și conserve din carne Popești-Leordeni-București se va gîndi să i-o redea), cu regretul că nu putem cumpăra din magazine toată gama de produse fabricate aici.

Cici IORDACHE

SĂ STÎRPIM PISICILE (!?)

Interlocutorul meu părea că aude intîia oară lucrurile pe care i le comunicam. Și, o astfel de reacție poate să te deruteze într-o asemenea măsură, încît să crezi că ai greșit adresa. N-o greșisem, totuși. Mă aflam într-adevăr la Întreprinderea pentru industrializarea laptelui — București (Militari) și stăteam de vorbă cu una dintre cele mai autorizate persoane pentru respectivul subiect de discuție. Adică, în fața mea, la biroul său, ședea inginerul Ion Tihon, director tehnic al sus-numitei întreprinderi, căruia îi mărturiseseam ce-am auzit, ce-am văzut cu ochii mei și ce aș dori să aud, în continuare, direct de la dînsul.

I-am spus, fără nici o ipocrizie, că știu, din surse directe, cît de bine sînt apreciate felurile de brînzetură proaspete, cremele din lapte și chiar mult discutatul chefir, că s-a observat strădania ritmicității distribuției și, în ultimă instanță, binefacerile apariției pungilor din material plastic. Evident, e mult mai comod și mai practic să renunți la zăngănitul sticlelor luate în plasă (uneori chiar la serviciu, ca să le ai la îndemînă cînd te întorci), dar ce te faci dacă uleiul, zahărul, orezul și alte asemenea țirguiele sînt scaldate cu laptele scurs din moderna pungă de polietilenă! O ipoteză ca oricare alta — par, să replice, dîntii, privirile tovarășului director tehnic. Pe urmă, admite cu glas tare că da, sigur, dacă o pungă se sparge și curge pe un trotuar, asta nu dă un aspect din cale-afară de estetic acelei porțiunii de stradă. La 400 de pungi, una care se sparge — nu-i chiar atît de

catastrofal. Încerc să-l conving pe tovarășul inginer Tihon că doar pentru atît n-aș fi bătut eu calea pînă în Militari, cum nu m-am apucat să infierez o fabrică de conserve, care a pus etichetă de compot de mere pe o cutie în care se aflau roșii în bulion. Povestea cu pungile de lapte în care se găsește lapte, dar care se golesc prea neașteptat, e de mult mai largă răspîndire. Și ca să fiu crezută, îi povestesc, în detaliu, cum, în ziua de 20 ianuarie, de pildă, la «Alimentara» nr. 3 din sectorul 3, vînzătoarea Petre Victoria a recuperat, din pungile sparte, trei bidoane și o găleată de lapte, bidoanele fiind aliniate lingă un calorifer ca să iasă lapte bătut — industrie sui-generis. Deci 40 de litri recuperați și vreo 30 litri pierduți, într-o singură dimineață și la un singur magazin. Nu i-am mai povestit scepticei mele gazde scandalul răsunător provocat de o clientă care s-a-ntors să protesteze că i s-a spart punga peste toate țirguiele de duminică, nici că un pensionar din mulțime i-a strigat «adresează-te, cucoană, la fabrică sau spune la presă!» și nici că eu, fiind «de la presă», am tăcut chitic pentru ca să nu fiu linșată de respectiva reclamantă ieșită din fire, pe drept. Cu toate că nu mi-am debitat întreaga listă de argumente, cu toate acestea deci, tovarășul director tehnic mi-a răspuns ritos: «Nu-i adevărat!»

Ciudată și firea asta omenească. Abia cînd mi-am dezvăluit ignoranța — credeam că pungile cu pricina sînt lipite cu un adeziv oarecare — tovarășul director

tehnic s-a pornit să cedeze, treptat, din exclusivismul său inițial. Aflînd că există șapte mașini din import aduse anume pentru acest scop, mașini care taie fișile de polietilenă, dozează laptele și închid pungile prin metoda termosudării (deci nu se lipesc cu pap!) am luat cunoștință, totodată, că pungile se desfac din multe cauze, «nici nu pot să vi le spun pe toate».

Cert este că au venit și în decembrie și în ianuarie specialiști de la Fabrica de mase plastice din Buzău ca să asiste la imbuteliere și să descopere hibeale materiei prime din care se confecționează mult citatele pungi. Că întreprinderea din București-Militari a luat măsuri pentru verificarea zilnică a mașinilor, «cu toate că acest lucru noi îl facem în permanență». Se mai preconizează ambalarea laptelui în cutii de carton, în care scop se duc tratative cu «Palas»-Constanța. (Foarte bine, dar cu cele șapte mașini din import pentru pungi ce-o să fie?! Se vor abandona?! Pînă una-alta este în lucru o matriță pentru «navete pline», ca — deci, fără pătrățele și asperități — să nu se agațe și să se zgîrie pungile din material plastic. Dar, adaugă tovarășul director tehnic: «De ce oare comerțul nu ia măsuri pentru ca și acest aliment să fie protejat și stă de obicei în stradă...»

Tovarășa Bălan — din serviciul tehnic — adaugă la spusese șefului ei că noaptea vin pisicile și dau iama în pungile cu lapte. Acum judecați și dumneavoastră, cititorii, dacă este adevărată sau cu desăvîrșire neadevărată calitatea proastă a pungilor pentru ambalat lapte? Măsurile de îndreptare țin de puterea și obligația întreprinderii din Militari sau trebuie pornită o campanie de stîrpire a pisicilor pentru a salva laptele Bucureștilui?

Viorica CIORBAGIU

cultura librarilor

Apare impresionantă și semnificativă, totodată, situația librarilor la noi. Afluența de oameni, faptul că vitrinele cu ultimele apariții fac să se oprească și să întirzie în fața lor sute și sute de persoane, zilnic, spun foarte mult celui ce încearcă să afle adevăratul sens al devenirii culturale la noi. România cred că se prezintă, la ora actuală, ca una dintre țările unde interesul pentru carte, din partea fiecărui individ, îți oferă un spectacol rar întâlnit. România e, fără îndoială, una dintre țările unde cartea se cumpără cel mai mult. Cît se citește — rămîne o altă problemă. Ne va fi greu însă întotdeauna să credem că măcar 60-70% dintre cei care se îngămădesc să-și procure ultimele apariții editoriale — beletristice, critice, filozofice, științifice — nu reușesc să citească volumul cumpărat. Raportată la această stare culturală de lucruri, raportată la efortul pe care îl fac editurile și tipografiile (de cele mai multe ori) pentru a asigura apariția în bune condiții a fiecărui titlu, a fiecărei cărți, unele manifestări la care ești nevoit să asiești ori să participi nu pot să nu intrigue. Să ne deplasăm, bunăoară, la Librăria «Academiei», în plin centrul Bucureștiului, la standul cărților de artă. Un cititor se interesează de volumul *Trei ore în Muzeul Prado și Barocul* de Eugenio d'Ors. Întrebată dacă volumul există, dacă poate fi procurat, librărița îți replică pe un ton reproșant: «L-ați văzut în vitrină?» «Nu», încerci să răspunzi. «Dacă nu l-ați văzut, de ce întrebați?» «Bine, dar aș vrea să știu dacă mai poate fi totuși găsit». «Nu vă pot spune; mai încercați». Cu alt personaj, în ipostaza de librar, povestea și se poate repeta și la librăria «Ion Creangă» situată, undeva, în zona Gării de Nord, atunci cînd vrei să cumperi o carte pentru copii. Două tipuri de atitudine mi se par caracteristice pentru comportamentul librarului de la noi — unul, oarecum mai rar întâlnit (sînt și excepții), celălalt fiind însă dezarmant de frecvent. Primul tip de atitudine se referă la cazurile cînd cumpărătorul este tras la răspundere pentru că a îndrăznit să întrebe: dacă nu ți-ai găsit singur cartea în raft sau în vitrină de ce mai întrebi? Librăria este totuși un negoț de bunuri culturale. De aceea poate atunci cînd la «Alimentara» vînzătorul îți reproșează, pe un ton asemănător, că ai întrebat dacă există un produs ce te interesează, sentimentul încercat e poate mai puțin penibil. Vrei să crezi că omul fiind atît de ocupat, nu și-a dat bine seama de ce vorbește și cum vorbește. Dar la librărie situația e alta. În mod normal omul care îți oferă cartea, sau, dacă nu ți-o oferă el, fiindcă ți-ai găsit-o tu singur în raft, îți face măcar «bon» pentru ea, apăsă ca un element de cultură: vehiculator și propagator de cultură. În condițiile unei societăți în care interesul pentru carte constituie un titlu de mîndrie publică, reproșul librarului pentru că ai întrebat ceva seamănă cu un sfat sinistru: «du-te acasă și lasă-ne-n pace». Ciudat! Ceva nu e în regulă.

Al doilea tip de atitudine se referă la acel atît de semnificativ dat din umeri: «Bine, dar aș vrea să știu dacă mai poate fi totuși găsit acest volum». «Nu vă pot spune, mai încercați». Nu e vorba aici de o anume incertitudine comercială, ci de faptul că omul n-a auzit, ori n-a reținut niciodată numele unui autor, titlul unei cărți. Întrebarea pe care i-o formulezi pare căzută din cer, referindu-se la niște lucruri care îl depășesc total. Televiziunea și-a permis, de cîteva ori, reportaje pe viu cu librari care habar n-aveau de conținutul cărților pe care le vindeau, nu cunoșteau nici zece nume de scriitori români și străini importanți. Niste studenți relatau nu demult despre destinul unei cărți literare intitulată *Cancerul blond*, care a fost repartizată standurilor cu literatură medicală.

La noi a dispărut, cu unele rare excepții, tipul librarului de cultură, conștient că el desfășoară, prin meseria pe care o practică, o activitate culturală. Nu știu precis, dar am impresia că la noi personalul librăriilor e angajat la întîmplare, fără nici un fel de verificare a cunoștințelor culturale și fără nici un fel de testare a comportamentului specific unui om implicat într-o grandioasă acțiune culturală, de propagare a valorilor, de îndrumare a oamenilor în consens cu imperativele spirituale ale societății noastre. Ori a întreba pe omul care se îngrijește de curățenia străzii din fața librăriei, ori a întreba librarul dinăuntru în legătură cu o carte care te interesează, răspunsul este același: un scuturat sceptic din cap, o privire reprobatoare și un sfat de formă, menit a salva impolitetea de fond — «mai încercați».

Nu e bine așa!

Gheorghe ACHIȚEI

LA CHEIE:

apartamente gata mobilate

A apărut, relativ de curînd, ideea livrării locuințelor gata mobilate, idee venită în ajutorul publicului consumator, ce poate avea implicații majore în producția de mobilă. Printre imperativele cele mai urgente ale momentului de față în evoluția locuinței românești este și acela al creării unui mobilier conform atît cu dimensiunile spațiilor de locuit, cît și cu aspirațiile estetice și de confort ale omului contemporan. Pînă acum arhitecții de interior au desenat piese de mobilier destinate unor locuințe existente. Ne dorim o colaborare creatoare între arhitecții constructori și arhitecții de interior pentru ca și aceștia din urmă să aibă posibilitatea practicării unui design mai vast, un design «global».

Mobilizarea în ansamblu a profesiei de arhitect decorator ar permite obținerea unor rezultate dorite, intervenția specialiștilor în educația estetică a individului fiind nu numai binevenită, ci și necesară.

Crearea unui mobilier funcțional din materiale rezistente, ieftine și aspectuoase trebuie să aibă finalizare în înscrierea acestuia în universul de forme ce ne înconjoară, forme dictate de cuceririle actuale pe plan tehnologic și estetic.

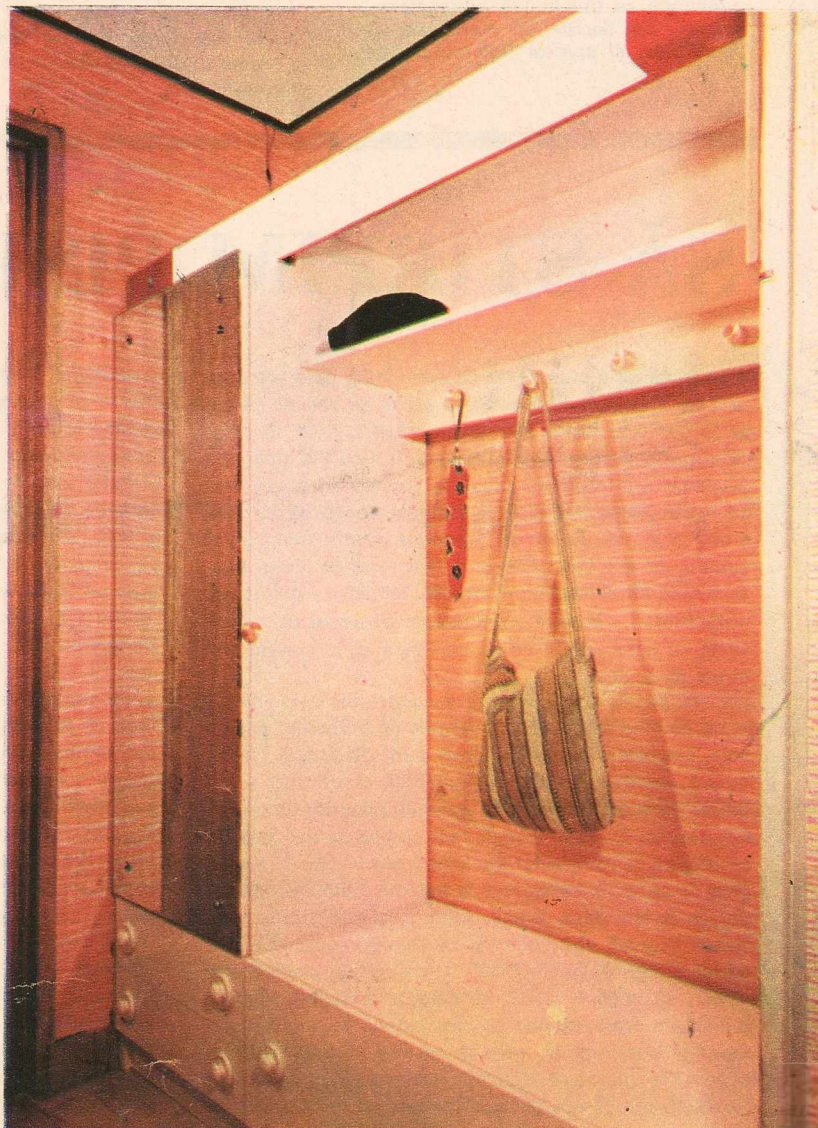
Se înregistrează reușita unei astfel de experiențe. Este vorba de acțiunea mobilării și amenajării interioare a unor locuințe-experiment din celule spațiale (proiect I.S.A.R.T., sistem constructiv, practicat de curînd în țară la Șantierul de prefabricate Progresul), acțiune inițiată de conducerea Ministerului Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții.

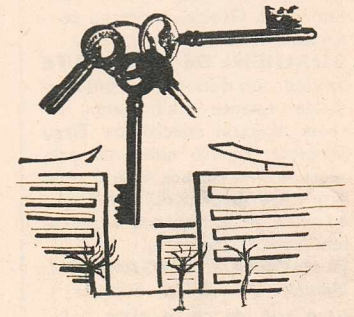
În această situație, arhitectul a decorat un apartament compus din: dormitor copii, dormitor pă-

rinți, cameră de zi, bucătărie, cămară, vestibul, baie etc. Rezolvarea unui mobilier fix (de depozitare), dulapuri, bibliotecă, prin zidire, respectiv fixarea acestora de pereții încăperilor în nișe create anume ajută la obținerea unui spațiu liber mărit. Consultarea de către arhitectul de interior a planului apartamentului a constituit factorul determinant în alegerea soluțiilor în ceea ce privește gaba-

ritul, culoarea și materialele folosite. După alegerea unor piese de mobilier din producția curentă, decoratorul a optat și pentru tapete, perdele, lămpi, mochetă etc.

Termenul de decorator trebuie debarasat de ceea ce este legat de noțiunea de decor în sensul de «adăugat». Rolul lui este de a compune «judicios», de a defini raporturi, de a alege materialele. Odată cu dezvoltarea tehnici, a

producției de astfel de bunuri, decoratorul devine creator.

De la expozițiile de mobilă care s-au organizat, constatăm că publicul, în special cel tânăr, are o reală dorință de receptare a noului. Pentru toți cei ce sînt și rămîn tineri, profesioniștii, încercînd să le intuiască gustul, își afirmă dorința de a contribui la crearea unor interioare moderne, alcătuite din produse simplificate ca formă și tehnologie, susceptibile de a fi comercializate.

Arhitect
Virginia GEORGESCU

DUPĂ ATENA, SALONIC. Expoziția documentară «Diminție Cantemir» s-a bucurat la Atena de un deosebit succes de public. Drept care, din inițiativa Ministerului Culturii și Științelor și a Institutului de studii balcanice din Grecia, expoziția continuă în orașul Salonic.

BURUIENI DE SĂNĂTATE se vînd, sub denumirea consacrată de «plante medicinale», într-un magazin special din Tirgu Secuiesc. Pentru amintitul oraș acest fel de vînzare este o noutate care se prezintă sub forma celor 65 de sortimente de buruieni pentru sănătate.

PLÎNGEREA SUGARILOR. Mamele din Deva, Simeria și Brad știu de ce le plîng copiii sugari; s-au obișnuit cu lapte praf, care produs nu se mai găsește de multă vreme în magazinele sus-numitelor localități.

PREMIERĂ CORALĂ. Prima lucrare a Editurii muzicale pe 1974 este volumul «Muzică corală pentru formații mixte» a reputatului autor de piese corale și fin prelucrător al folclorului nostru muzical D. D. Stancu. Cele 25 de titluri din volum poartă aceeași matrice a inspirației sale — folclorul.

URZICENII ÎN EXPANSIUNE INDUSTRIALĂ. După fabrica de miezuri de ferite — care a plasat anonimul, odinioară, tîrg în centrul celei mai moderne industrii, electronica — zilele acestea, tot aici, a început construcția celei mai mari fabrici de zahăr din sudul țării.

NUNTAȘII MERG LA ȘCOALĂ. De luni pînă sîmbătă la școala din Cîndești, județul Vrancea, merg așa cum e de așteptat, elevii satului. Dar sîmbătă seara și duminică se îndreaptă spre școală nuntașii satului. În urma acestor «silitorii» elevi, luna se mai pot găsi prin sălile școlii urmele chefului. Se spune că deosebit de sîrgincios este directorul școlii, cel care închiriază cu multă bunăvoință edificiul.

CURĂȚAȚI PÎNĂ S-AU ARS. Din iunie trecut lui Gheorghe Cernescu din Orșova, curățătoria «Pacea» din localitate i-a «curățat» o pereche de pantaloni. Adică i-a ars. Și tot de atunci se fac anchete și devize pentru a fi plătiți acești pantaloni. Ciudat spirit pacifist!

VĂ PREVENIM: REUMATISMELE SÎNT DUREROASE! Din vara trecut funcționează la Techirghiol un modern sanatoriu balnear. Dar întreprinderea de transport Constanța nu se lasă impresionată nici de repetatele demersuri ale conducerii sanatoriului, nici de ale bolnavilor, care sînt obligați să meargă pe jos circa 2 kilometri, din centrul stațiunii, unde-i lasă mașina nr. 11 (și de aproape 3 luni e iarnă, cu vînt sau zloată). Aveți grijă, reumatismele sînt dureroase și nu se știe niciodată ce ne așteaptă.

«DACIA» PE FRÎNĂ DUBLĂ. La Pitești s-au montat primele autoturisme «Dacia 1300» dotate cu dublu circuit de frînare. La mai multe!

TOT LA PITEȘTI... nu ai cum să găsești, prin magazinele orașului, o săniuță de vînzare. S-a dat un zvon că ar fi cîteva sănii într-o librărie, dar zvonul nu s-a confirmat. Le sugerăm noi localnicilor următoarele: scrieți la mica publicitate, poate cumpărați de la vreun responsabil local din comerț.

LANȚUL PREMIERELOR CASEI DE FILME NR. 3. După «Trecătoarele iubiri» al Malvinei

Urșianu (premierea — luni 28 ianuarie), Casa de filme nr. 3 va fi din nou prezentă pe afișul cinematografic al lunii februarie cu «Întoarcerea lui Magellan», debutul tinerei regizoare Cristiana Nicolae și «Proprietarii», film realizat de Șerban Creangă după un scenariu de Mihai și Șerban Creangă.

40 HECTARE DE TINERETE. Anul acesta în municipiul Craiova se vor amenaja terenuri de sport cu o suprafață totalizînd 40 de hectare: 40 de hectare de sănătate, tinerete și viitoare performanțe, toate realizate prin acțiuni patriotice.

PRĂJITURI CU CREOLINĂ. Maria Gheorghe din comuna Caraula, Dolj, a cumpărat de la complexul nou situat în cartierul craiovean Brazda lui Novac o sticlă cu esență de rom: „Pentru aromatizarea prăjiturilor, cremelor, întreprinderilor «Victoria» București” — scrie pe etichetă. Prăjitura pe care a făcut-o miroase însă a petrol. Sau poate a creolină — cum s-au plîns alți cumpărători.

MAI BINE ÎN FARMACII DECît ÎN STICLELE DE SUC DE ROȘIL. În timp ce în farmacii vata e marfă rară, zilele trecute am găsit o bucată într-o sticlă de suc de roșii produsă de Fabrica de conserve «Munca» din Constanța.

PRIN URMARE, SE POATE? Două duminici la rînd (13 și 20 ianuarie), emisiuni-surpriză TV pentru cei mici. Cele două emisiuni «Cu Daniela la... carnaval» pot servi foarte bine ca model de programe specifice, inteligente, de bun-gust, vesele și tonice, eliberate de povara didacticismului, cu un cuvînt, izvorîte dintr-o mare dragoste pentru copii. Bravo autori, bravo realizatori, bravo copii-interpreți!

DANIEL ENE PE POST NEPOTRIVIT. Duminică, 20 ianuarie, în sala Dinamo din Capitală a avut loc întîlnirea de fotbal între foștii jucători ai formațiilor Dinamo și Rapid. În formația feroviară a evoluat și Daniel Ene! Nu e totuși prea devreme pentru Daniel Ene să activeze la old-boys?

CONFERENȚIARUL FLORIAN PITTIȘ. Într-una din zilele săptămîinii trecute, la invitația profesorului George Bălan, cronicarul nostru muzical Florian Pittiș a susținut la Conservatorul Ciprian Porumbescu din București un curs despre rock and roll. Exemplificările au fost asigurate de magnetofonul personal al conferențiarului.

NU SERVIM ALUNE FĂRĂ STAFIDE. Vrei nu vrei, n-ai încotro. Dacă te afli cumva la rotiseria de pe strada Aristide Briand, și așa, mai pe la sfîrșitul mesei, îți arăți dorința de a comanda niscaiva alune, nu poți să-ți împlinești pofta decît cu o singură condiție: să accepți ca acestora să li se alăture niște stafide. Pe cînd și turtă dulce? **NU SERVIM MINORII ȘI PERSOANELE ÎN STARE DE EBRIETATE.** O inscripție des întîlnită, dar stupidă cred. Minorul poate avea 5 ani, este pur și merge la grădiniță. O persoană în stare de ebrietate poate avea 48 și alte vicii. Și atunci care e legătura dintre unii și alții?

RĂBDARE ȘI BISCUȚI! Din cauza unei neînțelegeri dintre conducerea cooperativei și gestinara cofetăriei din comuna Dobra, județul Dimbovița, cofetăria de lingă școala generală s-a desființat, iar copiii — în loc să se îndrepte spre școală merg 1-1/2

kilometri zilnic pînă la celălalt capăt al comunei să-și cumpere biscuiții. S-a promis înființarea unui chioșc, dar tot din cauza unei neînțelegeri dintre conducerea cooperativei și Consiliul popular comunal nu i se fixează locul.

FĂRĂ DEȘEUR! La fabrica de confecții «Secuiana» din Tirgu Secuiesc s-a organizat colectarea integrală a deșeurilor, direct din atelierele de croit. Sortate după culoare și structura textilă, deșeurile sînt expediate unor unități de prelucrare. Astfel se reduce la zero și acel procent minim de pierderi prin căderi la croit, care era în medie de 4 la sută.

RECORD DE RECORDURI. La un concurs de pictură pentru copii organizat în județul Covasna, micii artiști plastici din comuna Zăbala au primit exact atîtea premii cîte lucrări au prezentat în fața juriului: 48 din 48. Între altele, ei au obținut două premii I și 22 de premii II.

DUPĂ 30 DE ANI. În anul 1944 școala din satul Grindu, județul Ialomița, avea 3 săli de clasă, cancelarie și coridor. Astăzi, cele trei școli din sat au, în total, 17 săli în care funcționează 10 clase I-IV și 10 clase V-VIII. Un sat oarecare din Bărăgan.

DIN ALASKA LA CIMPU-LUNG-ARGEȘ. Puțini știu că în subsolul Liceului «Dinicu Goleșcu» din Cimpulung-Argeș funcționează o stație seismică dotată de Institutul de cercetări geografice al Academiei R.S.R. cu seismografe de cea mai modernă construcție: Askania Z.E.N. La această stație au fost înregistrate cutremure din Chile, Japonia, Filipine, Alaska, Afganistan etc. Elevii cîmpulungeni au astfel posibilitatea nu numai să citească și să învețe despre geofizică, ci să și facă geofizică.

DEMOS. În întîmpinarea Conferinței Mondiale a Populației, care urmează să aibă loc la București, sub egida O.N.U., în luna august, se întocmește în prezent Monografia demografică a României, pe baza unui plan comun elaborat de Comisia O.N.U. pentru populație. La elaborarea monografiei a fost antrenat un larg colectiv de economiști, geografi și demografi. Așteptăm cu mare interes apariția lucrării.

UNA PESCĂREASCĂ. O știre care poate fi gustată doar de pescarii înrăiți: la confluența Someșului Mare cu Someșul Mic a nimerit în undiță o anghilă. Prezența anghilelor în rîurile țării reprezintă o raritate. Fericitul pescar este profesorul Teodor Baias de la Liceul nr. 2 din Dej. Deși știrea am aflat-o cu întîrziere, îi urăm acum «la multe anghile înainte».

O ȘTIRE DIN 1984. Revista «Terra» anunță că după ce se va termina elaborarea celor 40 de dicționare geografice ale județelor României (39 pentru județe plus unul pentru municipiul București), va fi elaborat și tipărit — între 1981 și 1984 — Marea Dicționar geografic al Republicii Socialiste Românie. Ne bucură să publicăm această știre de anticipație.

REVERSURILE FRUMOASE ALE FEMINIZĂRII AGRICULTURII. Rodica Ilieș din satul Hirșova, județul Vaslui a obținut o recoltă de 7 527 kilograme porumb la hectarul cultivat.

«ZIMBETUL MUNTELUI». A fost editată recent o interesantă antologie de poezie și proză cuprinzînd creații ale copiilor

din toate județele țării, pionieri și școlari. Inițiativa aparține Consiliului Național al Organizației Pionierilor, iar antologia este intitulată sugestiv: «Zimbetul muntelui».

DISCUTAREA ESTE INTERZIS! În toate autobuzele I.T.B. de tip nou, pe ușa cabinei șoferului se poate citi un anunț scris în cea mai «curată» limbă românească: «Discutarea cu șoferul este strict interzis». Am încercat să aflăm chiar de la șofer cine este autorul acestei creații literare. N-am reușit. Șoferul era tăcut.

BULEVARDUL ION ȘULEA SE MODERNIZEAZĂ cu fiecare zi. Recent, la parterul unui bloc abia dat în folosință s-a inaugurat un nou complex comercial, care se bucură de bunele aprecieri ale locuitorilor cartierului Titan. Acciași locuitori au însă de mai multă vreme o dorință, mereu uitată de cei în drept: înființarea unei unități de frizerie și coafură. S-a mai scris despre asta fără nici un efect.

IUBIȚI STATUILE. În parcul din fața Teatrului «V.I. Popa» din Birlad se găsec, dăltuite în piatră, busturile unor scriitori și oameni de cultură, între care Eminescu, Creangă, Vlahuță, Caragiale, Delavrancea. Au fost puse acolo în urmă cu ani, dar de atunci rigoric vremii și-au spus cuvîntul aducîndu-le într-o stare care ar trebui să dea de gîndu edililor birlădeni.

SINAIA, PESTE 15 ANI. Consiliul popular al orașului Sinaia se află în posesia schiței de sistematizare a stațiunii. Planul cuprinde detalii lucrările ce vor fi efectuate pe o perioadă de circa 15 ani. Firește, cele mai multe privesc edificiile în folosul tuturor (turistic). Amănunțele vor fi cunoscute după ce schița va fi supusă dezbaterii comisiilor de sistematizare ale orașului Sinaia și județului Prahova.

TRUFANDELE DE LA ZEBIL. Complexul intercooperatist din Zebil (Tulcea) pregătește primul ciclu de producție din acest an al complexului de sere. Primul, fiindcă serele din Zebil dau într-un an două producții. Cea dintîi e așteptată pentru începutul lunii martie.

OPATINĂ, DOUĂ PATINE, TREI PATINE. La Brăila a fost deschis patinoarul Asociației sportive «Unirea Tricolora», cel mai mare din municipiul. Pentru amatorii de sport și destindere, organizatorii au pus la dispoziție trei perechi de patine. Cu 25 la sută mai multe decît anul trecut.

NOUTĂȚI FILATELICE??? Din panourile așezate în holul Oficiului P.T.T.R. 1 din Calea Victoriei facem cunoștință cu frunzașii în producție în anul 1972. mai ne punem «la curent» cu unele emisiuni filatelice apărute în ultima vreme: «Olimpiada Mexic-1968», «Campionatele europene de box-1969», «A XX-a Aniversare a Republicii-1967» și alte emisiuni tot atît de recente. Stai și te întrebă: timbrele sînt timbre, nu pot protesta, dar frunzașii din fotografii, cum pot răbda? Au rămas codași!

LUMINILE MUZEULUI. Cîteva ore petrecute în fața tablourilor expuse la galeriile de artă ale Muzeului R.S.R. constituie un mod plăcut de a-ți desfășura ochii și îmbogăți spiritul. Cu ce te alegi însă cînd luminile artificiale, prost plasate, te împiedică să surprinzi efectul unui tablou,

cînd etichetele scrise cu litere mici, azi decolorate, îți forțează ochii? Cu oboseală și convingerea că prea curînd nu vei mai vizita muzeul.

PE MAGISTRALELE ENERGIEL. La termocentrala din Brăila a intrat în probă de rodaj cel de-al doilea grup energetic. În prezent se fac ultimele pregătiri pentru punerea lui în funcțiune.

PROCES PUBLIC. La Casa de cultură din Făgăraș a fost judecată în fața unui numeros public numita Maria Cîmpean, învinuită de provocare ilegală a unei intruperi de sarcină care a avut drept consecință moartea pacientei sale Maria Soplete. Menționăm, totodată, că Maria Cîmpean a mai suferit o condamnare de 10 luni pentru o infracțiune similară.

CE SPUN EDILII? Teatrul din Drobeta-Turnu Severin este o clădire fastuoasă, cu care s-ar putea mîndri marile orașe. Interiorul său ar necesita însă grabnice intervenții, ca urmare a unor modificări neinspirate operate cu ani în urmă. Toată lumea este de acord că trebuie făcut ceva totuși lucrurile tergiversează. De ce?

CE-I DE FĂCUT? Hotelul Decabal din centrul Timișoarei se află în renovare. Ceea ce nu-i împiedică pe responsabilii săi să-l declare deschis. Urmarea: călătorii se înecă în praf, se împiedică în moloz și nu se pot odihni din cauza zgomotului. Ce e de făcut? Pînă se vor termina reparațiile, poate ar fi mai bine să-l închidem.

AFLĂM DE LA «ADESGO» că au fost confecționați pentru prima oară la noi în țară ciorapi bărbătești supraextensibili, foarte fini. Se asigură o bună respirație a pielii. Să fie, și să se găsească!

GHEAȚĂ PENTRU LUNI FIERBINȚI! O serie de ferme din județul Brăila au început insulozarea gheței. Așa se va putea păstra peștele în condiții optime pe timp de vară.

DELICIOASELE INSECTICIDE. Prin multe apartamente din cartierul Titan gîndacia de bucătărie zburdă în voie mai ales după ce se hrănesc cu delicioasele insecticide cumpărate de locatarii special pentru ei. Ne întrebăm, în absența Sanepidului, oare cînd ne vor sili să le dăm și cheile de la apartamente?

MARKEDSORIENTERING RUMAENIEN. Este titlul unui cuprinzător ghid (18 capitole) al comerțului exterior al României și al relațiilor comerciale româno-daneze, recent apărut la Copenhaga. Este subliniat caracterul dinamic al dezvoltării comerțului exterior al României, ca urmare a puternicului proces de industrializare care are loc în țară. (E. Dascălu)

ȘI TOTUȘI, UNDE-I LEOPARDUL? Afară gardu-i vopsit, înăuntru nu-i leopardul! Adaptarea aparține fabricii de ciorapi «Adesgo». Cumpărînd ciorapi-pantaloni măsura 3, înăuntru aveți multe șanse să găsiți măsura 2 și 4. Uneori se găsește și măsura 3.

CIINE RĂU. În curtea Spitalului unificat nr. 2 C.F.R. din București s-a pripășit de citva timp o haită de cîini, priviți cu îngăduință de conducerea spitalului. Noaptea au loc adevărate concerte cîinești pe diverse tonuri, înduioșătoare prin forța și patetismul lor. Ziua, cei care îndrăznesc să viziteze bolnavii riscă să plătească această temeritate. În orice caz, chiar dacă ar exista vreo victimă, nu-i nimic: medicii sînt aproape.

unde vedem filmele?

civilizația începe din hol (II)

Prima zăpadă mai serioasă a acestei ierni, venită mai hai-hui, către seară, îi bucură pe copiii care n-au apucat să se culce și o sperie pe femeia de serviciu de la cinematograful **Aurora** (bd. Dimitrov), care o împrăștie cu strășnicie de pe trotuarul din față. Sala aceasta, cât o fi ea mai așa, după colț, ține la curățenie, nimic de zis. Cineva dacă ar fi băgat de seamă că aici, la **Aurora**, holul acela mare, neobișnuit de mare pentru un cinematograful mic, așteaptă doar un ochi priceput și neindolent, o mină grijulie și harnică pentru a-l transforma într-un excelent loc de primire, probabil că n-ar fi fost exclus ca astăzi să fi găsit acolo o expoziție de scenografie sau îmbietoare trimiteri în lumea filmului. Nu cred însă că pe dalele acelea a călcat vreodată picior de decorator și nici altcineva nu s-a hotărât să-i țină locul. Spațiul a rămas pustiu, rece, tipînd de la distanță «du-te încolo». Greu de înțeles (deocamdată; într-un viitor articol sperăm să lămurim misterul) de ce nici obișnuitele afișe ale filmelor aflate pe ecrane nu au ajuns pînă aici, ca să nu mai vorbim de fotografiile ale actorilor. După cite știm, Întreprinderea cinematografică a Municipiului București editează un material de propagandă cinematografică destul de bogat, dar pereții de la **Aurora** nu se puteau lăuda, la ora la care ne-am dus noi, decît cu anunțurile **Vacanței cinematografice a elevilor**, care tocmai se sfîrșise. În lipsă de altceva, din inițiativa conducerii cinematografului au fost decupate și agățate cîteva poster-uri din revista **Cinema**. Ce-i drept, lipite îngrijit, cu zel școlăresc, pe cartoane. Cum spuneam, nu curățenia și nu spiritul ordinii lipsesc aici. Întrebarea de căpătii rămîne «a iubi sau nu filmul?» Dacă-l iubești cu adevărat, nu în virtutea statului de salarii, este imposibil să lași vitrinele pustii ca pămîntul după arat. Cele cîteva săli, a căror soartă constituie, nu întîmplător, obiectul rîndurilor de față, prezintă — spre deosebire de cele din articolul trecut — mai multe garanții că ar putea aspira, cuviincios, la condiția unor cinematografe civilizate. La **Munca**, la **Cotroceni**, **Bucegi** sau aceeași **Aurora** există, în primul rînd, acel necesar aer de salubritate, fără de care este cam greu să discuți chiar și despre **Săgeata căpitanului Ion**. Din păcate, avem de-a face cu o salubritate resemnată. La **Munca**, pe un perete sclipitor, din plăcuțe colorate, doar două vorbe, «Fumatul interzis», iar mai încolo, alte două cuvinte: «Staționarea interzisă». Se ține seama și de una, și de alta deși, drept să spun, o oarecare staționare n-ar prinde rău, dacă ea ar fi cu folos, dacă de pe urma ei spectatorii s-ar alege cu ceva. De ce numai cinematografulor de artă le vine la îndemină să prefățeze un film (care merită, bineînțeles), să ofere cîteva date despre realizatori, citate din comentariile unor critici etc.? Întreb un elev de liceu, din clasa a XI-a, Dinu Dumitru, ce știe despre Mihail Ulianov, autorul filmului «Cea din urmă zi» pentru care a cumpărat bilet. «Cum, autorul? Eu știam că este actor, încă unul mare, l-am văzut în «Frații Karamazov», pentru el am venit». «Bine, dar uite, scrie și pe afiș, regia — Mihail Ulianov». «Nu m-am uitat, nu vedeți cum arată afișele!» Într-adevăr, după ce au fost împăturite în opt și apoi netezite, probabil, cu mîna, au fost instalate în vitrine.

Din păcate, putem vorbi de o nedorită egalitate, aplicată filmelor probabil după principiul ce e film tot două ore rulează. Nu contează că el, filmul, a fost făcut de un mare maestru al celei de-a 7-a arte și deci ar merita cel puțin scoaterea lui din anonimat, identificarea lui ca atare, dacă nu o prezentare anume! Important este că rulează pe ecranul sălii, deci nu merită mai mult decît un afiș și cîteva poze, atît cît se oferă pentru orice film. Cine vrea să vină, vine oricum, de ce să știe și ceva în plus despre autor sau despre actori? Un rîgem de autoumilitință interzice din capul locului acestor săli mărginașe, dar bucureștene, să scoată capul în lume, în acea lume cutreierată și de iubitori adevărați ai filmului sau de cei care l-ar iubi, dar nu știu de unde să înceapă. Sala de cinema ar putea fi un început.

Magda MIHĂILESCU

JANE BIRKIN cu totul altfel îmbrăcată decît am cunoscut-o noi în filmul «O față și 12 marinari».

actori
și
roluri

cine, ce, unde, cînd?

● «Viața mea și filmele mele» se intitulează volumul de memorii terminat de curînd de Jean Renoir.

● Peter Fonda și Elisabeth Wiener se vor întîlni în filmul lui Riccardo Balducci «Baraka», ale cărui turnări vor începe în luna aprilie.

● Lana Turner, vedeta dezlănțuitoare de scandaluri, este hotărîtă să-și înceapă o nouă carieră cinematografică al cărei punct

forte îl vor constitui peliculele polițiste și de groază. Deocamdată, filmează la Londra, alături de marele actor Trevor Howard, «Persecuția», în regia lui Don Chaffey.

● Alessandro Blasetti a făgăduit, pentru anul acesta, un ciclu de cinci emisiuni TV dedicat comicilor de film, teatru și varieteu. «O invitație la optimism», astfel își numește cineastul noul său proiect.

● Eldar Riazanov, regizorul sovietic care și-a mărturisit, nu de puține ori, admirația constantă pentru școala neorealismului, realizează în momentul de față un film ai cărui eroi sînt «Italienii în Rusia».

● O distribuție de mîna întîii și-a alcătuit Pierre Granier-Deferre pentru ecranizarea «Creezy», după Felicien Marceau: Alain Delon, Claude Rich, Jeanne Moreau, Sydné Rome (în fotografie).

suferința noastră cea de toată

Cine motivează miile de ore pierdute zilnic în stațiile de tramvaie și autobuze? Cât pierde economia bucureșteană din pricina I.T.B.-ului? Cum se contrac-

tează o «itebită» și ce este un troleibuz cu stop cardiac?

Pentru toate acestea, o singură întrebare: pînă cînd?!

PARTEA PSIHICO-MORALĂ A CHESTIUNII

Știu că I.T.B. nu este unicul vinovat al necazului numit transportul în comun bucureștean.

Mai este vinovat orașul moștenit, vechiul oraș lăbărat pe mult prea multe mii de kilometri pătrați, ambiționind pe verticalitate cu modest de puține etaje și avînd străzi prea înguste și prea alambicat dispuse.

Mai sînt vinovați unii arhitecți care într-o anumită perioadă, bîntuiți fiind de un entuziasm naiv, au plantat blocurile zonelor noi ale orașului la distanțe între ele mult prea generoase.

Mai sînt vinovați conducătorii sutelor de întreprinderi și instituții din București care nu-și găsesc timp și bunăvoință pentru o ședință comună ad-hoc, în care să se stabilească ore de începere și terminare a programului de lucru, înțelept decalate între ele, astfel încît să fie ameliorată problema orelor de vîrf.

Mai sînt vinovați și cei de la serviciile primăriilor care se ocupă cu problemele spațiilor locative și care au făcut repartizări de locuințe exact în capătul orașului, opus locurilor de muncă ale noilor fericiți locatari.

Problemele: transportul în comun

Mai sînt vinovați și furnizorii de piese de schimb, de lubrifianti, de cauciucuri și așa mai departe, care nu-și respectă contractele semnate.

Mai sînt vinovați și acei de la miliție care ar fi în măsură să răspîndească sensul interzis pentru mașina mică și-n felul acesta să lase unda verde a marilor artere liberă pentru mijloacele de transport ale celor mulți.

Știu, de asemenea, încă o întreagă seamă de lucruri; că parcul de vehicule al I.T.B. prosperă totuși; că intersecția de la Răzoare, de pildă, s-a modernizat și problema ambuteiajelor și a mersului «la pas» a dispărut acolo, ca și în alte răscruce de drumuri ale Capitalei; că «inaugurarea» recentă a încă unei bucăți de linie a troleibuzelor 84 și 93 a adus bucurie în sufletul a încă vreo cîteva mii de locuitori din extremul Drumului Taberei; în fine, că mai există și alte semne care arată că noi, pasagerii, nu sîntem lăsați chiar în voia soartei.

De aceea, pentru toate aceste motive, aș înțelege și aș ierta că în drumurile mele pe roți mi se rup hainele și nasturii lor; că sînt frămîntat zi de zi ca un cozonac de Anul nou; că o banală deplasare intraurbană mă obosește mai rău decît un ceas de muncă în condițiile oricărei profesii din lista celor socotite grele; poate chiar și că troleibuzele mă zgîlție și mă aruncă înapoi pe trotuar în clipa în care fac nebunia să le pășesc pragul cu o încălțăminte fără talpă izolatoare.

Dar oricîtă bunăvoință, răbdare și spirit de dreptate aș avea în mine nu pot și nu vreau nici să înțeleg și nici să iert — atît I.T.B., cit și pe ceilalți ai săi — pentru că-mi silesc firea să se degradeze.

Vreau să spun că noi, pietonii, sîntem buni de la natură, dar transportul în comun ne-a înrăit. Oameni pașnici și de treabă, binecrescuți și morali, cum ajung într-un tramvai, autobuz sau troleibuz devin irascibili, belicoși, grosolani.

Dealtfel, și taxatoarele și șoferii I.T.B. s-au născut buni. Dar uite că munca timp de opt ore în aceste de neînvidiat locuri de muncă pe patru roți îi obosește, îi acrește, îi înrăiește — pentru că, vă rog să observați, si ei sînt tot niște bieți oameni cu nervi.

Mai ieri, cineva, care-mi știa meseria, mi-a spus în timp ce mă împingea cu nădejde ca să poată pune și el un picior pe treapta scării lui 105: «Voi de la «Flacăra», despre asta ar trebui să scrieți!»

O voce strangulată a unui bărbat, pe care nu-l puteam vedea, mi-a luat apărarea:

— Lasă-l, dom'le, că nu-i el vinovat. Presa spune, dar

degeaba, noi tot pe scări și-n înghesuială sîntem lăsați.

Vorbele acestea de-a dreptul m-au îngrozit. Pentru că, într-adevăr, problema transportului în comun se perpetuează cam de mult.

Măsurile ridicate ar trebui adoptate totuși înainte de a ne înrăi sufletele chiar de tot.

Nelu IONESCU

NOI, FEMEILE DE SERVICIU, I.S.B.-UL ȘI PAZNICII DE NOAPTE

Spre trei dimineața, în piața Sf. Gheorghe își fac apariția bărbați și femei cu pachetele sub braț. Coboară din G-uri, M-uri, L-uri, traversează strada salutîndu-se, se înșiruie apoi în fața vitrinelor cu neon și, zgribuliți, așteaptă P-uri, L-uri, E-uri. Începe ziua de muncă a șoferilor și a taxatoarelor de pe autobuze, troleibuze, tramvaie.

— La ce oră vă înapoiați acasă?
— Depinde. Uneori la cinci seara, alteori chiar și mai tîrziu.

— Nu lucrați opt ore?
— Opt pe traseu. La bază, șoferii predau mașinile urmînd un flux tehnologic, alimentare, spălat, control frîne etc., iar noi, taxatoarele, predăm banii, facem gestiunea; de obicei, locuințele noastre sînt tocmai în partea opusă a Bucureștilui. Mai sînt orele suplimentare. La baze, schemele sînt doar pe jumătate completate.

— Și acasă ce faceți?
— Ce să facem? Mîncăm, mă rog, diferite treburi, și ne culcăm ca la două să ne putem trezi.

— I-ul demarează. Ambreiaj, accelerație, frînă...
— Cîte mișcări executați numai cu picioarele între două stații?

— Socotiți cinci viteze, stopurile, aglomerația... Cam 20-25.

— Și în opt ore?
— 40 000-50 000. Vasilica, strigă șoferul în oglinda retrovizoare, nu mai deschide ușile de la mijloc.

— Puținii pasageri se strîng în șube, au gulerile ridicate,

pe cap bărbații poartă căciuli, iar femeile fulare. O întreb pe Vasilica:

— Dar planul? Planul vi-l faceți?

— Ar trebui. Cîteodată, autobuzele gem de aglomerate ce sînt, dar noi nu strîngem mai mult de un pol. Pe linia lui 35, de la Piața Unirii încolo, oricît de mare ar fi înghesuiala, sînt cazuri cînd în casă ne intră cîteva lei. Dacă le spui, strigă: «Mai întii să veniți la timp și-apoi să ne cereți bani». Ca și cum am avea noi vreo vină. Se circulă greu, mai ales acum, iarna... Nu zic, dacă mă enervez îi fac eu să coboare la prima, dar pe lîngă insultele și apostrofările pe care le aud într-o zi de la unii pasageri, eu, care-s cam rea de gură, par o biată mielușică. Vă spun: dacă din autobuzele astea am face gogoșării, s-ar cîștiga mai mult.

Vineri, 18 ianuarie, din autobaza Floreasca au ieșit începînd cu ora 4,02 dimineața 153 de autobuze. Cele mai multe au ajuns la capetele de linie. Opt au rămas la garaj pentru reparații generale. Din schemă lipsesc 60 de șoferi, 40 de taxatoare. Majoritatea autobuzelor au depășit 200 000 de kilometri și ar fi trebuit să intre în reparații capitale. Deși la 550 000 de kilometri mașinile ating pragul de casare, pe trasee circulă autobuze cu peste două milioane kilometri.

Inginerul Ioan Gușă, șeful autobazei Floreasca, ne spune lucruri cunoscute, repetate de atîtea ori în presă ori la televiziune: Nu există piese de schimb, electromotoarele lipsesc de un an, alternatoarele n-au fost niciodată, de trei săptămîni nu există ulei. Cînd se topește zăpada 50 la sută din defecțiunile presupun existența alternatoarelor, s-a încercat folosirea electromotoarelor de tractor care atunci cînd motorul nu pornește imediat, și nu pornește, se defectează etc.

Cu toate astea, autobazele reușesc să asigure ritmicitatea transporturilor, mai ales în orele de vîrf, cînd pe traseu circulă întreg efectivul de autovehicule. Între orele 9 și 13 dimineața și după ora 20 seara o treime din ele se retrag pentru întreținerea absolut necesară și neînlocuibilă.

13,30. Stația autobuzului 106. La uzina de cinescoape, pe care o deservește această linie, începe schimbul doi. Miuța Sălăjan este elevă:

— Aștept de 20-25 de minute. Ieri am stat o jumătate de oră. Aș putea merge și cu tramvaiul 5, dar și el merge la fel, în plus ocolește și nu-mi convine. La capătul liniei nici mai mult, nici mai puțin decît cinci tramvaie.

Directorul Atelierelor centrale I.T.B., inginerul Dumitru Teodorescu, este ferm:

La întrebarea «Ce așteaptă această mulțime?» se pot da două răspunsuri. Unul primar: venirea unui troleibuz. Altul de esență: rezolvarea unei probleme. Dar, dincolo de întrebări și răspunsuri, rămîne o situație care — precizem noi — va face în cele din urmă să lăcrimeze și să freamăte de indignare pînă și marmura statuii lui Haret.

— Indisciplină. Nu există scuze. Li criticăm în sedințe, li afișăm pe panouri, luăm măsuri disciplinare. Lunar părăsesc întreprinderea 80-90 de lucrători, ca să facem lăta angajăm din toate județele țării, 130. Numai anul trecut am construit 8 cămine; calificăm la locul de muncă, în școala profesională și liceul industrial, dar ulterior, din cauza condițiilor grele de muncă, foarte mulți preferă să înapoieze cele opt mii de lei sau cît însumează taxele de școlarizare și să plece în alte ramuri de producție. În schimb, ne vin cei care nu găesc de lucru în altă parte, de unde și deficiențele în educație...

Poate nici o altă instituție din țară nu s-a bucurat, să zicem așa, de atenția presei ca instituția numită a transporturilor și dacă lucrurile au rămas la fel sau aproape la fel e timpul să depășim stadiul simplor consemnări și treceri în revistă, să trecem chiar peste aluziile usturătoare și inofensive despre incompetența cadrelor de conducere, nu pentru a merge mai departe, ci pentru a reveni la unul dintre adevărurile simple, dar fundamentale: întreprinderile de transport nu sînt simple prestatoare de servicii. Activitatea lor premerge și desăvîrșește procesul de producție, slujește, cu alte cuvinte, scopurile unor industrii și activități republicane cu posibilitățile de categoria a doua ale oricărei activități locale. Oricare cetățean al țării, este de părere inginerul Ioan Gușă, știe cu aproximație cît cheltuiește lunar pe mijloacele de transport, dealtfel se poate calcula aproximativ o medie. Dacă lunar unitățile economice, instituțiile, școlile, ar reține această medie și ar vărsa-o întreprinderilor de transport, am putea lichida controlorii, taxatoarele, s-ar reduce înghesuiala, ar crește viteza de circulație, s-ar asigura un venit sigur și stabil, s-ar putea calcula investițiile, beneficiile, necesarul de credite etc. În acest caz toate întreprinderile de transport din țară s-ar unifica într-o singură centrală cu sarcini de import-export și uzine constructoare de autobuze, ar crește, parcurile de mașini s-ar uniformiza, n-ar mai exista problema, veșnica problemă a pieselor de schimb, am putea face planuri de perspectivă, modernizări de drumuri, ne-am spune altfel cuvîntul în ce privește circulația, reglementarea ei și mijloacele pentru a o realiza.

Nicolae CRISTACHE

I.T.B. ESTE SALARIATUL ÎNTREPRINDERILOR BUCUREȘTENE?

1. Timpul nostru este, în aceeași măsură, timpul țării

În urma unei vizite pe care am făcut-o la Uzinele «Republica», am aflat că datorită tramvaielor 23, 24 sau autobuzului 79 se înregistrează zilnic întârzierea a peste 50 de oameni, ceea ce înseamnă aproximativ 30-35 de ore de muncă. În ultimele 60 de zile s-au pierdut peste 3 000 ore de producție. Și acest lucru continuă, acum, cînd întreg poporul nostru se află într-un sublim și eroic efort și fiecare minut are o valoare precisă, cu acoperirea într-un aur curat — patriotismul. Și nimănui nu-i este îngăduit să risipească ceea ce nu se mai poate recupera nicicum — timpul. Timpul nostru, al tuturor, este, în aceeași măsură, timpul țării, timpul politic și economic al devenirii patriei.

2. Unde ni-s controlorii?

La sediul comitetului sindical al Uzinelor «Republica» am reușit ca, în pauza dintre două ședințe, să discut cu tovarășul Brătîlă Tatu, președintele comitetului sindical. «Tramvaiul 24 ne face cele mai mari greutăți. Eu locuiesc în Bariera Vergului și, într-un fel, sînt aproape de uzină. Uneori, cînd vreau să folosesc acest tramvai, trece chiar și o jumătate de oră pînă să apară vreunul. Țin neapărat să scrieți la revistă că eu nu am văzut, de aproape un an, nici un controlor pe această linie. Ar trebui să vină cît mai mulți și cît mai des, să controleze nu numai dacă oamenii au bilet, ci și ritmul în care merge 24 sau alt mijloc de transport».

3. «Timpul de siguranță»

Ștefănescu Ilie, șeful biroului personal, ne spune că dînsul, deși pleacă de-acasă cu un «timp de siguranță» de o oră și jumătate (iar pentru drum îi sînt suficiente doar 50-60 minute) întârzie totuși, de trei zile, mereu. În ziua de 16 ianuarie au întârziat 40 de oameni. În 17 ianuarie au întârziat 60 de oameni. «La serviciu, oamenii sosesc nervoși, obosiți, înghețați. Am decalat programul de începere a schimburilor. Credeam că vom reuși să descongestionăm transportul. A fost o simplă iluzie. Astăzi, timp de o oră (!!!), prin stație nu a trecut nici un 79». Dinulescu Maria, de la statistică, susține că dînsa sosește la serviciu «într-un hal de nervi de nedescris», și propune în numele unui grup masiv de oameni ai muncii,

ca mașina 102 să-și prelungească traseul cu încă trei stații. «Astfel, spune dînsa, cei care vin cu 102 nu s-ar mai chinui să intre în 24, 23 sau 79».

4. Mașinile sînt noi, moderne, dar stilul de muncă e vechi
«Cînd aud rostindu-se cuvîntul I.T.B. mă cuprinde un fel de panică, parcă aș avea frisoane. (Ne vorbește Șerban Constantin, secretarul organizației de partid, serviciu tehnic, Uzinele «Republica») Astăzi, de exemplu (17 ianuarie — n.n.) am plecat de-acasă la ora șase fix. Eu stau în Giulești. Am așteptat un 24. Pentru că nu venea, am plecat pe jos la stația Sf. Vineri. Am așteptat și acolo. Împreună cu colegii mei, inginer Gostian Iosif și economistă Roșca Maria, am luat un 10 pînă la Gara de Nord. Am început să așteptăm un 79. Am văzut un 24 și am alergat după el. Cu chiu, cu vai, l-am prins și, pe scară, ca și ieri, cînd au fost minus 21 de grade, am ajuns la ora 7,50». «Deci, îi spun eu, aproape două ore de drum». «Da, două ore pentru a acoperi o distanță de aproximativ 12-13 kilometri. Știți, am calculat și am constatat că eu fac în fiecare lună, dus-întors, de la serviciu acasă, peste 750 kilometri. Am tot auzit vorbindu-se despre îmbunătățiri, soluții și rezolvări ale acestei situații. Mie mi se pare că nici nu poate fi vorba de așa ceva. Am văzut mașini frumoase, moderne, tramvaie noi, silențioase, dar stilul de muncă este același, vechi, adică necorespunzător, nu ține seamă de interesele noastre și ale producției, de sarcinile și angajamentele noastre».

«Fu, personal, ne spune Baș Ion, secretarul comitetului de sindicat, am auzit că și cei de la I.T.B. au greutăți mai mult sau mai puțin obiective, dar am convingerea că dînsii nu fac tot ceea ce pot și trebuie să facă pentru o adevărată îmbunătățire a situației».

*

Și tot așa am umplut cîteva pagini de opinii, păreri, poziții și... suferințe itebiste. Am vorbit cu zeci și zeci de oameni. Mulți dintre ei cer prelungirea cu una sau două stații a cîtorva autobuze care servesc marea platformă industrială a Bucureștiului. Este timpul să se audă vocea acestor oameni care fac adevărate eforturi pentru a-și respecta cuvîntul dat partidului și țării. De ce nepăsarea, proasta organizare a transportului și incompetența încearcă să-i împiedice?

Victor NIȚĂ

MAȘINILE CARE MĂNINCĂ FIARE

Ziua ne-bună se cunoaște, pe traseele I.T.B., cu noaptea-n cap. Bunăoară, în stația Piața Romană în jurul orei cinci. Troleibuzele 94 vin, vin în convoaie, cîte 2-3 odată, apoi nu mai vine nici unul. La fel 82. Numai 87 nu vine în convoi; și nici altfel. Pe tăbliță primul 87 trece la 4,45, dar pe bulevard nu trece deloc. Alte vehicule apar cam la ora scrisă pe tăbliță, ba chiar și mai devreme, de exemplu autobuzul 34. În sfîrșit, la ora 5,15 sosește și troleibuzul 87 turul 1. Cu el ajung la depoul Bucureștii Noi.

Aici mă documentez că 87-le meu nu era întârziat, ci se încadra în orarul înscris pe cartonul turului 1. Tăblițele alea? Păi tăblițele nu prea mai corespond. Maistrul Ștefan Vasile, șeful schimbului trei, mă lămurește că orarul vehiculelor I.T.B. este tocmai în plină reorganizare, pentru a face față criticilor venite de sus și de jos. Și orice reorganizare, cel puțin la început, mai produce și cîte un pic de dezorganizare. Apoi au ei și alte necazuri, dintre care două sînt vechi, mari și de bază: lipsa permanentă, fără leac se pare, a pieselor de schimb și mina de lucru insuficientă ca număr și calificare.

În depou e mai frig ca afară. Umezeală rece și pătrunzătoare, ajutată de curenți tăioși. Ușile stau deschise mereu, la ambele capete (oamenii îmi spun că atunci cînd e uscat pe jos nici nu mai trebuie măturat depoul, treaba asta făcînd-o curenții de aer). Mi-e de-ajuns o oră petrecută aici ca să nu mai am nevoie de explicații în legătură cu fluctuația brațelor de muncă. Meseriașii bucureșteni găsesc destule întreprinderi în care condițiile de lucru sînt incomparabil mai atrăgătoare, drept care depourile I.T.B. trebuie să angajeze adesea oameni ce nu au domiciliul în Capitală. Iar acestora I.T.B.-ul le oferă cămine neîncăpătoare, apoi se miră că mulți pleacă după cîteva luni de răceală și de cămin (cu 3 în cameră) sau de navetă. Maistrul Vasile oftează și ridică din umeri. Nu că i-ar aproba pe cei ce dau bir cu fugiții, dar știe și el că «unui om, ca să-i ceri, trebuie mai întîi să-i dai».

În jurul meu se vorbește tehnic: pinioane planetare, cardan, sateliți, diferențial, trompă stînga. Clar e un singur lucru, că toate acestea cam lipsesc și că sînt foarte necesare. Maistrul Ion Bunea, șeful schimbului unu, are o vorbă: mașinile astea mîncă și fiare și trebuie să le dai, altfel nu merg. Din păcate, magazia de fiare, adică de piese de schimb, e cronic săracă. Se

Fotografii de Radu CONSTANTINESCU

recurge mereu la cirpeală, să nu stea mașina (cum i se zice aici la troleibuze). Or, cirpeala-i cirpeală; sigur că un diferențial cirpit ține 2-3 zile, nu ca unul nou sau bine reconșionat. Ce-ați face dumneavoastră, tovarășe Bunea, zic, dacă ați fi directorul general al I.T.B.? Aș insista, zice, ca întreprinderea și chiar depourile să lucreze direct cu furnizorii de piese de schimb, fără intermediul ministerelor. Poate atunci am avea piese mai multe. Poate n-ar fi nici atîtea necazuri cu muncitorii flotanți, adică avînd cu ce lucra, s-ar putea introduce și aici acordul global. Cine știe!

Dar tramvaiele? Căci jumătate din vehiculele depoului Bucureștii Noi sînt tramvaie. Cu ele e mai simplu, nu sînt atît de fragile ca troleibuzele. Și chiar cînd se strică, spune Ion Bunea, fontă găsești, nu-i problemă, piese ușor de făcut, oricum mai ușor decît la troleibuze și autobuze. Cu tramvaiele nu-i problemă la depou, cu ele doar călătorii au probleme, așa se pare.

Meditex la toate acestea într-un autobuz 77 nou-nouț, sclipitor și iute. Din țigara șoferului ies trîmbe albastrii, prin care zăresc inscripția «fumatul oprit», deasupra parbrizului.

Mircea FODOREANU

NU TRAGEȚI ÎN TAXATOARE!...

Nu are nici un rost! După o așteptare de 20 de minute în stația lui 83, după o ascensiune cu coate în burtă și nasturi ruși, discuția cu taxatoarea nu rezolvă nimic. Vă enervați și dumneavoastră degeaba, o enervați inutil și pe cvasiunica reprezentantă a I.T.B. care menține contactul dintre organizatorii transporturilor de toate zilele ale bucureșteanului și beneficiarul — termenul este cu totul impropriu! — acestor transporturi.

Nu are nici un rost să angajați discuții cu taxatoarea, deoarece ea nu cunoaște cifrele; însă alți reprezentanți ai I.T.B. v-ar putea informa că față de anul trecut sîntem în progres. Numai pe linia troleibuzului 83 — am ales această linie, dar putea fi oricare alta din cele ce deservesc marile cartiere, deoarece aglomerația e aceeași pe toate — avem anul acesta cu 10 la sută mai multe troleibuze decît anul trecut. 10 la sută e un procentaj respectabil. Dar cît înseamnă 10 la sută? Nu e greu de aflat dacă faci o vizită la depoul Nițu Vasile: anul trecut erau pe linia lui 83 doar 30 de troleibuze — anul acesta numărul lor a crescut la... 33. E drept că lungimea traseului — din Berceni Sud I pînă în Șoseaua

Supranormativ uman
lăsat
pe scara
din dos.

Oare cite autobuze sau troleibuze s-ar putea cumpăra din totalizarea prețurilor biletelor necumpărate de cei care ar fi mai bucură să ajungă la casierită decit să înghete agățați pe-afară.

Oameni strinși —
la propriu —
cu ușa,
de către I.T.B.

Nordului — n-a crescut: e tot de 14 kilometri și ceva. A crescut însă populația cartierului. Și au mai scăzut, în plus, posibilitățile de transport ale celor 33 de vehicule. Deoarece cele mai «tinere» troleibuze din acest depou (ce deservește șase linii: 82; 83; 85; 87; 94; și 95) sînt cele două exemplare primite în 1968. Acum 6 ani. Celelalte (și or fi vreo 150) sînt mult mai vîrstnice, majoritatea avînd 8-10 ani de... rodnică activitate.

Este vorba deci dacă ne permitem utilizarea unor termeni medicali — de o anemie de vehicule, dublată de cea a personalului de deservire, triplată de gradul înaintat de uzură a troleibuzelor. Și, peste toate acestea, o serie de aspecte organizatorice.

Cele 33 de troleibuze lucrează în plenu lor doar în mod... teoretic. Ele sînt planificate să iasă toate din depou și să circule doar între orele 4 și 8 dimineața, socotite «orele de vîrf». Dar e greu de presupus că totdeauna — sau vreo dată — pot ieși toate. Astfel, în ziua de 11 ianuarie, cînd am vizitat depoul Nițu Vasile, un număr de 8 troleibuze n-au putut ieși din depou decit la ora 6,30, deoarece conducătorii și taxatorii respectivi nu se prezentaseră la lucru la ora fixată (dacă am vrea să fim răutăcioși am spune că întîrziaseră la serviciu călătorind cu vehiculele I.T.B. Dar n-o spunem...). După ora 8 troleibuzele se retrag unul după altul în depou — la început o cincime, mai apoi încă una — abia între 14 și 16, ore socotite din nou «de vîrf», ieșind din nou pe traseu — dar numai 27 de vehicule. Și acestea, însă tot «teoretic», deoarece și acum lipsesc șoferi ori taxatoare, și acum multe dintre bătrînele și uzatele «căruțe cu dinam» rămîn în pană pe traseu.

Știm că troleibuze nu se pot coace în cuptor, precum piinile, de pildă. Știm și faptul că I.T.B. duce lipsă de personal — ba mai mult: că tocmai din rîndurile tinerilor conducători de troleibuze se recrutează mulți viitori șoferi ai autobuzelor I.T.B. (numai depoul Nițu Vasile a cedat recent 16 conducători de troleibuze pentru a fi calificați șoferi, ajungînd astfel la o lipsă de 42 de conducători sub numărul prevăzut în schemă).

Există, desigur, printre cei ce deservește aceste troleibuze, și unii certaiți cu disciplina și comportarea civilizată, cum ar fi Gh. Zidaru, care în numai doi ani a totalizat 17 penalizări. Dar marea majoritate a personalului de mișcare o constituie oameni în fața cărora trebuie să-ți scoți pălăria. Conducători de troleibuze ca Pavel Badea, care s-a angajat aici din 1955 și în acești 19 ani nu a dat prilejul să i se noteze în fișa sa nici o abatere, nici o neglijență, nici un act de indisciplină, nici cea mai mică lovire sau zgîrietură a vehiculului său, e demn de toată stima. Sau Aurel Oprea, angajat din 1941, ori Ion Radu, angajat din 1955, Ion Dănculescu, Gh. Iancu și alții asemenea lor.

Am urmărit troleibuzele — incognito, adăpostit de ninsoare sub o streășină îngustă — la capătul liniei,

în strada Dumitru Petrescu, unde întorc pornind spre centru. Am cronometrat vehicule la rînd. Nici unul n-a staționat la capătul de linie mai mult de 6 minute. Și totuși în stație aștepți de 2-3 ori mai mult. Am stat de vorbă cu mai mulți cetățeni care dîrdăiau de frig în stația «Spitalul nr. 9», stație mult solicitată — și doar a patra la număr, pornind de la capătul de linie.

Tovarășa Vasilica Stroe, consultant arbitral la Arbitrajul de Stat al Municipiului București, trebuind să ajungă la serviciu (zona Piața Cosmonauților) la ora 7 dimineața, vine în stație la 6,10, reușind să se urce în troleibuz cam în jurul lui 6,30. Și mai greu este la înapoiere, în jurul orei 15,45, de la stația Piața Amzel, ne-reușind uneori timp de cite 30-45 de minute să se agațe de scara unui troleibuz.

Ioana Cristea, muncitoare la uzinele «Electronica», pleacă din aceeași stație la ora 4,45, pentru ca la ora 6 să fie la lucru. La înapoiere vine cu un autobuz pînă la Piața Bălcescu, unde pierde de asemenea 30-45 minute pînă reușește să cucerească un loc în 83.

Dumitru Cristea, muncitor la «Danubiana», plecînd din aceeași stație la 6,30 dimineața, călătorește de regulă pe scară.

Am discutat și cu salariații ai Spitalului numărul 9, care fac drumul în sens invers. Dacă la venirea dimineața lucrurile mai sînt oarecum suportabile, la plecarea (sau la venirea pentru cei ce lucrează după-amiază), călătoria cu acest troleibuz e de-a dreptul infernală. În ziua de 10 ianuarie, începînd de la orele 14, un grup de salariați ai spitalului au așteptat timp de 25 minute și, cînd a venit, în sfîrșit, un 83, era atît de plin, încît majoritatea nu s-a putut urca și a pornit-o pe jos pînă la Piața Sudului (declarația tovarășului Seu Alexandru, psiholog la Spitalul numărul 9). Și aceasta — repetăm — la numai a patra stație de la capătul liniei!

*

Care e soluția?

Am putea propune să se reducă numărul vehiculelor de pe alte linii (pe 94, de pildă, care numai pe distanța a 5 stații, din Berceni spre centru, nu are traseu comun cu 83 — sînt 51 de troleibuze; acest 94 deservește o linie de numai 11 kilometri, iar de la Piața Romană pînă la gară e dublată și triplată de liniile 86 și 87! Nu sîntem însă pentru cîrpirea anterului lui Arvinte. În mai mică sau mai mare măsură, situația e aceeași pe toate liniile, inclusiv pe 94...

Conducerea I.T.B. ar trebui să facă un mic, dar grăitor calcul: cîți bani pierde zilnic prin «chiulul», de cele mai multe ori involuntar, al unor pasageri care din pricina aglomerației nu pot nici măcar să bage mina

în buzunar să scoată cei 0,50-0,65 sau 1 leu, costul biletelui? La scara întregii rețele, credem că e vorba de sume cu care s-ar putea completa în mod simțitor parcul de troleibuze.

V. SAVIN

ETERNITATEA UNUI SUBIECT

I.T.B.-ul a intrat în zodia subiectelor eterne, sîntem itebîști cel puțin de două ori pe zi, avem ideile noastre despre această faimoasă instituție, ne pricepem. Subiectul acesta apropie oamenii, oameni care nu se cunosc între ei devin amabili și comunicabili cînd abordează acest subiect. Transportul în comun este un mijloc de apropiere între oameni, înghesuiala în autobuz are importanța ei socială. Iei așa, simplu, o întrebare: «De ce credeți că nu merg bine lucrurile la I.T.B.?»; rezultatul este uluitor. În cîteva ceasuri poți să ai sute de răspunsuri, e drept că multe dintre ele identice, dar toate dovedind cu prisosință niște lucruri. În primul rînd faptul că nici o altă instituție nu ar putea să aibă atîția colaboratori voluntari. În al doilea rînd sentimentul acestor colaboratori, tristul lor sentiment că spun degeaba ceea ce spun. Plimb întrebarea de mai sus cu autobuzul 68, cursă rapidă spre Drumul Taberei. Stau lipit de un om care încearcă, vădit neliniștit, să țină deasupra capului un pachet cu prăjituri. Parcă abia aștepta să spun un cuvînt despre I.T.B., parcă răsufli ușurat cînd începem să discutăm, parcă dorea să se răcorească, să se liniștească. «Ascultă-mă pe mine, atunci cînd vor fi 110 șoferi pe 100 de locuri, ai să vezi șoferi amabili și atenți față de public. Poți să și scrii, mă numesc Pădureanu Nicolae, sînt conferențiar universitar la Arhitectură și aș vrea să stau de vorbă cel puțin o dată în viață cu directorul Teiușan de la I.T.B. Nu, zău, ne uităm unii la alții, sîntem oameni în toată firea, oameni serioși, știm ce se poate și ce nu se poate, dar cu transportul în comun parcă nu ne-am lua în serios pe noi înșine. Ce poate să fie mai absurd decit să îmi năucesc eu zilnic nervii pe mașină pînă acasă sau pînă la slujbă. Pur și simplu îmi iroseșc puterea de muncă». Profesorul Pădureanu spune că nu dă niciodată note de 5, 6, 7 la examene, că prea s-au obișnuit unii să fie mijlocași, că prea s-a extins spiritul de mijlocaș în unele domenii. Iar I.T.B.-ul vrea să fie și el de mijloc, să ofere și să nu ofere condiții, să promită și să nu facă.

Întrebarea merge mai departe, la șoferi. Credeam că

SĂ NE ADUCEM A-MINTE, STIMATE TOVARĂȘE DIRECTOR!

nu voi avea șanse, credeam că șoferul este dușmanul călătorului. Dar nu, șoferul este dușmanul I.T.B.-ului (și tu, fiul meu Brutus?). Bertescu Ștefan stătea la capul liniei și aștepta depararea. Cu o seară înainte stătuse cu mașina pînă la ora unu noaptea lîngă Academia Militară. A venit depararea, i-a schimbat cauciucul, dar pînă la garaj cauciucul era deja sucit. A lăsat mașina în garaj, a trecut-o pe lista de reparații, dimineața nu se schimbă nimic, a trebuit să plece în cursă, acum stă iar în pană. Lipsă de cadre la atelierele de întreținere, uneori este un singur om la cauciucuri, el nu apucă să schimbe nici jumătate din cele stricate. Fum și murdărie în ateliere, nici nu-ți vine să intri, mecanici cu calificare de mîntuială, mai ales tineri prost pregătiți. Au sosit mașini noi, Bertescu Ștefan s-a îngrozit cînd le-a văzut. Prin '55 alte mașini asemănătoare stăteau mai mult prin garaje. Mașini gingașe cu perna de aer în loc de suspensii, pernele de aer se sparg foarte repede, se pun petice, uneori o pernă are și cinci petice, în condițiile acestea e firesc să conduci mașina cu mare teamă. Și lepure lon, de pe linia 35, crede că pernele vulcanizate sînt principala cauză a repetatelor defectări. Nu este șofer care să nu pomească întîi și întîi de atelierele de întreținere. Stanciu Alexandru de pe 35 le descrie cu mare întristare. Hale neîncălzite, îngheață conductele de aer, fum și dezordine. Este explicabil că nu se prea înghesuie mecanicii de întreținere să se angajeze la I.T.B. Stanciu lucrează la I.T.B. de 20 de ani ca șofer, dar nu ar sta la întreținere nici o lună. Deplînge slaba pregătire a noilor cadre, «instructorii nu le bagă tinerilor în sînge nici meserie, nici omenie. E adevărat că mulți șoferi sînt cam needucați, mai ales cei tineri».

La capătul liniei asistă momentul în care o mașină 68 se transformă în 118 barat. Din 18 mașini de pe linia 68, circulau în seara de vineri 18 ianuarie numai 10, și aceasta era o cifră bună, spunea controlorul de la capăt, pentru că la prînz circulaseră numai două. Sînt cazuri cînd toată ziua circulă numai două mașini din douăzeci. Se întîlnesc undeva pe drum și se salută, călătorul așteaptă în stație cel puțin o jumătate de oră, dar călătorul nu știe că celelalte mașini sînt pe dric, că nu are cine să le repare.

«Nu vin șoferi la I.T.B. — spune același Bertescu Ștefan — cum să vină la noi? Te scoli la ora două și jumătate noaptea ca să ajungi la garaj la 4. Nu poți avea încredere în propriile mașini ale I.T.B.-ului, adică în mașinile acelea special destinate să-i transporte din toate părțile pe șoferi. Vii, așadar, la garaj și-ți găsești mașina nereparată. Sau stai cu mașina mai multe zile în reparații, muncești și tu, cot la cot cu mecanicul, dar leașa merge în perioada de reparație numai 75 la sută. Faci vreme de zece ore curse pe traseu, iar la sfîrșit te trezești că nu ți-a venit schimbul. Trebuie să duci mașina la garaj, călătorii sînt în mașină, trebuie să-i dai jos, scandal atunci cu călătorii».

— Cum vedeți dumneavoastră călătorii, de acolo, din cabină?

— Îi văd întîi prin oglindă cum se înghesuie și se împing la urcare, dar nici unul nu și-a pregătit banii pentru bilet. Urmează scotocirea prin buzunare, toți stau pe lîngă casă, în față platforma este goală. Mai pun uneori o frînă, știu că nu e plăcut, dar nu am vreme să mă duc la fiecare și să-l conving.

— Și de ce funcționează atît de prost atelierele?

— Cei care trebuie să ceară nu știu ce să ceară. Eu intru acolo și văd tot felul de ingineri care se plimbă cu mapa sub braț, dar nici unul nu pare deranjat de faptul că pe jos e noroi, că sculele stau vrate, că nu-ți vezi mina de tum. Omul vede că el nu știe ce să ceară și zice — lasă-l că-i prost! Apoi felul în care sînt instruiți noii ucenici. Ce să mai vorbim!

— Bine, dar sînt oameni calificați!

— Calificați, e adevărat, dar plimbă toată ziua hîrțile. Dacă vrei să scrieți cu adevărat ceva esențial, atunci scrieți că nicăieri nu este mai multă plimbare de hîrtii ca la I.T.B. Eu am curajul să spun asta, eu mi-am dat numele deși, uitați-vă, colegii îmi fac semne să taș.

Cald și bine în cămăruța de la capătul liniei, între timp a sosit și depararea. Se schimbă cauciucul. La capătul liniei mecanic era un fost șofer. A fost «degradat» pentru o perioadă, a avut un mic accident și nu mai poate lucra la volan pînă nu se clarifică lucrurile. A insistat să se încheie mai repede cercetările dar i s-a spus să aibă răbdare că abia se discută acum cazurile pe luna august trecut. În cazul lui, unei femei i-a alunecat piciorul de pe scară, el n-a văzut prin oglindă, a plecat cu mașina și i-a strivit un deget. Recunoaște, poate a greșit, dar vrea să conducă în continuare, cel puțin pînă se vor încheia acele lungi cercetări. Iar asta ar conveni și institutiei, acum, cu lipsa asta de șoferi. Sînt cel puțin 10 șoferi în situația lui. Stufosă și incurcată această rețea de fapte. Îți imaginezi la capăt de linie întreg sistemul, traseele, stațiile, oamenii în așteptare, dornici să ajungă dintr-un loc în altul în acest lung oraș de cîmpie. O cîmpie pe care o ține, o domină, o chinuie trei inițiale și un subiect etern.

Dinu FLĂMÂND

Anul trecut, așa cam pe vremea asta, stimate tovarășe director general, am pășit pragul cabinetului dumneavoastră, înarmat cu oful general al celor 4 milioane de călători care circulă zilnic de-a lungul celor 130 de trasee ale I.T.B.-ului. Se implinea tocmai un veac de la înființarea transportului urban bucureștean, «o sută de ani — am glumit noi în «Flacăra» — de cînd municipalitatea se află într-un permanent și, aparent, ireconciliabil conflict cu publicul călător». V-am întrebat atunci respectuos pînă cînd socotiți că vor mai circula autovehiculele cu orar romantic tramvaie somnolente și troleibuze ajunse la vîrsta concluziilor.

Ni s-a răspuns atunci — și am notat precizarea dumneavoastră în coloanele revistei — că:

«Dreptatea este de partea cetățeanului căruia întreprinderea noastră îi datorează un transport civilizat, disciplinat, comportare urbană, autovehicule moderne, rapide... Și în această privință I.T.B.-ul și-a propus un plan complex de măsuri. Consider — ați subliniat dumneavoastră — că a sosit momentul să stingem disputa cronică dintre I.T.B. și publicul călător».

Ei bine, de atunci a trecut aproape un an. Vă propunem tocmai de aceea să derulăm de-a ndaratele firul evenimentelor și să ne oprim puțin asupra celor afirmate de dumneavoastră într-o scrisoare expedită nouă ulterior.

«În vederea remedierii neajunsurilor arătate — scrieți dumneavoastră negru pe alb — vă informăm că s-a trecut efectiv la aplicarea unui program de îmbunătățire care vizează în special următoarele: întărirea disciplinei la toate nivelurile începînd cu personalul de mișcare și cel din depouri, garaje, autobuze, de la Serviciul Circulației, capetele de linii și de pe trasee. S-au luat măsuri pentru îmbunătățirea disciplinei de circulație și de serviciu, comportarea față de publicul călător, impunîndu-se purtarea obligatorie a escuanelor și afișarea numerelor de serviciu și a itinerarelor, expunerea secțiunilor de taxare cu tarifele respective, eliminarea și prevenirea întîrzierilor la serviciu și în scoaterea parcului la program, îmbunătățirea modului de intervenție operativă în cazurile de evenimente sau abateri pe trasee».

Ce să mai zicem, ce să mai credem? S-a scurs un an și iată-ne așa cum ne-ați lăsat: cocirjați de frig, răpuși de oboseală și irosind ore scumpe în așteptarea unor autovehicule care nu sosesc. După datele estimative, I.T.B.-ul înghite zilnic — din pricina întîrzierilor la serviciu — zeci de mii de ore din activitatea productivă. În zona industrială a Uzinelor «23 August» — ca să revenim asupra exemplului folosit anul trecut — 8 la sută dintre salariați sosesc la lucru din cauza traficului rutier defectuos — cu mult peste ora de începere a programului. Dar să revenim la conținutul scrisorii dumneavoastră:

«În 1973 întreprinderea de transporturi-București își va concentra eforturile și pentru îmbunătățirea calității reparațiilor capitale, reviziilor, întreținerii curente a parcului de dotare, intervențiile operative pentru remedierea defectiunilor ce apar pe trasee».

Sîntem la sfîrșitul lunii și azi, ca și anul trecut, a nins de două degete, de ajuns stop cardiac, să aștepte autobuze lovite de boala somnului sau să fie obligați să facă triplu salt mortal pe scările tramvaielor. Vizita pe care am făcut-o în depourile și atelierele de reparații ale I.T.B.-ului a demonstrat fără drept de tăgadă că șoferii și încasatorii nu-și respectă programul de lucru, în ateliere se muncește de mîntuială, lipsesc piesele de schimb, iar autovehiculele defecte zac părăsite pe trasee ore în șir. În cadrul interviului pe care ați binevoit să-l acordați revistei noastre ne-ați asigurat de asemenea că se va trece de urgență la completarea locurilor vacante. Vă refereați la șoferii de autobuze și troleibuze, la manipulanți și încasatori. Din păcate, după cîte sîntem informați, I.T.B.-ul are și în prezent nevoie de 800 de șoferi și aproape 500 de taximetriști. Vă mai reamintim că în final m-ați asigurat că datorită măsurilor preconizate (și amintim între paranteze pe cele care au fost într-adevăr traduse în viață: mărirea vitezei comerciale la autobuze și tramvaie, decalarea programului de lucru pe instituții și întreprinderi, lărgirea distanței dintre stații, reconsiderarea unor anumite trasee, construcția tramvaielor silențioase) se va obține în sfîrșit o corelare judicioasă între bugetul de timp al cetățeanului și orarul autovehiculelor I.T.B. Emoționați, creduli, romantici, ne-am încheiat relatarea noastră în felul următor:

«Totul este bine cînd se sfîrșește cu bine. Credeți, așadar, că prin respectarea planului de măsuri întocmit vom asista la o îmbunătățire radicală a transportului în comun?»

— Nu cred, sînt sigur».

P.S. Am lăsat rînduri albe ca să putem ride în voie.

Liviu TIMBUS

GRAFOMANII I. «alfaberația»

Ei citesc foarte puțin, pentru a avea timp să scrie cu toptanul. Ei scriu foarte mult, pentru că n-au nimic de spus. Unul dintre ei se numește Mircea Mormocea și domiciliază în Brăila, Viziru 1, bloc 37, scara 1, ap. 10. Ne-a trimis un «articol» de 19 (nouăsprezece) pagini intitulat «Alfaberația» în care și propune, nici mai mult, nici mai puțin, decît să «denunțe» articolul De ce învățăm gramatica, semnat de profesorul Emanuel Vasiliu în numărul 27/1973 al revistei noastre. Mircea Mormocea se declară foarte preocupat de destinele literaturii și gramaticii noastre și de aceea scrie: «Cîudățenia articolului începe chiar cu titlul său, nu este de mirare că întreaga literatură suferă de maladia neștiințifică devenită acută cu toată susținerea pretenției că ar fi cronică. Multe cronici literare sau scrise sub acest cuvînt dîndui literaturii sensul dorit de scriitorii, dar cuvîntul de cronică mai are un alt sens, acela al maladii cronice, ori prin modul de scriere în articolul ce-l denunțăm sensul cuvîntului își merită pe deplin valoarea sensului în care arată stadiul de maladie în care se găsește literatura». Înfierbîntîndu-se, Mircea Mormocea continuă: «Toți am învățat să scriem, toți am învățat gramatica (așa cum i-se spune) toți am învățat să vorbim, dar, ca papagalul. Dar dacă știm să scriem, înseamnă că știm ce scriem?, și papagalul știe să vorbească, dar el nu știe ce vorbește, însă vorbește așa cum a învățat». După acest rechizitoriu, Mircea Mormocea conchide: «Deci neștiința este microbul ce afectează maladia literară». Cu același entuziasm și patetism, Mircea Mormocea ne face cunoscut faptul că: «Absurditățile dă naștere la știința aberată evocînd cuvîntul alfaberație, motiv pentru care sa tras alarma împotriva aberației literare». Printre altele, Mircea Mormocea «denunță» cuvîntul, iubire ca pe unul din «nenumăratele cuvinte aberate». Domnia-sa, Mircea Mormocea, ne prezintă o teorie personală cu privire la adevărul despre cuvîntul iubire nu înainte de a ne atrage atenția: «Trebuie să atrag atenția că orice cuvînt are la baza lui, una sau mai multe fapte numinduse gamă familială ce facilitează actul de fapt și de drept, ce îndreptățește evocarea faptului sau a faptelor». Iată care este, după Mircea Mormocea, «gama familială ce facilitează cuvîntul iubire»: 1. Văzut. 2. Plăcut. 3. Îndrăgostit. 4. Platonat. 5. Iubit. «Dar ce se petrece în cadrul fiecărui membru familial», se întreabă Mircea Mormocea. Apoi răspunde: «A) 1) Prin vedere se excită instinctiv potrivit gustului asupra obiectului sau ființei. B) 2) Plăcerea dezvoltă gustul și mărește afecțiunea. C) 3) Îndrăgînt se desvîluie prin atașarea amicală, loială, sentiment. D) 4) Platonat, actul de palpabilitate prin mingiere înbrățișări săruturi. E) 5) Iubirea se manifestă prin actul sexual. Dacă asupra celor relatate — scrie Mircea Mormocea — cineva mai are vre'o îndoială, în sprijinul teoriei vine povestea cîntecului care confirmă adevărul ce spune astfel: Foale verde s'o sibică, am o mîndră mititică aș iubio dar mi-e frică, aș lăsa să mai crească vine altul s'o iubească. Povestiri asemănătoare însoțite de frumoase melodii populare se găsesc la mai multe popoare, dovadă de confirmarea teoriei mai sus arătate». Bineînțeles că Mircea Mormocea continuă: «Vreau să cred că ori cui cele expuse mai sus sînt clare și ușor de descifrat»...

Și după ce «denunță» articolul lui Emanuel Vasiliu, după ce ne dă cîteva probe de cum trebuie scris, după ce ne ceartă și ne pune pe gînduri, generos, Mircea Mormocea încheie tip Papat, Piața Independenței: «Închei arătîndu-mi admirația cu stimă cuvenită, și sincer aș dori să colaborez la lupta împotriva aberației literare cu D-mnul Emanuel Vasiliu». Succes!

Dorin TUDORAN

respectul care lipsește

De data aceasta nu voi căuta să mă laud prin vreo acțiune întreprinsă de mine sau de colectivul în care mă aflu, ci voi căuta să critic atitudinea pe care o au unii din colegii mei la orele de curs. Ora de educație fizică este o oră obligatorie în orarul școlar. Sînt obligați toți elevii să se echipeze și să dea ascultare sfaturilor profesorului.

Dar să vă istorisesc mai pe larg problema care mă frămîntă: profesorul nostru de educație fizică este bolnav și orele de la catedra dînsului sînt suplinite de un fost absolvent al liceului. Noul profesor de educație fizică are o vîrstă puțin mai înaintată ca a noastră. În consecință, noi trebuie să-l respectăm. Tocmai acest respect le lipsește unor colegi și colege de-ale mele.

Cînd unei colege i s-a spus să se echipeze a exclamat: «Mă echipez numai cînd doresc!» sau «Ei, drăcia dracului!» O colegă de-a mea, cred că pot să-i citez și numele, Roșu Marinela, după ce tovarășul profesor i-a dat nota 9, deoarece nu putuse să execute un exercițiu la sol, a exclamat: «După ce am încercat, mai face și pe scirba!» Oare așa trebuie să vorbim cu un om pe care îl avem în fața noastră, la catedră, un om care ne stimează și pe care trebuie să-l stimăm?

Cînd tovarășul profesor l-a rugat pe un alt coleg de-al meu, Dan Totoianu, ca împreună cu alți colegi să ducă salteaua, pe care executasem exercițiile, la locul ei, el s-a împotrivit cu desăvîrșire spunînd că: «Nu este de datoria persoanei mele!»

Unde or să ajungă acești elevi cu această atitudine? Vor putea oare să ne răspundă? NU CRED.

Persinaru Mirela, anul V
Liceul teoretic — Bărca

despre excursii și orele de curs

La noi în liceu se organizează multe excursii interesante în fiecare an de către diferiți profesori, atît în țară, cît și în țările socialiste. Noi, elevii, am dori foarte mult să mergem în aceste excursii, dar intervin părinții. De fiecare dată își pun întrebările «Dacă se întîmplă un accident, ce ne facem? De ce să mergi acum cînd noi am mers atunci cînd am avut o vîrstă respectabilă? Lasă că o să mergi mai tîrziu! Ai tot timpul!».

După părerea mea dragostea pentru excursii trebuie stimulată încă de copil și nu la 40-50 de ani. Aș propune crearea unui comitet de profesori care să stea de vorbă cu părinții în legătură cu această problemă, pentru că există elevi care încă n-au văzut Moldova, partea de apus a țării și multe alte locuri interesante.

Aș mai avea o propunere: la noi fa liceu există unele ore care ne fac o mare plăcere. Profesorii care predau la aceste ore nu se mărginesc numai la manual sau la programa școlară, ci ne spun tot felul de amănunte foarte interesante, ne proiectează filme. În concluzie, ora nu este formată din două elemente — predare și ascultare — ci dintr-o discuție între profesor și elevi. De aceea la aceste materii se învață de plăcere, toți au note mai bune, în timp ce la celelalte materii unii elevi învață numai de frica notei.

Acesta este motivul pentru care as sugera ca toți profesorii să facă la fel și atunci toți elevii vor învăța de plăcere.

În încheiere sper că propunerile mele vor fi de folos părinților, profesorilor și nouă, elevilor.

Dobrotă Ileana-Ligia
anul II A, secția umanistă,
Liceul «Unirea» Brașov,
Aleea Minerva nr. 4,
bloc 45, sc. B, ap. 10

să depășim aspirațiile naive și concluziile false

PUNCTE DE VEDERE

«Flacăra» din 1 ianuarie 1974 înlocuiește «Elevii prin ei înșiși» cu «De data aceasta profesorii». A fost un pas necesar și bine-venit, cu atît mai mult cu cît rubrica dedicată elevilor tindea să cuprîndă din ce în ce mai multe aspirații naive și concluzii false. Pagina, dedicată îndeobște elevilor, a cunoscut astfel în ziua de 1 ianuarie a anului curent o ascensiune intelectuală evidentă. Profesorul Ștefan Fătulescu din București propune un test interesant și care și-ar putea dovedi eficiența. Toate punctele testului sînt importante, dar primul, îmi pare mie, le întrece pe toate celelalte. Iată-l:

Vă place actualul sistem de verificare și notare a cunoștințelor potrivit principiului: «Profesorul întreabă, elevul răspunde?» Dacă nu, ce propuneți? De bună seamă, profesorul Fătulescu trebuie să fi simțit că «scîrțîie» ceva la vechiul și actualul sistem predare-ascultare.

Într-adevăr, sistemul mai sus-amintit nu mulțumește, sau, dacă vrei, nu mai mulțumește. Elevii sînt plini de viață, viața a evoluat, iar odată cu ea au evoluat și concepțiile, și comportamentul, și exigențele. Numai principiul «Profesorul întreabă, elevul răspunde» a stagnat și continuă să stagneze în ciuda inconvenientelor de tot soiul. Elevii manifestă antipatie față de acest principiu, dar, în același timp, profită enorm de el. Se urmăresc premii și mențiuni, se «pescuiesc» note, se recită răspunsuri învățate pe de rost din manual și aprobate de profesori etc. S-ar putea crede că toate acestea sînt capricii inevitabile și sporadice. Dar nu este așa, cel puțin actualmente, aceste capricii au devenit universal valabile. Eu, de pildă, caut să-mi fac lecțiile și temele cu un minim de efort și neplăcere, sau chiar nu le fac deloc. Îmi dau seama că greșesc și voi avea neplăceri mai tîrziu, dar nu pot să-mi schimb felul de a învăța. Nu pot, pentru că în școală preocupările sînt monotone, și discuțiile strict școlare.

Și totuși, trebuie să recunosc, la trei ore merg cu plăcere: la ora de educație fizică, de germană și de română. La română pentru că profesorul nostru, Marin Cosmescu Delasabar, s-a descotorosit de preacunoscutul

principiu, introducînd, de mult timp, un altul pe care domnia-sa îl numește «stilul fișă». Conform acestui stil, profesorul nu predă lecția niciodată, iar elevii sînt ascultați de cite ori predă profesorul. În cabinetul de limba română se găsește un panou pe care sînt afișate temele fiecărei ore. Elevii trec în recreație pe la panou, iau tema pentru ora următoare și o pregătesc acasă, citind materialul indicat, extrăgînd ideile principale pe caietul de notițe. Pe «fișe» (niște hîrtii ordonate tăiate în mărimea dorită) se extrag versuri semnificative, citate importante, concluzii finale etc. La oră se poartă discuții elevi-profesor, fiecare elev avînd prilejul să intervină în discuții, să aprobe sau să combată ideile și părerile colegului. În timpul orei, un elev poate să aibă, pe masă, opera autorului, caietul de notițe cu ideile extrase (pe care eventual, dacă dorește, le dezvoltă) și «fișele». Manualul școlar trebuie să rămînă acasă. Scopul «fișelor» este de a înlesni intervenții prompte în discuție, de a nu se pierde timpul. Rezultatele sînt bune (nu mă refer numai decît la note), se asigură o pregătire permanentă a elevilor, care învață acum cu plăcere, iar baccalaureatul nu solicită eforturi prea mari, adică numai revizuirea fugară a maculatorului și a azizelor fișe. Totuși, pentru succesul total al acestui «stil fișă» mai trebuie făcute, zic eu cite ceva. Să se renunțe la catalog. Categorișirea elevilor după această metodă este inexactă. Un elev ar răspunde mai ușor dacă nu ar avea în față actualul sistem de notare. Aprecierea și notarea elevilor ar trebui să se facă la sfîrșitul fiecărui trimestru, desigur, avîndu-se în vedere contribuția fiecăruia la succesul ori insuccesul orelor.

Nu știu dacă va fi privit cu ochi buni acest mod de lucru, dar eu vă asigur că este plăcut și necesar, mai ales acum, cînd personalitatea unui profesor are asupra elevilor o influență mult mai mare.

Cu stimă pentru profesori,
Cu stimă pentru principiile noi,
Cu stimă pentru «Flacăra».

Popovici Alecu
Liceul «V. Alecsandri», Bacău
anul III D.

nu se înscrie nimeni la liceu pentru a face parada modei

Eleva Muscă Felicia, după ce face o trecere în revistă a modei elevilor din Capitală (lucru care cred că nu este chiar așa), își spune apoi «durerea» ei cea mare: de ce fetele din provincie să nu meargă și ele despletite la școală? De ce ele să poarte panglică? De ce, de ce... Pentru că, i-aș răspunde eu, așa trebuie, așa spune regulamentul școlar care este unul pentru toți. Dacă vrei să mergi despletită, să te îmbraci în culori tipătoare, cine te-a pus să te înscrii la un liceu de cultură generală? Liceul nu este obligatoriu pentru nimeni. Cei care se înscriu într-un liceu știu bine că trebuie să respecte o anumită disciplină școlară. Nu se înscrie nimeni la un liceu pentru a face parada modei, ci pentru ca, prin cunoștințele pe care le va căpăta, să fie superior celor ce bat toată ziua bulevardele, neavînd

altă treabă. Dar lucru care m-a intrigat cel mai mult este următoarea propoziție «Parcă am fi la mănăstire»!!!

Învăț la Liceul «Gh. M. Murgoci» de 4 ani și în acești patru ani nu mi-a făcut impresia nici mie, nici altora (prin altora înțelegîndu-se și unele colege ale mele) că am fi trăit într-o mănăstire. Voi termina în curînd liceul și voi păși în viață. Voi păstra o amintire frumoasă liceului în care am învățat și cadrelor didactice care m-au educat. Mă întreb însă care va fi amintirea acestei fete despre liceul în care a învățat. Îi va rămîne în minte ca o mănăstire întunecoasă, cu un regim de învățatură și de purtare ca de inchiziție? Cine știe...

Cu stimă și respect
Bordeanu Liviu, anul IV A
Liceul «Gh. M. Murgoci» — Brăila

poșta candidă

Colectivul anului IV A, Liceul «Nicolae Bălcescu» Pitești. — Pagina elevului a lipsit din nr. 3/1974 accidental și nu aveți de ce să fiți «profund lezați». Din motive obiective nu poate fi însă vorba de mărirea tirajului, iar cititorii, atîta timp cît există «Flacăra la dispoziția dumneavoastră», își pot scrie unii altora și fără ajutorul expres al rubricii «Cititorii către cititori».

Magda Lota, elevă, Corabia, jude-

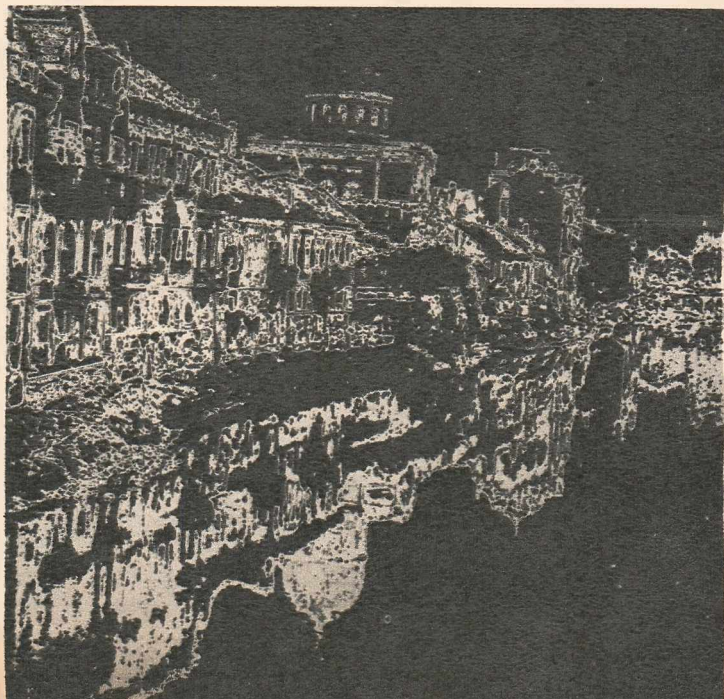
țul Olt.—Da, prietenia este exact ceea ce descrieți dumneavoastră. Artă constă ca acei care contribuie la înălțarea acestui templu să nu încerce să-l și dărîme vreodată.

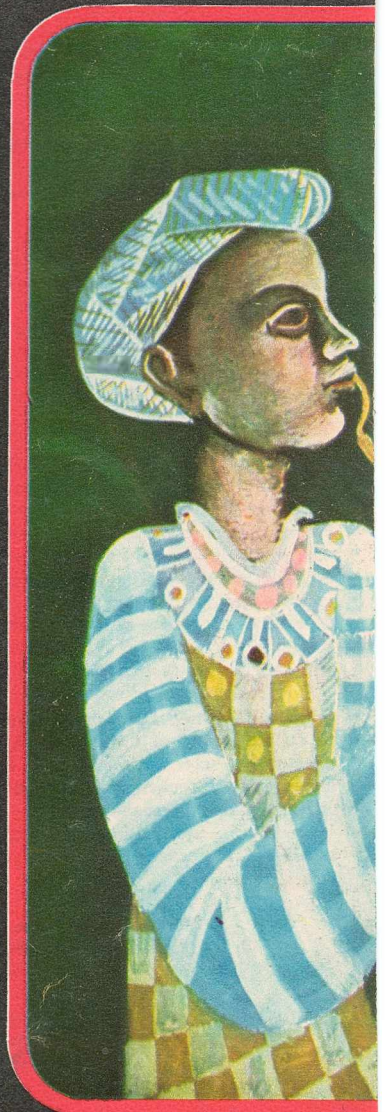
Mihaela T, Școala generală nr. 7 Galați. — Întotdeauna prima zi de școală e și veselă și tristă, ca și ultima zi de vacanță. Dar încercați să depășiți astfel de considerente de conjunctură.

Agrub Roco — 18 ani, Gh. Gheorghiu-Dej. Vă mulțumim pentru încrederea acordată, dar în asemenea cazuri staturile sînt inutile. Ce vă putem spune e că necazul care o tulbură pe prietena dumneavoastră nu trebuie nici să vă îndepărteze, dar nici să vă apropie de ea mai mult decît dorește.

«Veneția de pe Criș»

Corneliu-Dorin Gelep
elev, Craiova

viața începe și durează în tencuială

Cîndva, zidurile au fost cele mai fidele păstrătoare a'le imaginilor pe care le năstea fantezia artistului sau dorinta lui de a reprezenta lumea. Pînă cînd lemnul, pergamentul, piatra, pinza sau cartonul să devină suportul imaginilor pictate, zidurile au fost acelea în care artistul, iubindu-le, își puna speranțele sale și le considera ca pe niște mesageri care-i vor duce opera în eternitate. Astfel, cîndva, zidurile pictate — fresca — dădeau măsura demnității pictorului. Ascultați-l pe Vasari: «Dintre toate lucrările pe care le făc pictorii, pictura pe zid este cea mai măiastră și cea mai frumoasă, căci ea înseamnă a face într-o singură zi un lucru la care în celelalte feluri de a picta mai poți pierde încă multe zile pentru a-l îndrepta, chiar după ce este gata». Aici, lângă ziduri, bătrînii pictori petreceau lungi ceasuri de chin și de fericire, supunîndu-se atîtor canoane, pe care vechile tratate, cum este cel al călugărului Teofil din secolul XII sau cel al pictorului Cennini din secolul XIII, ni le transmit ca pe niște legi. Pictura trebuie să fie aplicată pe tencuiala proaspătă, glăsuia un suprem canon. Tencuiala se usucă repede și odată uscată nu absoarbe culoarea, deci pictorul de frescă trebuie să aibă «o mină dibace, hotărîtă și iute, dar mai ales o judecată sănătoasă și atotcuprinzătoare» (Vasari).

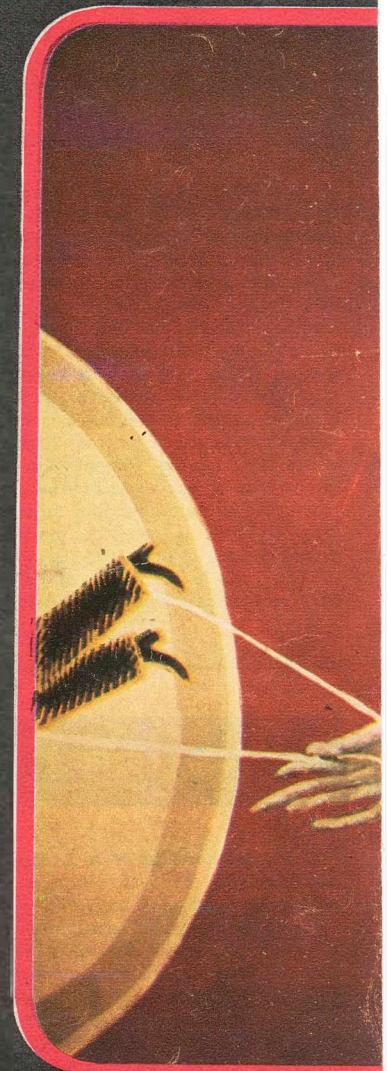
Bătrînii frescari considerau doar primele șapte ore potrivite pentru a picta după ce tencuiala era pregătită, a șaptea fiind cam tîrzie și mai puțin favorabilă. Acesta era canonul timpului. Apoi venea cel al desenului, și mai ales cel al culorilor, cu reguli sfinte privind cunoașterea profundă a gamelor tonale, ca ele să nu se stingă prea mult cînd tencuiala se usucă, ori să nu se denatureze cu totul sub acțiunea luminii. «Mulți dintre artiștii noștri sînt foarte buni în celelalte lucrări, adică în ulei sau tempera, dar nu izbutesc în frescă, aceasta fiind, ce-i drept, cel mai bărbătesc, mai sigur, mai hotărît și mai trainic dintre toate felurile de pictură», medita Vasari la timpul său.

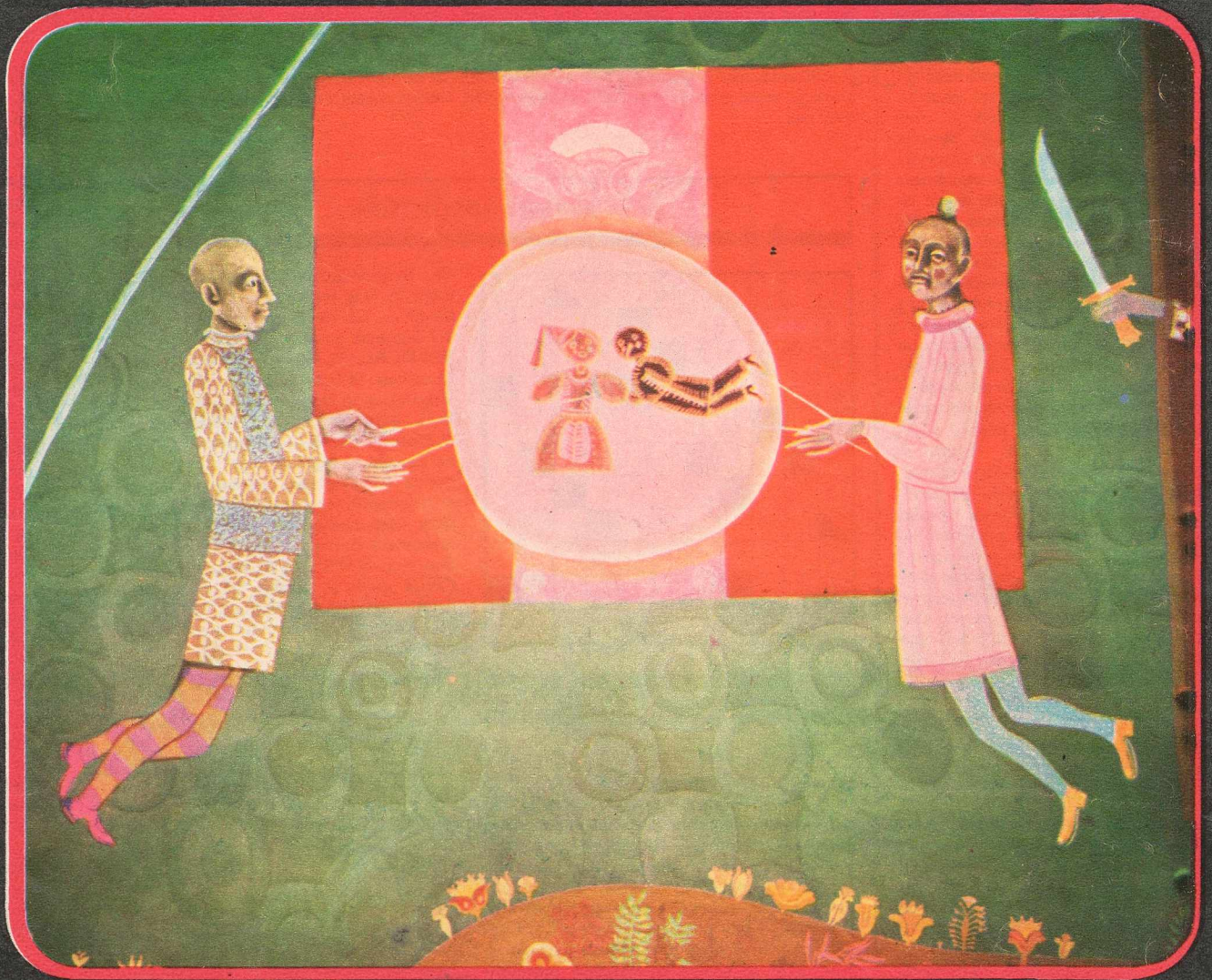
Prea multe nu s-au schimbat nici azi în tehnica frescei pe umed și pictorul mai este rob al zidului și al timpului; el mai e supus chinurilor perspectivelor și îngrijorărilor

luminii, el mai doarme lângă schele sau mai visează culori ce nu există. Lîngă schelele sale a dormit adeseori și Ștefan Ciltia cînd a pictat pe unul din pereții teatrului din Pitești acea minunată lume a spectacolului, ajutat de Sorin Ilfoveanu și Dan Broscăuțeanu.

Pe un fundal limitat, închipuind atmosfera neutră a unei deschideri de scenă, se desfășoară teatrul magic al lui Ciltia, departe de evoluția istorică a genului, dar mai aproape de simbolurile sale eterne. Spectacolul se naște din amintirile pictorului despre personajele văzute cîndva pe ulițe înzăpezite de decembrie, cînd măștile stăpînesc lumea și steagurile cu beteli cerul, cînd vioristul adaugă glasurilor lacrimi și trompetistul vestește dărîmarea cetății legendare. Pictorul începe spectacolul său cu acel teatru popular îngropat în sufletul, în iernile copilăriei și îl continuă în tîrgurile de odinioară, cînd minunații toboșari deschid drumul saltimbancilor ghiduși, și marionetelor, și atîtor personaje ireale prin ciudățeniile lor. Apoi teatrul, teatru unde se iubește, și se moare, și se rîde cu egală patimă, apoi teatrul păpușăresc, apoi balerinii. Un lanț de iluzii care are un început dar niciodată un sfîrșit. Personajele nu sînt nici groțesti, nici angelice, ele au în chipul lor ceva din încremenirea bizantină a sfinților, care știu că viața lor începe și durează în tencuială, că patima nu trebuie căutată cu tot dinadinsul pe obraz, ci în suflet; în schimb, sfărîmînd canoanele, pictorul le-a dăruit marea libertate a mișcării, lăsîndu-i să zboare peste pămînturi și să-și împlinească destinul în gesturi. Nici costumația nu e precizată istoric și fiecare personaj a fost îmbrăcat după legile nescrise ale imaginației, sporînd astfel iluzia frumosului. La sfîrșit, încheind acest spectacol al lumii, pictorul s-a încumetat și a pictat un pămînt frumos, unduînd aproape rotund și molcom prin acest univers al iluziilor, și a zugrăvit numai flori și copaci care nu există, subliniînd astfel, fără să vrea poate, că pentru el un spectacol e mai mult feerie decît dramă.

Cornel BOZBICI

obrazul tapetat cu sute

Ca să fiu sincer, sincer, pentru cazul Petrescu — Georgescu nu explodez de indignare și nici nu mă topesc de milă. Dar îl văd pe pirî turnînd în el cu polonicul din zeama lăcomiei și nu pot trece peste acest fapt. Ascult calm metoda imbatabilă de a stoarce cuiva douăzeci de mii fără să te doară-n cot, nu leșin compătîmind reclama, dar nici nu pot rezista tentației de a privi relația mai îndeaproape. Apoi, dacă Adrian Nicolae Georgescu a descoperit această metodă originală de a se îndopa din truda altuia, în văzul lumii și invulnerabil, se cade să-l împing pe balanța dreptei cîntării și să văd cit a luat în greutate.

A.N.G. a pus mina pe frumoasa sumă de 18 000 lei de la coafeza Ștefania P., pe cea mai legală cale cu putință. Prin împrumut, cu o chitanță autenticată la notariat. În actul nr. 7 828, pecetluit la data de 23 decembrie 1968 de către Notariatul de stat al sectorului 8, se prevede fără echivoc că St. P. l-a împrumutat pe A.N.G. cu suma de 12 000 lei, sumă ce urmează a fi restituită pînă la data de 23 februarie 1969.

Suma n-a fost restituită, ci a fost majorată cu un nou împrumut de 3 600 și cu încă unul de 2 400 lei — în total 18 000 — în aceleași condiții de siguranță pentru creditoare, liniștită că are semnătura la «mină».

Ei bine, scadența a trecut, coafeza cere banii, iar Georgescu A.N., cu toată semnătura dată, răspunde cinic: «recunosc primirea sumei, poftim... cotul». Mai crezînd, mai necrezînd, femeia îl cheamă în judecată ca să audă aceleași replici:

— Da, mi-a dat banii, dar nu-i mai restituie. Oamenii legii ascultă indignați impertinența datornicului, n-au ce să facă și... resping acțiunea pîgubașei, cu toată părerea lor de rău, probabil. Se caută interpretări și răsinterpretări, magistrații se străduiesc să pună de acord o dispoziție de drept cu sfidarea dreptății, dar fără rezultat. De ce? Pentru că asupra împrumutului a operat moartea ireversibilă a oricărei afaceri juridice: prescripția. Termenul de decădere s-a împlinit destul de repede și creditorul a rămas cu chitanța, iar datornicul — cu banii.

După ce A.N.G. îi fusese prezentat ca un tînăr bine situat și de viitor (cu toată orchestrația necesară îndeplinită de o mătușă — damă de prestanță), tînăr căruia cu totul întîmplător i-ar fi lipsit suma pentru o nevoie urgentă-urgentă, St. P. flatată de societatea cu care intrase în contact (doamnă-n sus, doamnă-n jos!) s-a grăbit să finanțeze noua relație sigură. Ulterior a aflat cu oarecare surprindere că prezentabilul domn a fost arestat. Cu același prilej a avut ocazia să se documenteze că individul subțire nu e mare șef la o editură, cum se prezenta, ci fură icoane de prin biserică. Dar aceste amănunte nu i-au deschis ochii, cum era de așteptat, ci baierile compătîmirii. I s-a părut Ștefaniei inuman să-l sîcîie pe Georgescu A.N. cu datoria pînă ce acesta nu-și va fi ispășit condamnarea primită între timp. Subțirele domn a apreciat foarte pragmatic gestul și văzîndu-se liber i-a dat cu tîfla.

Nu vrem să insinuăm cu acest caz că rezolvarea litigiului civil n-ar fi cea corectă. Nici să ajungem la desueta morală: deschi-deți ochii cui împrumutați ceva. Am reținut cazul doar ca o monstruoasă limită la care pot ajunge egoismul, chilipirgeala, dorința de a lua orice cu japa. Și ca o rară ocazie în care lipsa de rușine își stabilește singură prețul.

Sergiu ANDON

maxime investiții de responsabilitate

Deși reluat cu oarecare întîrziere, comentariul nostru săptămînal de etică socială nu poate începe altfel decît cu un gînd care ni s-a încetățenit în conștiință încă din primele clipe ale acestui an. Am ascultat tradiționalul mesaj adresat națiunii noastre de către conducătorul partidului și statului cu prilejul Anului nou, și odată cu viziunea ardent însuflețitoare asupra zilelor care ne stau în față, am remarcat, ca fiecare compatriot, acea definire, pe cît de lapidară, pe atît de lucidă, a comandamentelor ce le avem de urmat pentru ca 1974, anul celei de-a XXX-a aniversări a istoricii victorii revoluționare din August 1944 și al celui de-al XI-lea Congres al partidului, să stea pretutindeni, în munca tuturor, sub semnul unei maxime eficiențe a materializării energiilor noastre creatoare. Ca un adevărat corolar al muncii de fiecare zi, din apelul la o creație conștientizată la maximum se conturează necesitatea întăririi ordinii și disciplinei socialiste, vitală pentru randamentul eforturilor noastre. Survenind după analizele foarte exacte, pătrunse de un exemplar spirit critic, întreprinse de conducerea partidului, atît la nivelul Comitetului Central cît și nemijlocit pe teren, cu prilejul unor vizite de lucru, îndemnul la ordine și disciplină în toate sectoarele și pentru toți, ba aș putea zice cu precădere pentru cei care se află în posturile-cheie ale producției, mi se pare a căpăta o rezonanță deosebită.

Nimic nu e mai izbitor cînd intri în unele unități de muncă, de la mici ateliere sau magazine pînă la întreprinderi de talie republicană, decît disciplina și ordinea destul de precare. Înțelegese nu doar ca respectare a unei sume de reguli interne. Chiar dacă aparent toată lumea și toate lucrurile sînt la locul lor, o privire mai atentă îți descoperă foarte repede că nu e în regulă ceva și acest ceva e tocmai lucrul esențial — bunul mers al muncii, eficiența ei. Mașini care au costat bani grei, nu o dată valută, abia se tîrîie în coada unor parametri productivi realizabili cu mijloace de producție fără pretenții tehnice deosebite. Materii prime de asemenea costisitoare, care ar trebui de-a dreptul drămuite, sînt irosite cu o nepăsare revoltătoare. Ca să nu mai vorbim de faptul că în domeniul consumului de energie ne e dat să întîlnim adevărați «raufăcătorii» — cum îi numeau într-o conferință de presă tovarășii de la Ministerul Energiei Electrice pe cei care în nu puține întreprinderi utilizează energia după bunul lor plac chiar în condițiile noilor măsuri de raționalizare. Adevărul e că urmările unor asemenea mentalități pe care nu ne sfîim să le numim antisociale, nocive, nu se reduc la faptul că un anumit lucru, un anumit produs sînt făcute prost, ci că însăși munca e prost făcută. Cauzele nu trebuie căutate altunde decît într-o șubredă ordine și disciplină, în faptul că în primul rînd cei care răspund de aceste sectoare de muncă abdică de la îndatoririle lor fundamentale.

Acea dezvoltare intensivă pe care trebuie să o realizăm cu precădere în toate domeniile în acest al patrulea al cincinalului nu este posibilă decît cu maximele investiții de responsabilitate ale fiecărui om la fiecare loc de muncă, investiții care se traduc prin ordine și disciplină. Altfel, toate celelalte investiții, oricît de generoase ar fi ele, se vor irosi, dacă nu total, în orice caz în bună măsură. Povestea sfîrșitului lui Creangă, a celui meșter care pînă la urmă dintr-o bucată de fier nu reușește în final să facă decît un sfîrșiac, e din păcate de actualitate și la case mai mari. Criticile severe roșite de secretarul general al partidului la adresa unor întreprinderi și conducători ai producției pentru modul precar în care își îndeplinesc obligații de cea mai mare importanță pentru economia țării ne-au demonstrat cu prisosință consecințele negative ale unor asemenea stări de lucruri și nu putem decît să salutăm din toată inima intervenția energetică în curmarea lor și să luăm aminte fiecare asupra felului cum muncim.

Cea mai mare rezervă internă pe care trebuie să o punem în valoare în acest an este poate, de aceea, ordinea și disciplina întronate peste tot neabătut. Ordine și disciplină înseamnă de fapt acea civilizație a muncii pe care trebuie să o cîștigăm ca una din condițiile sine-qua-non ale înaintării țării noastre pe drumul progresului nostru multilateral. Ceea ce înseamnă o conștiință a muncii de tip superior, cu atît mai proprie unei țări în care etica socială e unică și socialistă. Nici o măsură, fie ea de ordin material sau moral, nu poate fi prea severă pentru a atinge acest grad de civilizație a muncii. Or, tocmai acesta este lucrul pe care-l uităm cel mai des.

Nicolae STOIAN

educația tinerelor fete

Sosi în stație la treișpe și cinci. În privința orei, Serafim Trîmbițașu, lucrător la Pipera, n-are nelămuriri. De optșpe luni, cu hai să zicem trei excepții, pentru schimbul doi e în stația Maria Rosetti fix la și cinci. La piine — coadă. Tramvaiul nu se arată. Scurtu, prietenul lui de schimb, venea cu toba. El avea nuci și trebuia să mai cumpere piine. La 22 de ani, vorba aceea, nu e curios, dar ce zicea o doamnă cu șoșoni l-a intrigat. Zicea: «Nici așa o bucăică de piine zbučiu-mată! Vai de bietele fete!» Și arăta spre cele două femei care numărau banii în magazin.

— Sînt fel de fel de munci, răspunde vecina; unii au un fel de muncă, alții — un alt fel. Mie mi-e miță de bieții băieții ăia care joacă hochei. Aseară la televizor mă mir cum de nu și-au spart capetele!

El, Serafim Trîmbițașu, nu că întîrziă la serviciu sau că voia să pară principial, dar s-a indignat:

— De ce zbučiu-mată, madam (poate nu trebuia să-i zic așa!), zbučiu-mată că trebuiau să deschidă la unu și acum e unu și douăzeci? La mine, la banc, e un afiș pe care l-am scris cu mina mea (nu mințeam) cum că un minut întîrziere înseamnă atîtea și atîtea mii de pierderi; eu pînă acum am întîrziat cinci și nu știu cum o fi cu pierderile pe care le-am scris cu mina asta, dar din leafă precis îmi taie. Și nemincat nu mă pot duce.

În ușă apărî una dintre vînzătoare. Pe halat avea prinsă o plăcuță cu numele de C. Ionescu.

— Să-nveți mai întîi orarul magazinelor, zise, și vezi-ți de treaba dumitale, că într-a noastră m-am săturat eu cîți își viră nasul!

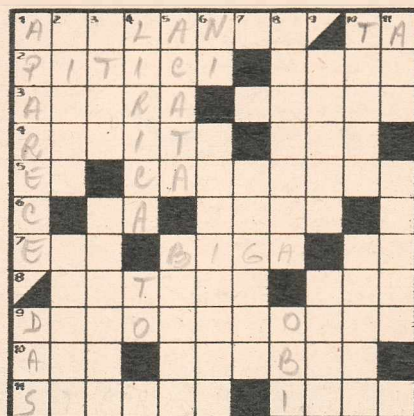
— Madam (tot madam i-am zis și ei), eu de optșpe luni... dar n-am mai apucat să continui că mi-a trîntit ușa în nas. Cum să nu știu orarul magazinului? Și nu m-am lăsat; am bătut din nou la ușă. Doamna cu care m-am contrazis sare: «Să-ți fie rușine, zice, ești tînăr și obraznic, sîntem atîtea femei aicea, chiar nu mai există respect, ce-or fi păzit părintii? Unde or fi crescut tinerii ăștia?» și dă-i cu școala, cu organizația de tineret. «Madam, zic, eu muncesc, trebuie să mîncîc, și vă rog să nu-mi faceți mie observație» (asta am zis-o ca să am ce-i povesti lui Scurtu).

— Lăsați-l, doamna Tinel, apărî din nou femeia cu plăcuța pe piept, uite domnule, dacă nu crezi, telefonează la 11 73 11, întrebă de program la întreprinderea noastră și după ăia să te văd cum vîi să-ți vînd piine... Nu mai avem ce pierde, oricum întîrziăsem, schimb o fișă și formez 11 73 11. Uite, zic, așa și așa. Dumneavoastră aveți dreptate, răspunde vocea — acum îmi pare rău că nu i-am luat numele — miercurea magazinele deschid la ora treișpe.

Vă întreb pe dumneavoastră: ce părere v-ați face despre directorul meu și despre industrie în general, dacă eu, Serafim Trîmbițașu, n-aș cunoaște ora cînd încep lucrul? N-am nimic cu fetițele astea care își fac un program propriu, nu mă refer la doamna C. Ionescu, ce mă miră e că așa ceva e posibil. În comerț parcă ar fi o altă disciplină, alte reguli, ca și la I.T.B., și atuncî degeaba ne omorîm noi cu disciplina în fabrică, dacă rămînem singuri. La tramvai așteptăm o jumătate de oră, ca apoi să vină trei la rînd, în comerț v-am povestit, dar Scurtu, care e mai deștept ca mine, a găsit soluția. Simplu! Zice: «Facem un schimb de lozinci cu responsabilii comerțului, pe ale noastre le afișăm în birourile lor, iar cu ale lor deschidem o expoziție».

Nicolae CRISTACHE

cuvinte încrucișate

iarna

ORIZONTAL: 1) Una căreia, vrînd-nevrînd, îi merg fulgii — Un etaj de pe la mijloc! 2) Din alaiul Albei-ca-Zăpada — Țsta nu se mai dezgheață. 3) «Teritoriul clasic» pentru o ninsoare liniștită — Consecință nedorită a unui excesiv «dat pe gheață». 4) Fardată de ger — O bătaie ca-n junglă! 5) Rază, dar nu de soare — Antifrig! 6) Un jocheu fără pretenții — Din păcate... soarelui! 7) Cardinal cu mantie purpurie — Macara navală — Sînt chiar în omă! 8) Mijloace moderne

de... economisire a pingelelor — O pernă cu fulgi. 9) Frig foarte tare. 10) Iarna asta, în fond! — Ca de la un pol la altul (sing.). 11) Înghețat pe loc — A scos capul.

VERTICAL: 1) Gheață în două cuvinte — Localitate în Iran. 2) Sufleur mai mult decît sirguincios în stagiunea hibernală — O anumită educație, cu specialități de sezon. 3) Moto ca anexă — A îngheța (fig.). 4) Plină de poezie — Nucleul unui atom! 5) A suspenda — Frigidere pentru unele cereri. 6) A început ninsoarea! — Merge pe virfuri chiar dacă este celibatar. 7) Acum nu ies în lume decît cu mînuși. 8) Îi tot ninge (fem.) — Fluviu în U.R.S.S. 9) O însușire comună — Crede verzi și uscate. 10) Ține de cald! — Au înghețat bocnă (fig.). 11) Sticlete de import (od.) — Nu e cu ninsoare, este cu ninsoare!

Dicționar: BIGA, DAS, OBI.

Toma MICHINICI

Dezlegarea jocului «TINERETE», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) VLAHUTA — MAL. 2) LISA — IUBIRE. 3) ARISTOTEL — D. 4) SANDA — OBIDA. 5) T — AERA — ETE. 6) ACRU — BALAMA. 7) ROI — BUCUROS. 8) SAVA — AS — CP. 9) AB — ORAS — CRI. 10) SURD — MARTIR. 11) SCOALA — FATA.

poluarea folclorului

emisiunea vecinului meu

10 ianuarie 1974, orele 10 dimineața.

Mă tot silesesc să aștern articolul destinat «Flacării» și sînt mereu deranjat. Nu știu care dintre vecini a pus radioul la maximum. E rău? Desigur. Mă împiedică să-mi văd de treabă. E bine? Da, pentru că emisiunea de folclor, care mă obligă să-mi ciulesc urechile, îmi dă prilejul să constat că muzica prezentată este foarte bună. Succesiunea melodiilor însă este făcută de-a valma, otova, fără nici o preocupare cu privire la apartenența regională a cîntecelor și jocurilor prezentate. Sînt un admirator al «ghiveciului național», produs faimos al artei culinare românești. Nu suport însă «ghiveciul național» cînd este vorba de alcătuirea unui program folcloric serios, destinat milioaneilor de ascultători. După o melodie de un anumit caracter urmează una de altă factură. De pildă: unei doine ardelenesti îi urmează, fără întrerupere, un briu muntenesc. Mărturisesc că mă zgirie la urechi. Nu mi se pare normal. Nu-mi place.

Desigur, în silita ascultată emisiune, motivele amestecului au o explicație. Ghicesc intenția (destul de puerilă) a redactorului de a da viață emisiunii, prin succesiunea imediată a unei melodii ritmate (joc), după o melodie lentă (doină). Doar nu degeaba trăim în zodia vîinării cu lumina a deconectantelor... Să admitem că este bine așa (deși la țară, la șezători, unui cîntec lent de cele mai multe ori îi urmează altul, fără a crea presupusa monotonie).

Ce caută însă, atîrnată în coada unei minunate doine bănățene, *trăgînată* cu un fel de ornamentații și melisme, o geampara dobrogeană? Nu ar fi mai cinstit și mai nimerit să-i urmeze unul dintre acele fermecătoare, pline de gingășie, jocuri din vastul repertoriu bănățean? Dealtcum și trecerea bruscă de la o componentă a unei orchestre de muzică populară mai bogată la un foarte apreciat taraf muntenesc oricît de bun, compus din două viori, țambal și bas, este oarecum în defavoarea muzicii ultimei regiuni. Cred că este necesară preocuparea dobîndirii unui, să spunem, echi-

libru fonic oarecare în desfășurarea emisiunii.

Cunoscînd preferințele ascultătorilor de la țară, știu bine cît sînt de sensibili, fiecare dintre ei, la muzica regiunii lor. Mă îndoiesc că la auzul unei melodii, moldoveanul, după ce i-ai creat atmosfera potrivită, este mulțumit cînd melodiei lui preferate îi urmează un joc, oricît de săltăreț, din altă regiune a țării. Trecerea de la un ritm domol la altul viori nu se realizează efectiv de către redactorii emisiunii dacă cele două exemple nu formează un tot care se obține foarte simplu prin utilizarea muzicii aceleiași regiuni.

Emisiunea vecinului continuă.

Iată un minunat cîntec bucovinean. Da, cules cu aproape patru decenii în urmă. Prima dată mi l-a cîntat renumita cîntăreață Maria Surupat (de la Capul Cîmpului îmi pare). Cine oare îl cîntă? Cine l-a preluat? De la cine? Poate după înregistrările aflate în arhiva Institutului de etnografie și folclor. Mi-ar face plăcere să știu. Această curiozitate nu mi-o satisface însă emisiunea care, prezentînd cîntecul de-a valma, greșește neanunțîndu-ne nici regiunea, nici interpretul. Un asemenea procedeu foarte simplu ar îndeplini și un însemnat rol educativ în afară de semnificația binemeritată la care are dreptul executantul. Mulțumirea o mai are și ascultătorul care aparține regiunii de origine a melodiei. Este mîndru că locul său de baștină este pomenit atunci cînd este vorba de un foarte frumos exemplar folcloric. Oare felul de a fi tratate melodiile populare în felul acesta nu dovedește în fond o discriminare între muzica cultă și cea populară? Nu se prea obișnuiește în executarea muzicii simfonice (și nici nu trebuie) să nu se anunțe piesa executată și compozitorul. Este supărător și nedrept să se prezinte un program, de pildă Chopin, fără specificarea lucrării, a compozitorului și a interpretului.

De ce în prezentarea muzicii populare nu se procedează la fel? Ar fi foarte bine.

Hari BRAUNER

reflexe

de A. MIHAILOPOL

«Casa care a fugit prin ușă»

principii și năravuri

ce este și ce vrea un

informatician

pahar prea plin

Un profesor din Oltina (județul Constanța) îmi povestește:

— Tatăl nostru lucrează de doisprezece ani, în cadrul aceleiași sector, ca îngrijitor ovine la C.A.P.-Lunca, județul Tulcea, cu rezultate (știe tot satul) excelente. În acest an, tata a fost internat în spital, operat la ochi, acum s-a vindecat și muncește în continuare în același loc. Dar în intervalul cît a fost internat tata n-a beneficiat de concediu, pe motiv că este pensionar (2%), și nici de concediu de boală, pentru recuperare, tot din motivul amintit. Poate că tovarășii conducători ai C.A.P. (președinte: Constantin Mihălțeanu) au dreptate și nu i-au acordat concediu în lumina unor prevederi legale, dar mă întreb: unde și cum s-a îmbolnăvit tatăl meu? Și nu-i totul: în luna de zile cît tata a lipsit forțat de-acolo, a fost adus un înlocuitor, iar acesta a primit două norme (deși în octombrie e mult mai puțin de lucru), așa că persoana care s-a muncit cu noroaiete și viscoale n-a fost răsplătită în final cu nimic, în schimb înlocuitorul care a stat doar o lună de zile a luat dublu. Și nici asta nu-i totul: în anul 1971 părinții și-au făcut o rată de 6 000 lei, au achitat-o treptat, pentru ca, din senin (peste vreo 5 luni de la achitare), să se pomenească cu reținerea a 300 lei, fiindcă... n-ar fi plătit totul. În zadar încercarea de a dovedi cu acte (chitanțe) contrariul, cei din conducerea C.A.P. (contabil-șef, Dumitru I. Bucur) nu ne-au ascultat. Am mers personal la cooperativa de consum Baia, iar acolo mi s-a spus că se va rezolva, iar care a făcut asta s-ar afla la proces, pentru... delapidare. Și iarăși nu-i totul: mama mea n-a prestat prea mulți ani de muncă la C.A.P., dar a muncit suficient pînă s-a îmbolnăvit. E ceva de necrezut să vezi cum un om se stinge pe zi ce trece, după ce — înainte vreme — a trudit din greu pentru cei patru copii ai săi. A fost deseori internată în spital (mulțumiri din suflet doctorului Virgil Surdu) și iat-o oarecum pe picioare. De la spital i s-a dat certificat medical pentru pensionare, de multă vreme, precum și o adeverință pentru a putea obține o butelie din partea Consiliului popular Ceamurlia de Jos, însă aici buteliile se obțin cu nespuse greutate, indiferent dacă solicitantul nu mai poate umbla după lemne de foc. Tovarășul președinte, în schimb, în loc să intervină pentru rezolvarea situației, îi spune mamei cam așa, citeodată: «Hai, babo, la lucru, ce te plimbi pe stradă!» Este de necrezut cum poate cineva să se adreseze astfel unei femei care abia își mai duce sufletul după dînsa (și dacă-i vorba de muncă, de ce un îndemn asemănător nu adresează dumnealui propriei soții?). Sincer, nu știu temeiurile strict legale care împiedică C.A.P.-ul să-i acorde mamei pensie sau măcar un ajutor, căci de muncit a muncit, fie și puțin, acolo. Părinții mei n-au trăit din pensie pînă acum, patru copii (două surori — una meseriașă, cealaltă economișă, și un frate — meseriaș, plus subsemnatul) cîți sîntem, trup și suflet pentru cei ce ne-au dat viață, îi vom proteja și de acum înainte. Dar cei anume puși să vegheze la toți locuitorii satului, mici și mari, tineri și bătrîni, sănătoși sau suferinzi, oare aceștia să n-aibă nici o obligație? Măcar obligația minimă să nu mai jignească, să nu mai amărăscă zilele nimănui? Să nu le mai iasă pe gură, cînd își plimbă făptura pe uliță, «îndemnuri» de tipul celui amintit mai sus: «Hai, babo, la lucru»...

Întrerup aici relatarea profesorului din Oltina, fără încredințarea că, punînd punct, nu mai este necesar să adaug: «Și să fie chiar totul?».

Mihai STOIAN

Un boxer bine antrenat poate primi, fără a fi doborît, și pumni tari. Organismul lui, cîlit la antrenamente, va continua să funcționeze chiar sub o ploaie de lovituri care ar fi fatale pentru corpul unui om oarecare. Aceasta a fost metafora folosită de inginerul Erwin Wächter, în încercarea lui de a mă face să înțeleg care este rolul, mai bine-zis unul din rolurile informaticii, și anume acela de a feri un proces industrial de efectele dăunătoare a ceea ce numește el factori perturbatori.

Informatica este un cuvînt prea tînr, pesemne, pentru a figura în dicționar. Oricum, în Dicționarul enciclopedic român el nu apare. De o definire a lui, în cuvinte și propoziții specioase, ne putem lipsi și, ca punct de plecare, luăm doar etimologia acestui cuvînt, de fapt compus din termenii *informație* și *automată*. Este vorba deci de prelucrarea informațiilor cu mijloace automate.

La cunoscuta întreprindere FLARO din Sibiu am discutat îndelung cu acest om al surprizelor, șef al Oficiului de calcul, inginerul E. Wächter. Prima surpriză, înfățișarea lui de tînr absolvent al politehnicii, care ascunde mulți ani de muncă, peste 20. A fost mai tînț tipograf (4 ani), a făcut liceul seral, apoi facultatea la Iași. De 16 ani este inginer la FLARO, din care 6 ani a ocupat postul de constructor-șef (constructor de obiecte, să ne înțelegem, în faza ce precedă producția de serie). Așa a ajuns la informatică, simțîndu-i nevoia, o nevoie acută, îmi spune, și de nevoie a devenit informatician amator. Profesionist a devenit, pregătindu-se singur, ca șef al Oficiului de calcul al fabricii. A doua surpriză, faptul că un om al tehnicii poate lămuri, într-un limbaj accesibil oricui, fără efort aparent și într-un timp relativ scurt, noțiuni ce țin de domeniul cel mai arid al ingineriei moderne. Pe scurt, îmi dau seama, vorbind cu el, că am în față un intelectual în adevăratul înțeles al cuvîntului.

Nimic nou sub soare. Nici informatica. Paradoxal, cel puțin în aparență. Organizarea și conducerea oricărui proces industrial au avut nevoie, întotdeauna, de o cît mai bogată zestre de informații privind materialele, uneltele, mîna de lucru, tehnologia de producție, apoi desfacerea, prețurile, schimbările necesare și cîte altele. Iar pentru ca această mare și diversă cantitate de informații, din ce în ce mai mare și din ce în ce mai diversă, să poată fi utilizată de către factorii de decizie (termen de specialitate însemnînd cadre de conducere, la diferite niveluri), este necesară o prelucrare, o sistematizare a datelor.

Computerul nu gîndește în locul omului, ci îi dă posibilitatea, preluînd o vastă muncă de rutină, să aibă el, omul, mai mult timp pentru a gîndi, pentru activitate creatoare. Însăși munca informaticienilor este o muncă de creație în cea mai mare parte; în proporție de 60-70 la sută, opinează inginerul Wächter. Ei sînt cei ce culeg noianul de date de la toate verigile productive, tehnice, administrative și de conducere ale fabricii, le interpretează, le ordonează și le codifică, eliminînd balastul de informații inutile sau imprecise, alimentează programele de calcul ale computerului (din a treia generație! — precizează inginerul analist Constantin Branga), ținînd seama de tot felul de lucruri știute sau previzibile (folosesc chiar «coeficienți de neseriozitate» pentru furnizorii cunoscuți ca atare, acei factori perturbatori de care vorbeam la început).

Totul sub semnul eficienței, imperativul dominant în industria României zilelor noastre. Iar la întreprinderea sibiană FLARO, exemplu de dinamism și modernitate, eficiența mereu sporită își are unul din izvoarele principale în activitatea creatoare a informaticienilor.

Mircea FODOREANU

flori de mină în maramureș

Clubul celor fără ștaif — «Și, vai, rău l-a blestemat» — Lovitură editorială sub Gutin — «Habemus documenta» — O lipsă a teatrului antic — Fără emoție nu se poate trăi — Viii și morții — Un Ion Cetățean — Vreți să ajungeți ca Năstase? — Colonia de la Baia Mare

Rîndurile ce urmează evocă întâlniri maramureșene în această iarnă. Nu pe toate câte le-am avut, în decursul unei scurte vizite, căci despre unele am mai scris în «Flacăra», iar la altele vom reveni, poate, la loc aparte. De aceea nu trebuie neapărat căutată aici o prezentare echilibrată a realităților maramureșene — care oricum n-ar fi putut fi surprinse pe parcursul unei săptămîni — ci mai mult o prezentare afectivă, emoțională. Singurul fir este cel cronologic, întâlnirile înșiruindu-se strict în ordinea în care apar în blocnotesul reporterului.

«REGATA STORICA» LA SUBSOL

«Politehnic Club». Aceste cuvinte pot sugera o adunare mai mult sau mai puțin savantă, mai mult sau mai puțin tehnică, mai mult sau mai puțin vîrstnică — accentul căzînd, firește, pe «mai mult». Și totuși lucrurile nu stau așa.

Afară, vorba aceea, ninge liniștit, iar noi ne aflăm într-un subsol boltit, ornamentat modest dar cu gust; o lumină discretă creează o atmosferă intimă și ușor misterioasă. Discuțiile nu sînt deloc tehnice, deși, în majoritatea lor, cei prezenți sînt tineri ingineri, tehnicieni și economiști.

Afară ninge liniștit și pe peretele alb, puțintel scorjit, sînt proiectate admirabile diapozitive color. Ni se vorbește în surdi-

nă — pe măsura desfășurării pe perete a unei adevărate simfonii cromatice venețiene — despre «Regata storica» pe Canal Grande, despre Ponte di Rialto și Ca d'Oro, despre Ponte dell'Academia și comorile artistice de la Santa Maria della Salute.

Afară ninge liniștit, și vocea în surdina comentează Atlasul lingvistic al Mediteranei, aflat în grija Fundației Cini, evocă Ponte dei Sospiri, ne invită să admirăm Sala hărților din Palatul dogilor. Și, în fine, ia-ne transportați în Sala Senatului venețian. Revărsare de tablouri mirifice, bogăție de ornamente, explozie renaștină. E prea mult: în sală răsună *oh-uri* și *ah-uri* admirative și apoi ne reluăm liniștiți plimbarea spre Lido și apoi se aprinde lumina.

Vorbitorul, lectorul universitar Victor Iancu de la Institutul pedagogic din Baia Mare, se întreține amical cu membrii clubului. Cunoaște bine Italia: a parcurs-o în lung și în lat în cursul anilor în care a predat limba română în diferite centre universitare. De acolo — după propria-i expresie — nu și-a adus boarfe, ci maldăre de cărți și sute sau poate mii de diapozitive color. A cumpărat un automobil antediluvian și a făcut și câteva voiaje de studii în Franța. Ar dori tinerii să le vorbească și despre alte călătorii ale sale, nu numai despre cea la Veneția?

Din grup țînesc propuneri:

— Despre mișcarea sindicală din Italia.

— Despre interferențele dintre culturile română și italiană.

— Despre castelele de pe Valea Loarei.

— Despre...

Apoi lumina se stinge din nou și citeva perechi dansează în clarobscur. Dar nu prea mult timp, căci afară e frig și autobuzele circulă așa și așa. La zece seara «ședința» se ridică. Pe marțea viitoare!

EMINESCU ȘI TEORIA RELATIVITĂȚII

Să nu vă închipuiți că atenția se axează doar pe pitoresc sau pe trecut. Tinerii ingineri, tehnicieni și economiști sînt, prin convingeri și prin profesie, atașați prezentului, ceea ce, firește, nu exclude și asemenea pasionante excursii în istoria artei precum cea la care, din întîmplare, am fost martor.

Coordonatorul, inginerul Constantin Bozîntan, de la Uzina de utilaj minier și reparații din Baia Mare, mi-a povestit despre discuțiile aprinse desfășurate nu demult, în acest cadru, în jurul condiției inginerului în societatea noastră; despre idei tehnice cu finalitate practică înfipate aci într-o marți seara din confruntarea părerilor unor tineri specialiști de profil diferit; despre inițiativa pe care au luat-o — și au realizat-o — membrii clubului ca să urmeze la Cluj un curs rapid de manipulare a calculatorului electronic.

În subsolul bătrînei case care adăpostește Clubul tineretului din Baia Mare s-a deschis această sală primitoare, realizată de pictorul localnic Mihai Olos. Elementele decorative inspirate din arta populară maramureșeană dau culoare locală sălii, în care membrii Tehnic-Club-ului, ai clubului Femina și ai altor cluburi fără ștaif, discută despre arta Renașterii și arta machiajului, despre calculatoarele electronice și despre dragoste. Apoi se dansează în familie.

S-a discutat în sala de la subsol despre «Skylab» și cosmogonia lui Eminescu, cu participarea incandescentă a unor tineri fizicieni care au subliniat, la marele poet, unele idei prevestind teoria relativității; s-au dezbătut probleme legate de *mass media*, s-au prefigurat inovații. Apoi se bea o Pepsi-Cola sau o cafea neagră, se dansa și tinerii își dădeau întîlnire pentru săptămîna viitoare. Fără mobilizări, fără ștaif, fără expuneri aride.

Totul pare improvizat și totuși totul se desfășoară după un plan elaborat de comun acord. Uneori sînt prezenți 10-15 tineri

(cînd e viscol...), alteori 40. Dar nu statisticile contează, ci inițiativa, elanul, căldura tinerească; ele caracterizează «Politehnic Club».

Dacă se întâmplă să vă aflați la Baia Mare într-o marți, vă puteți abate cu folos la Clubul tineretului. Coboriți la subsol la «Politehnic Club». Spuneți că v-am trimis eu și veți fi primit chiar dacă ați depășit limita de vîrstă.

O PICTURĂ ÎN VERSURI

În piața satului Copalnic-Mănăștur, mare aglomerație în fața unui panou. E zi de tîrg și gură-cască nu lipsesc. Dar aci, în fața panoului, ei nu-și pierd timpul fără folos. Oamenii rid, comentează și se aleg cu un dram de înțelepciune: pe viitor vor fi mai precauți față de șmecheri.

Ce s-a gîndit miliția locală? Să «popularizeze», în felul ei, fapta lui Nicolae Marc, din satul Vad, care la 30 octombrie a escrocat-o pe Parasca Damian. Așa au luat naștere versurile care urmează. Rima șchioapătă, dar există ritm, haz, morală. Ce mai vreți în plus?

Iată un extras din originalul proces-verbal:

Mai văzurăți oameni buni
Cum fac unii răi minuni,
Se fac uneori riscanți
Se angajează muzicanți?
...Că tu cu strunele tale
Eu mintesc tu-mi dai parale.
Lele, dă-mi cincizeci de lei,
Că poi eu îți cînt cît vrei
Și îți las, lele, ca dar
Și livretul militar...
Vai, săracu' Nicolae
Din C.A.P.-ul fură paie,
Că și-n toamnă a furat
Miliția l-a aflat
Și, vai, rău l-a blestemat,
La gazetă l-a pictat.

CÎND RESPONSABILUL ESTE
«ÎN TĂTE ȘURILE»

Dialog într-o comună din inima Maramureșului:

— Unde-i responsabilul magazinului universal?

— Ce știu eu? E în tăte șurile.

— ?!

— Da, nu avem depozite de mobilă și adăpostim mobilă în șuri, pe unde putem, pînă ni se va construi un depozit permanent.

— Asta nu e rău. Și vindeți multă mobilă?

— Ba bine că nu. În anul care a trecut am depășit planul cu vreo 200.000 lei. Toată lumea vrea recamieruri.

Așadar, recamierul izgonește patul patriarhal în Țara Chiuarului. O fi rău? O fi bine? Indiferent de răspuns, viața merge înaintea și responsabilul vinde «în tăte șurile» mobilă care eternizează memoria ilustrei doamne.

CE NE FACEM CU SISTEMUL CAV?

Pe rafturile unei mici librării dintr-un sat maramureșean, undeva la poalele Gutinului, notez cîteva volume care, nu mă îndoiesc, se vor bucura de o largă popularitate în această așezare montană: 1) «Ciroza hepatică. Diagnostic clinic», de Kuchmeister; 2) «Patologia sistemului cav inferior» (n-am copiat numele autorului). Amîndouă tomurile au apărut în Editura medicală, au fiecare vreo 500-600 file și răspund unor preocupări presante ale harnicilor săteni. În special mi-a plăcut chestia cu sistemul cav inferior.

...La Baia Mare s-a deschis recent o mare filatură. În acest oraș de mineri și operatori chimisti, unde întreprinderile industriale existente reclamă brațe vînjoase și o rezistență fizică deosebită, un loc de muncă pentru femei este binevenit.

IOANA ESTE NEDUMERITĂ

Iată acum cîteva întrebări puse de ucenici de 14-15 ani la o prelegere despre teatrul

antic, ținută la Clubul tineretului din Baia Mare: «De ce teatrul grec din vechime nu se ocupa și de viața oamenilor simpli?», «Care era menirea corului antic?», «Ce mai știți despre Allende?» (N-avea legătură cu teatrul elin, dar, la vremea ei, întrebarea s-a pus.)

Altă însemnare la Clubul tineretului. Ioana, de 20 de ani, funcționară la O.C.L., se lamentează; a asistat la căsătoria unei prietene, la consiliul popular, și nu înțelege «de ce nu era emoționată oficianta la căsătorie?»

I se explică fetei că pentru cei de la consiliu căsătoriile au devenit un act de rutină. «Totuși, nu sînt de acord. Un asemenea eveniment este crucial, reprezintă un moment solemn în viața omului. Nu se poate trăi fără emoție». Ii dau dreptate Ioanei.

...O surpriză plăcută la cantina Întreprinderii metalurgice de metale neferoase din Baia Mare, unde iau masa zilnic sute de muncitori. Ca desert li se oferă mere de cea mai bună calitate, Golden auriu — un soi nou experimentat la o stațiune pomicolă de lângă Baia Mare și servit în premieră muncitorilor.

Asemenea mere le-am dori și în aprozarile din București, dar pînă una alta e bine că se află pe mesele cantinei muncitorești din Baia Mare.

ȘI FII BĂTRÎNILOR INTRĂ
«ÎN PENZIE»

Tăuții de Sus. Acasă la Ion Cetățean, Erou al Muncii Socialiste, muncitor la secția metalurgică 1, topitorie, Întreprinderea metalurgică de metale neferoase din Baia Mare.

Acasă la el se ajunge ușor: iei autobuzul din oraș — vreo 10 kilometri. Apoi treci o apă și lași în urmă toate casele de pe această parte a apei. Apoi urci spre munte și cînd se sfîrșește drumul, ai ajuns. Aceasta este și ruta pe care de 28 de ani o face zilnic tovarășul Cetățean, la fabrică și înapoi.

«...N-avem materie primă destulă — oftează el. Pare paradoxal, dar cînd dispun de materie primă, oamenii nu trebuie să muncească atît de mult. Cînd nu avem destulă, atunci trag din greu. La topitorie ne-ar trebui minimum 4.000 tone concentrate, așa cum se prevede în proiect, dar de regulă avem zero tone sau 200-300 tone. Trăim de pe o zi pe alta. Știu că și minele care ne aprovizionează pe noi întîmpină dificultăți, totuși cred că ar trebui să-și onoreze contractele.

Eu lucrez de 28 de ani la topitorie. Tot aci a lucrat și tata. Pe vremea lui fabrica se chema «Phenix». Cînd i-am spus bătrînului că vreau și eu să merg acolo, nu m-a lăsat, zicea că e prea greu. Atunci m-am dus de capul meu. Pază nu prea era la poartă, am rătăcit prin ateliere și întîmplător am nimerit chiar la secția lui tata. Șeful secției m-a recunoscut: «Ai fi tu fiul bătrînului din Tăuți?» «Ăla oi fi». «De miine poți veni».

Și am venit. De 28 de ani tot vin. E o muncă foarte grea; ne luptăm cu noxele; orice ai face nu le poți elimina cu totul, așa-i adevărul. Tata a avut dreptate: e greu, din cale-afară de greu. Și totuși îmi place. În special sifonările, cînd metalul incandescent țîșnește prin jgheaburi de-ți ia ochii. Uneori face explozie, dar tot e frumos. După ce ies în penzie, peste cîteva luni, și noaptea m-oi visa cu ele».

De fapt, Ion Cetățean, chiar «în penzie» fiind, nu se va despărți de uzină. Una din fete lucrează la laboratorul central, cealaltă ca desenatoare la proiectări, generele ca lăcătuș la secția bare de cupru. Cînd el, Cetățean, nu va mai veni la uzină, uzina va veni la el.

«NU DIN DRAGOSTE,
CI DIN OBLIGAȚIE»

Spitalul județean Maramureș. Clădire monumentală, curățenie perfectă, flori, oameni politicoși, cozi rezonabile la cabinetele medicilor. Numărul mare de paturi asigură o

internare promptă pentru cei în suferință. Personal calificat, utilaj modern.

Sînt multe lucruri bune de spus, dar să nu închidem ochii și asupra unor deficiențe, de care nu se face însă vinovat personalul spitalului. Situația o rezumă plastic un medic:

— Constructorii n-au lucrat din dragoste, ci din obligație.

Despre ce e vorba? Pe sub ferestre suflă vîntul, prin spațiile goale poți băga degetul arătător (am făcut experiență), la balneoterapie unele bazine sînt inutilizabile din cauza infiltrațiilor. «Și gîndiți-vă — ne spune interlocutorul nostru — cît de departe este Baia Mare de litoral! Ce bine și ce comod ar fi ca un cît mai important număr de bolnavi să beneficieze de tratament balneologic chiar aci, fără a mai fi nevoiți să se deplaseze în celălalt capăt al țării. Dar...»

«Și mai e ceva. Spitalul e deservit doar de autobuzul 25. Circulă doar vreo două mașini pe această linie. Autobuzul sosește în stație cam o dată la o jumătate de oră. Și cînd bate vîntul înghețat — sîntem la margine de oraș, aproape de cîmp — și mai ești și bolnav...»

Doctorul Constantin Veliciu — care în vară a serbat un jubileu: a 100.000-a consultație de endocrinologie — nu ne vorbește despre specialitatea sa, ci despre o a doua pasiune profesională — propaganda sanitară în cadrul Laboratorului de educație sanitară din oraș.

Laboratorul a pus pe picioare un teatru de păpuși ambulant: o fostă păpușăreasă a fost angajată... pe post de curier, căci alt loc în schemă nu exista, tîmplării spitalului județean au confecționat scena și decorurile și astfel o echipă constituită ad-hoc a început să cultiveze grădinițele și școlile din județ, promițînd copiilor — prin mijlocirea unei comedii muzicale — că dacă se vor spăla pe dinți și vor păstra toate regulile igienice vor avea șanse să ajungă — poate — ca Ilie Năstase. «Ați auzit de Năstase, copii? Ăla e campionul campionilor».

Muzica a adaptat-o tot doctorul Veliciu, care, în paranteză fie zis, are la activul său Conservatorul, patru ani de dramă și trei ani de canto. Copiii cuminți li se oferă premii la sfîrșitul reprezentației: microtuburi de pastă de dinți, microsăpunuri, microbilette cu ghicitori. Totul costă puțin, se cîștigă sănătate. «Cu o sumă mică săturăm pe toți copiii din Tirgu Lăpuș».

JAMBOR FRANCISC REFERĂ
OMULUI BUN DIN SÎCIUAN

Același laborator bîimărean de educație sanitară a instalat în oraș cutii poștale ad-hoc: Poșta sănătății. Cetățenii sînt rugați să scrie despre problemele lor medicale și primesc răspunsuri prompte de la cei mai competenți medici ai spitalului județean. S-au difuzat și fluturași, s-au lipit afișe, s-au tipărit anunțuri la ziarul local.

«Cetățeni, scrieți-ne. Vrem să vă ajutăm».

Și oamenii scriu, iar dacă uită, își cer iertare. Iată un tipic început de scrisoare: «Stimată Poștă a sănătății, eu subsemnatul Jambor Francisc cer iertare pentru neglijența mea, căci am întîrziat cu răspunsul cerut de la dumneavoastră, dar acum refer la toate...» Și urmează patru pagini scrise îndesat.

De multe ori bolnavii încredințază hîrtier taine pe care s-ar codi, poate, să le spună unui doctor în carne și oase. Și astfel se infiripă și se dezvoltă dialogul pe calea Poștei sănătății, sub semnul omeniei și al competenței profesionale.

«Oameni frumoși sînt mulți — gîndește cu voce tare doctorul Veliciu. Și oameni deștepti sînt mulți. Și oameni tehnici sînt mulți. Oameni buni sînt poate mai puțini. Și bolnavul cînd cere sfatul prin Poșta sănătății caută, în primul rînd, un om bun». Omul bun din Siciuan, fără contrapartidă.

NĂSTASE A COBORÎT ÎN MINĂ

Vești bune la Herja, poate cea mai mecanizată mină din cadrul Combinatului mi-

nier al județului Maramureș. «Avem un avans de 120 de zile în cincinal», ne spune secretarul Comitetului de partid, Ioan Sălăjan, maistru minier.

«Nu e ușor la noi. În mină vin navetiști din Băița de sub Codru, Odești, Lemniu, Vărai, Copalnic-Mănăștur, Cărpiniș, Dumbrăvița, Cherchiș... Unele sate se găesc la o depărtare de 60 kilometri. Oamenii se scoală la două noaptea și ajung în abataj la 6 și totuși lucrează cu spor. Un alt aspect: la noi e mină-școală. În toamnă au venit aici studenții Institutului de subingineri minieri din Baia Mare, împreună cu mai toate cadrele didactice. Au lucrat cam o lună, trecînd prin toate fazele: perforat, pușcare, încărcare, exploatare. Așa se învață carte la noi».

Lîngă mină, o surpriză. Într-un luminiș, străjuit de pădure și apărut de munte, un admirabil teren de tenis, dimensionat și orînduit după cele mai severe canoane ale federației de specialitate. Terenul a fost terminat abia acum cîteva zile. Cînd vremea se va încălzi, nu va duce lipsă de soliciitanți. Năstase a coborît în mina Herja!

HABEMUS

Dimineața la 7, căutîndu-l la birou pe tovarășul Aurel Feștilă, prim-vicepreședinte al Consiliului popular municipal Baia Mare, mi se spune că e la tipografie. «O fi avînd omul treburi edilitare pe acolo», îmi zic. Dar mai apoi, cînd ajung să discut cu tovarășul Feștilă, înțeleg pricina. Interlocutorul meu — împreună cu profesorii Ioan Pintilie, Ioan Cădariu, Ioan Sabău, Valeriu Achim și conferențiarul universitar Boca Mitrofan, coordonator — este coautorul primei monografii a municipiului Baia Mare, iar vizita la tipografie era legată de apariția apropiată a primului volum. Și așa s-a făcut că am discutat nu despre citadela metalurgiei neferoase de azi, ci despre Baia Mare de ieri.

«Habemus documenta» — exclamă Aurel Feștilă. Am cercetat în arhive, la Baia Mare, Cluj, Tirgu Mureș, Satu Mare, Sighet, București, am scotocit pretutindeni documente despre orașul nostru».

Și în cabinetul prim-vicepreședintelui — unde s-au desfășurat atîtea dezbateri furtunoase despre cartofi, usturoi și amenajări edilitare, despre combustibil și autobuze, despre durerile și bucuriile de azi — de data aceasta se încinge o vie discuție despre așezarea de acum 600 de ani, despre lăncu de Hunedoara și călăul plătit al orașului, despre jus glaviae și primele norme de organizare a mîneritului, despre Ludovic I de Anjou și alte trecute figuri de domni și domnițe.

«Au trecut pe aici și Iorga, și Sadoveanu. Au studiat, dar despre urbea noastră nu s-a scris nimic. Ne străduim, pe măsura puterilor noastre, să suplinim o lacună. Habemus documenta».

SÎNT PROBLEME, TOVARĂȘI

Vizită la Colonia pictorilor bîimăreni. Vorbim de unele și de altele și, la întrebarea noastră, află cu destulă uimire că în Casa de cultură a sindicatelor din Baia Mare, carte de vizită arhitectonică a orașului, nu există nici cel mai mic ornament, nici cel puțin o gravare pe un scaun, care să se fi realizat prin contribuția vreunui artist plastic maramureșean. Mi se înmînează pentru «Flacăra» și copia unui document adresat de conducerea Filialei Baia Mare a Uniunii artiștilor plastici din R.S.R. (președinte, A. Sainelic, membri: D. Hrișcă, C. Kondrac, Mihai Olos) Uniunii generale a sindicatelor, beneficiarul lucrării. Bîimăreii deploră faptul că «artiștii locali n-au fost nici măcar pe departe solicițanți la realizarea lucrărilor de artă monumentală executate pînă acum — friza exterioară de aluminiu și fresca interioară», și socot aceasta drept o desconsiderare a «acelora care-și dedică viața acestor locuri și care au impus prin operele lor un nivel ridicat de artă în Maramureș». Unii autori — se afirmă în aceeași scrisoare — «ciupec după ureche tot felul de motive care li se par a fi din Maramureș, dar care nu sînt nici măcar din alte părți românești». În concluzie, «cerem

curajul de a sări în apă

să sistați continuarea lucrărilor, să constituiți o comisie de specialiști din partea U.A.P. și reprezentanți ai dumneavoastră, iar pentru că este vorba de folosirea unor motive și sugestii maramureșene, în această comisie să figureze și specialiști în arta populară maramureșeană și artiști plastici din filiala noastră».

Din discuții mai îndelungate am desprins că semnatarul nu pretinde că artiștii plastici maramureșeni, pentru simplul motiv că s-au născut pe aceste meleaguri, ar fi calificați din oficiu pentru executarea lucrărilor. Faptul ce-i nemulțumește este că nu li s-a dat posibilitatea să se confrunte pe planul creației, în condiții de egalitate, cu artiștii plastici din alte părți ale țării, de pildă pe calea unui concurs public. Așadar, nu patriotism local, ci competiție creatoare. De ce nu?

LASATI-MĂ SĂ CÎNT

Discuție cu pictorul Mihai Olos, la o cafea neagră. Într-o după-amiază ploioasă, tristă, închisă, o discuție optimistă.

«Mă aflu la vârsta construcției. Sînt fiu de țaran din Ariniș. Tata, bunicul, strămoșii mei s-au născut în Maramureș. Cînd tata era de vîrsta mea, își construia casă, iar eu mă jucam printre așchiile de lemn. Căci la noi tinerii căsătorii se mută în casele bătrînilor și doar cînd au și ei copii mărișori, își fac casă. Dar eu ce să construiesc? Locuiesc la bloc, aici în Baia Mare. Și atunci, am construit un *modul* pentru «orașul universal». O revistă de-a noastră pentru străinătate mi-a cerut să scriu despre aceasta. Este o descărcare. Și apoi, ca fiu de țaran maramureșean, sînt ereditar format pentru cîntat. Toată ziua îmi vine să cînt. Dar la bloc, cum să cînti, că te iau la goană vecinii. Și atunci fumez țigară după țigară».

Apoi discuția se orientează spre arta contemporană, tendințe noi, experimente.

«Am vizitat recent Italia. Am expus și vîndut pînze de-ale mele și aprecierile n-au fost proaste. N-aș vrea să par lipsit de modestie, dar cred că eu cunosc, mulțumitor arta modernă, din citit și din văzute. Poate chiar ceva mai bine decît unii din colegii mei occidentali — cel puțin așa mi s-a spus în Italia. Nu vreau să par original, dar vă asigur că eu am artă modernă la mine acasă, în Maramureș. La urma urmei, bătrînele vrăjitoare din cătunele noastre, cînd făceau incantațiile lor, nu practicau oare ceea ce azi se cheamă *body art*? Și toaca de la Șieu nu este oare o operă de artă *cinetică*? Și unele mori ale noastre nu sînt oare mostre de artă *meccanică*?»

Și așa depănăm fire de tort, pe cînd afară plouă, plouă, plouă.

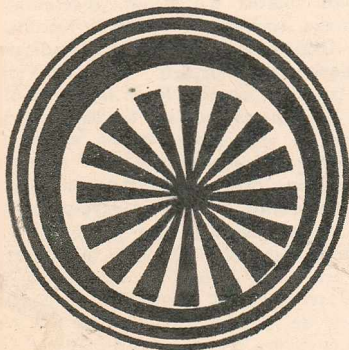
În preajma plecării, tovarășul Gheorghe Pop, prim-vicepreședintele Consiliului popular județean Maramureș, mă sfătuiește:

— Nu plecați de aci fără să vedeți expoziția de flori de mină de la Combinatul minier.

Din păcate, luat de treburi, n-am mai apucat să o vizitez. Dar recitindu-mi notele și evocînd în minte pe cei pe care i-am întîlnit în cinci zile de frenetice contacte, mă întreb:

«La urma urmei, în Maramureș, oare chiar n-am văzut flori de mină?»

Lionel NIȚESCU

CE S-A ÎNTÎMPLAT CU DIZO

Să presupunem că o vrăjitoare bine intenționată și cu oarecare înclinații tehnice s-ar adresa într-o bună zi — sau, poate, într-o bună noapte, căci vrăjitoarele pondează cu predilecție noaptea — s-ar adresa deci unui proiectant spunîndu-i: «Ținere, de miine, adio tuș, adio compas, adio calculele complicate! Desenele și calculele le voi executa eu, în câteva secunde. Să-mi spui doar despre ce e vorba în proiect».

Depășind primul șoc al surprizei și trecînd peste faptul că nu există vrăjitoare — și că, oricum, chiar dacă ar exista ele nu ar fi familiarizate suficient cu desenul tehnic — proiectantul s-ar simți transportat în al nouălea cer. Totuși, fiind prin natura profesiei un spirit pragmatic, el n-ar da crezare vorbelor, ci ar face mai întîi un experiment.

Să presupunem, în continuare, că experimentul reușește și că, după ce i-ar povesti proiectoarei sale despre ce e vorba în proiect, desenul ar apărea presto pe hîrtie de calc — în culori dacă e cazul! — cu toate cotele necesare înscrise frumos la locul lor. Firește, în acest caz propunerea ar fi acceptată fără multă vorbă, chiar dacă statutul juridic al ofertantului ar fi întrucîtva incert.

Să presupunem acum că proiectantului i s-ar face o propunere similară nu de către o vrăjitoare, ci de către o instituție socialistă, de-a noastră, cu statut juridic perfect clar. Cu un avantaj în plus față de vrăjitoare: serviciile respective ar putea fi plătite prin virament, ceea ce, firește, nu s-ar putea realiza cu un mesager de pe celălalt tărîm. Ce s-ar întîmpla deci cu o asemenea ofertă?

Să lăsăm întrebările retorice și să povestim cum s-au petrecut în realitate faptele cu DIZO. Este vorba de un sistem de programare pentru calculatoarele electronice, elaborat de Centrul de organizare și cibernetică în construcții din București. Dacă e rugat și bine programat, DIZO desenează automat scheme, utilizate îndeosebi în industria chimică.

TOTUL PORNEȘTE DE LA O BUCATĂ DE HÎRTIE

Se știe că în industria chimică o pondere însemnată o dețin țevile și tubulaturile. Priviți, de pildă, o rafinărie modernă. O bună parte din complexul respectiv o formează arabescul țevilor — indispensabilele artere de transport între retortele industriale în care se înfăptuiesc reacții complexe. Or, pentru a instala acest arabesc este nevoie de așa-numite scheme izometrice — reprezentări în plan ale conductelor respective, descriind poziția, dimensiunile și caracteristicile diferitelor părți componente și dînd toate informațiile necesare montajului, inclusiv lista materialelor necesare.

Fără o schemă precisă nu e posibilă industrializarea operațiilor de montaj — și tocmai acesta este elementul central al problemei. În adevăr, dacă schema nu conține, exhaustiv, toate detaliile necesare, perfect verificate, constructorul nu poate realiza prefabricarea.

În prezent lucrurile se întîmplă cam așa: montorii pe șantiere observă că o anumită țeavă — executată după scheme izometrice aproximative — este, să spunem, prea lungă. Atunci se taie puțintel din ea chiar la locul de montaj. La fel se execută, tot acolo, filetarile necesare sau sudurile neprevăzute, în care scop se aduce de la celălalt colț al șantierului un sudor. Iar dacă acesta din urmă este angajat în altă operație, treaba stă pe loc. Montorul așteaptă sudorul și sudorul așteaptă, uneori, un grup electrogen.

Și chiar dacă operațiile de «cîrpire» se duc la bun sfîrșit, ele sînt, de regulă, de calitate inferioară față de ceea ce s-ar fi realizat nu în iureșul șantierelor, ci în atelierul de prefabricare dotat cu aparatură adecvată și mină de lucru calificată și a cărui activitate poate fi organizată în flux continuu.

Exemplul cu sudura l-am dat doar pentru ilustrare. Importantă, repetăm, este con-

cluzia: fără schemă, nu există industrializare a montajului! Nu trebuie să fii inginer și nici să parcurgi lungi coloane de cifre pentru a-ți da seama de economiile uriașe și de reducerea considerabilă a duratei de execuție care rezultă din industrializarea montajului în industria chimică — una dintre cele mai dinamice ramuri ale economiei noastre naționale, ea însăși aflată în rapidă expansiune.

MAI TĂIEM AICI! MAI ADĂUGĂM CEVA DINCOLO!

Se naște o întrebare: schemele izometrice executate azi *manual* pot fi oare radical îmbunătățite? Deficiențele schemelor desenate cu mîna pot fi total eliminate?

Nu! Numai calculatorul electronic este în măsură s-o facă și aceasta din mai multe motive.

Proiectantul nu poate indica pe schema desenată manual absolute toate datele necesare montajului, căci aceasta i-ar reclama un timp enorm. Într-o asemenea schemă există inerent elemente de aproximație care se rezolvă empiric, pe șantier: «Mai tăiem aici! Mai adăugăm ceva dincolo!»

Chiar datele pe care schema de mină le conține nu sînt verificate pînă în pinzele albe. Adeseori montorul constată că pe baza cifrelor indicate pe hîrtie nu poate asambla elementul respectiv: piesele nu se îmbină. Pe undeva s-a strecurat o eroare și socoteala de-acasă nu s-a mai potrivit cu cea de pe șantier. Iarși, nu este vorba de o lipsă personală a unui proiectant grăbit, ci de imposibilitatea materială de a efectua cu creionul, în timp util, toate verificările necesare.

Altă deficiență a actualului sistem: adesea centralizatorul de materiale rezultă din cele citeva sute sau mii de scheme izometrice care constituie un proiect, conține greșeli. De aici, deficiențe de aprovizionare, gîtuiri în producție, tergiversări la execuție etc., etc.

Și lista deficiențelor ar putea continua: desenele executate manual nu oferă o reprezentare unitară, diferiți montori putînd citi lucruri diferite în aceeași schemă; desenele de mină nu pot fi, practic, niciodată executate la scară, deci ele nu dau montorului, dintr-o aruncătură de ochi, o imagine a întregii lucrări, așa cum ar face, de pildă, o fotografie; în fine, execuția manuală a schemelor izometrice, foarte migăloasă, imobilizează un număr mare de desenatori tehnici. Or, aceștia ar putea fi folosiți mai eficient la alte lucrări, care reclamă discernămintul omului.

ATENȚIE! EROARE! AVERTISMENT!

Calculatorul electronic înlătură toate deficiențele semnalate mai sus. Introducînd datele în mașină, el realizează desenul la scară, eventual în culori, face singur toate verificările și ajută pe proiectant bombardîndu-l, pe parcurs, cu tot felul de avertismente, mai dihai ca cel mai exigent dascăl: «Atenție! Eroare! Lipsește parametrul X... Numărul existent de bare diferă de numărul declarat... Lipsește parametrul!... Avertisment! Numărul de noduri definite pe bară este diferit de cel declarat! Eroare! Avertisment!...»

Firește, această performanță, de care numai calculatorul este capabil, nu s-a realizat de la sine. Pentru elaborarea programului și perfecționarea lui succesivă: pînă acum s-au realizat șase variante — fiecare reprezentînd o îmbunătățire substanțială față de variantele precedente, de către un colectiv compus din inginerii C. Iftimie, A. Popov, V. Paraschiv, A. Horvat și matematicienii E. Bunaciu și L. Papazian. Ei au muncit, luni de zile cu pasiune. Nu sînt vorbe aruncate în vînt, ca să sune frumos în frază, ci pura realitate.

Este adevărat, programe similare au fost elaborate și în alte țări, dar DIZO este de concepție sută la sută românească. Tinerii cercetători menționați au avut ambiția să arate că se poate și la noi și au reușit. «Au reușit este un fel de a spune, căci de fapt...

nu au reușit. Tocmai această stranie situație a determinat și scrierea articolului de față.

Cînd a fost lansat programul DIZO, Centrul de organizare și cibernetică în construcție a convocat «o ședință mare». Au fost chemați proiectanții (IPROCHIM, IPAN, IPROSIN, IPIP-Ploiești etc.), constructorii de la T.M.U.C.B., precum și reprezentanți ai forurilor tutelare: Ministerul Industriei Chimice și Ministerul Construcțiilor Industriale.

UNDE ZACE IEPURELE

Acum programele există, dar lipsesc... beneficiarii! O singură excepție: T.M.U.C.B. Cum se explică misterul? Din teama unor proiectanți că mașina electronică «le va lua pînea»? Teama este — evident — imaginară. Faptul că ei, proiectanții, ar fi eliberați de munca de rutină necesară la alcătuirea schemelor izometrice le-ar crea posibilități pentru a îmbunătăți calitatea proiectelor, pentru a ridica nivelul concepției. Așadar, calculatorul electronic nu numai că nu le-ar lua pînea de la gură, ci, ca să spunem așa, le-ar face-o mai dulce...

Poate unii șefi de ateliere se simt mai bine dacă au mai mulți oameni în subordine, care să deseneze manual? Căci la urma urmei calculatorul electronic nu poate fi trecut în rîndul personalului...

Ori poate sînt în joc unele avantaje materiale ale desenatorilor tehnici, decurgînd din actualul sistem de normare?

Sau poate este vorba, pur și simplu, de teama de nou, această teamă paralizantă care îmbracă felurite chipuri, dar care, în esență, se reduce la vechiul dicton: «De ce să mă leg la cap dacă nu mă doare?» Înclinăm să credem că — vorba latinilor — «aci zace iepurele».

Putem înțelege, la rigoare, ca în situația în care termenii de execuție a unor scheme izometrice sînt foarte strînse, șeful de atelier respectiv să-și spună: «Dacă încerc cu un calculator electronic poate voi avea surprize și voi da de bucluc cu planul. Pe cînd cu nea Petrică, pe care-l cunosc de 20 de ani, și cu alți nea Petrică asemenea lui, un astfel de risc este exclus. Așa că mai bine să procedăm tot bătrînește, ca-i mai sigur».

Putem înțelege, dar nu putem accepta, acest punct de vedere. La urma urmei, în cazul de față, riscuri practic nu există. Mii de scheme executate de mașina electronică au fost folosite cu succes de T.M.U.C.B. la operațiile de montaj pe șantierul secțiilor Recuperare monomeri și Polimerizare Melana 4 la Săvinești, precum și la rafinăria 3 Pitești. Așadar, există o experiență; mai mult, sus-menționatul colectiv de la Centrul de organizare și cibernetică în construcție este dornic să îmbunătățească DIZO pe parcurs, după dorința și specificațiile «clienților». Ceea ce lipsește este «curajul de a sări în apă» din partea beneficiarilor potențiali, adică din partea institutelor de proiectări. După cum ne spunea consilierul Constantin Anton de la IPROCHIM: «Eu sînt un partizan al sistemului DIZO. Nu vîd de ce nu ar da bune rezultate. Ar trebui doar impulsional de sus».

Este ceea ce dorim să facem prin prezentul articol. Nu, ferească sîntul, fiindcă ne-am considera sus. Dar ne pare rău că un rod al gîndirii tehnice românești — cu importanțele implicații economice la care ne-am referit la început — zace practic nefolosit.

Au institutele de proiectare intenția să creeze condițiile necesare experimentării și utilizării sistemului DIZO? Centrul de organizare și cibernetică în construcție și T.M.U.C.B. le stau la dispoziție cu experiența lor: cinci mii de scheme elaborate electronic și utilizate cu succes.

Sau poate cinci mii nu sînt de ajuns? «Încet, dar sigur», spune proverbul. De ce, în cazul de față, să nu aducem corectivul reclamat de incandescența anului '74: «Rapede și sigur»?

Lionel NIȚESCU

premieră românească la teatrul tv

femeia fericită

Probabil, peste cîțiva ani ne va fi mai ușor să vedem ce a însemnat pentru arta acestui moment istoric apariția, în 1972, a operei lui Titus Popovici, *Puterea și Adevărul*. Deocamdată putem doar să constatăm că Titus Popovici a deschis dezbaterile despre putere. Fie din perspectiva omului însetat de adevăr, fie așa cum o face și în piesa prezentată și la teatrul TV, *Femeia fericită*, Corneliu Leu, cînd analizează puterea din punctul de vedere al fericirii. Dacă adevărul, în general, este același pentru toți iubi-

Confrunțați cu forțele oarbe ale naturii, oamenii înțeleg mai bine ca oricînd că fericirea fiecăruia e legată de fericirea celorlalți.

torii de dreptate, fericirea este puțin mai greu de definit, căci pentru fiecare individ aceasta înseamnă altceva. Astfel pentru tînărul Dan ea este dorința de a-și trăi propria viață cu demnitate, independență și iubind pe cine-l iubește; pentru inginerul activist Andronic — setea de afirmare personală în numele unei idei («pentru județul acesta»), pentru Veronica și soțul ei — munca și bucuriile simple; pentru Gherasim — încapăținarea de a-și plăti greșelile făcute din convingere. Doar pentru Cornelia — femeia despre care e vorba în titlul piesei — fericirea înseamnă fericirea celorlalți. Conferindu-i căldură și distincție, marea actriță care este Silvia Popovici ne-a demonstrat că toate avantajele și beneficiile materiale posibile ce-

cu și fără cortină

● Înaintea plecării sale în S.U.A., Liviu Ciulei a lucrat intens, la Teatrul «Bulandra», la montarea piesei Elizabeth la dramaturgul american Paul Foster (lansat de compania «La mama» cu piesa «Tom Paine»). În distribuție: Clody Berthola, Toma Caragiu, Gina Patrichi, Irina Petrescu, Virgil Ogășanu, Dan Nuțu, Florian Pittiș. Scenografia îi aparține Floricică Mălureanu.

● Natalia Dănăilă, directoarea Teatrului pentru copii și tineret din Iași, a debutat ca dramaturg, dar pe scena cea mare a Teatrului Național «Vasile Alecsandri», cu piesa *Oameni prin transfer*. Regia — Brandy Barasch, scenogra-

asigură astfel independența, ei bine, toate acestea, în ciuda opiniei publice și a suspinelor invidioase, nu sînt o condiție a fericirii. În schimb, pentru ca o femeie să fie cel puțin mulțumită, ea dorește să se realizeze nu numai profesional dar și ca soție și mamă. E un adevăr care, în ciuda tuturor teoriilor despre emanciparea femeii, se încapăținează să rămînă mereu valabil.

Este evident că Gherasim — primul secretar din piesa lui Corneliu Leu — nu este Pavel Stoian, primul secretar din *Puterea și Adevărul*. Nici în ceea ce privește momentul istoric analizat și nici ca personalitate scenică (el definindu-se mai mult prin ceea ce face și ce spun ceilalți decît prin ceea ce face el). Totuși, problemele cu care este confruntat în calitatea sa de «prim» al județului sînt asemănătoare celor care l-au tulburat și pe eroul lui Titus Popovici: autoritatea exercitată cu inflexibilitate, nedreptatea făcută unui om aparent nevinovat. Iar dacă Pavel Stoian își făcea procesul de conștiință din perspectiva unei boli incurabile, deci o situație limită — tot cu o situație limită este confruntat și Gherasim — inundațiile. Situație ce are calitatea de a tăia nodul gordian al ambiguității dreptății și nedreptății personajelor ce-și înfruntă punctele de vedere asupra puterii. Acum pragmatismul lui Andronic se dovedește a fi oportunism, iar încapăținarea lui Gherasim — tăria de a-și depăși propriile slăbiciuni și vinovății în virtutea unui ideal nobil: dorința de a crea în ceilalți semeni ai săi trăsăturile unor adevărați oameni. Ca întotdeauna, Octavian Cotescu (Andronic) este foarte bun, aducînd în plus, față de celelalte personaje demagogice interpretate pînă acum, un joc al sincerității, iar Colea Răutu (Gherasim) realizează exact cum trebuie să fie portretul unui «dur» al dreptății.

Dar așa cum este structurată piesa, sînt cel puțin două conflicte egale în intensitate: alături de acela dintre Andronic și Gherasim, cel dintre tînărul Dan și tatăl său. Viorel Comănici (Dan) pășește astfel în București cu dreptul, imbinînd datele fizice cu psihologia unui tînăr drept și curajos în revolta lui împotriva prejudecăților și comodităților. Bună, Melania Cîrje — o actriță a tinerei generații, pe nedrept cam neglijată — sinceră, spontană și fermecătoare. Ne reține atenția și volubilitatea voit simpatice a Corneliei Thurian, bine însoțită de tăcutul Ion Siminie.

Alternînd momentul inundațiilor cu secvențe de documentar, regizorul Nicolae Motric a impus comparația între cele două modalități de expresie: teatru-film. Realizat de data aceasta ca teatru filmat — pînă acum Teatrul TV folosea din plin avantajele camerei de filmat, cu rezultate dintre cele mai bune — în acest spectacol TV se simte prea mult studioul, la atmosfera căruia nu se racordează vuietul tragic al apelor din imaginile filmate.

Salutăm în deschiderea ciclului de teatru TV «Oameni ai zilelor noastre» evidentă încercare — în acest caz finalizată — de a aduce în peisajul nostru teatral piese în care să se audă tot mai limpede glasul adevăratelor probleme ale oamenilor.

Rodica POP

fia — Hristofenia Cazacu. După debutul *Liei Crișan*, în stagiunea trecută, poate că în aceasta, femeile vor putea să demonstreze că se bucură de egalitate și în domeniul teatral.

● Împrumutat de Teatrul Nottara, Dinu Cernescu de la Teatrul Giulești, unde a realizat un excelent spectacol cu (*Măsură pentru măsură*), îl citește din nou pe Shakespeare. De data aceasta piesa se cheamă *Hamlet*, Ștefan Iordache e în rolul titular și noi așteptăm cu nerăbdare premiera.

● Cea mai bună piesă de teatru pentru copii așteaptă să fie găsită dintre lucrările pe care participanții la concursul cu același titlu le vor trimite, în trei exemplare, pe adresa teatrului pentru copii «Ion Creangă», str. Pictor Verona nr. 15, sector 1, București, pînă la data de 15 iunie 1974. Deci, stimai scriitori, membri și nemembri ai Uniunii Scriitorilor, arătați, cel puțin cu această ocazie, mai multă atenție problemelor micilor cetățeni ai țării noastre.

cronica spectacolelor

la teatrul bulandra:
«casa de mode»
de theodor mănescu

Titlul piesei ne face să ne gîndim la o acțiune cu manechine și toalete, cu tipi forte, din medii sociale diferite, cu femei cochetă și capricioase, mai ales cînd sîntem avertizați că vom avea de-a face cu o piesă polițistă. Acest gen, la noi, nu și-a găsit încă dramaturgul care să-l consacre și nu cunosc, în afara cîtorva încercări, o piesă de rezistență. La acest gen de spectacol publicul este foarte îngăduitor. E de ajuns să-l momești cu cîteva suspense-uri, cîteva focuri de pistol și cîteva piste derutante ca să se declare mulțumit. Ce i se cere unei piese polițiste, în afară de ritm, mister, personaje «clasice», este și o rezolvare în final limpede, precisă, matematică, surprinzătoare, a tuturor necunoscutelor. Spectatorul are satisfacția că prezumțiile lui sînt confirmate sau date peste cap printr-o lovitură de teatru, și atunci, fie într-un caz, fie în altul, satisfacția sa se traduce în aplauze. Theodor Mănescu pornește la drum decis să arate publicului ce înseamnă dor de răzbunare dus pînă dincolo de limitele lui logice. Un reporter intră în cină cu un individ înrăit, șeful unei bande de tilhari, în stare de cele mai odioase crime. Reporterul conștiincios intenționează probabil să publice un material, sau chiar publică, dezvăluind secretele bandei. Drept pedeapsă, șeful invizibil al «mafioților», omul din umbră, Prașulea, dă foc unei vile unde sînt încuiate soția și fiica reporterului. Acest fapt declanșează ura și dorința de răzbunare a tînărului reporter. El vrea să-l pedepsească personal pe Prașulea. De aici încolo viața eroului nostru se tulbură în așa măsură încît ne pune foarte multe semne de întrebare fără să le găsim răspunsul în partitura dramatică. Drumul lung și ocolit care trece prin complicitatea cu răufăcătorii, închisoarea, o căsătorie dubioasă, director la casa de mode, operația estetică (probabil ca să nu-l mai recunoască criminalul), sicriul gol, groparul etc., etc. fac ca o bună parte din acțiune să pară prolixă, voit polițistă. În fond, răzbunarea pe care personajul principal o urmărește de atîta timp, pierzîndu-și tinerețea prin închisori și operații estetice, se putea rezolva ușor printr-o acțiune coordonată cu forțele securității statului (cu care, de fapt, este în legătură). Dar, asta-i piesa!

Spectacolul, onorat de o distribuție excelentă sub îndrumarea regizorală a lui Valeriu Moiescu, reușește să creeze tensiune prin jocul sincopat al actorilor și suplețea schimbării decorului. Sînt pauze și cortine de întineric, cuvinte rostite au ralenti, pistoale și cuțite, uși deschise, garaje cu mașini din muzeul domnului Ghislain Mahy, șoferi logodiți în taină cu secretara directorului pe care vor să-l suprimă, ofițeri de securitate care știu să dirijeze totul cu discreție și profesionalism ș.a. Efortul regiei de a da sens și ritm unei partituri stufoase, de a crea suspense acolo unde nu era decît parte expositivă (discuția dintre Magheru și Miron din garaj), compunerea unui gropar, criminal plătit, cu o figură de zarzavagiu timid, fac pe spectator să aștepte cu urechea ciulită acel ceva care-i scapă mereu. Unde o fi mîbilul? De ce se urmăresc? Ce noimă au cuvintele și amenințările? Totul rămîne învăluit în mister chiar și după ultima cortină. Pronunțarea replicilor finale ale lui Magheru care, în sfîrșit, se răzbună pe o umbră dezvăluind un erou pozitiv, nu satisface.

În rolul Magheru, directorul casei de mode, Toma Caragiu dă chip unui personaj cu o trăire interioară subliniată de îndelungi tăceri, reușind să polarizeze atît atenția cit și suspiciunile noastre. Intuiția actorului este fără cusur. Dacă s-ar fi dezvoltat măcar un moment că de fapt dinsul este reporterul, personajul pozitiv care a suferit atîta de pe urma lui Prașulea, tot eșafodajul ar fi suferit. Ștefan Bănică, în șoferul Miron, ni s-a părut sub nivelul său obișnuit și, încercînd de data aceasta coarda patetică, a fost pe alocuri exterior. Furia lui, ura de asemenea nemotivată, l-au derutat pe excelentul nostru Bănică forțîndu-l să ne apară ca într-un examen de institut, într-un rol studiat cu preparatorul. Vasile Florescu face o foarte bună compoziție, descînsă din recuzita personajelor episodice ale cărților polițiste. Octavian Cotescu, fără îndoială, dă viață scenică unui personaj care domină ori de cîte ori intervine. Firescul și umorul discret împlinesc ceea ce nu e scris. Mariella Petrescu, excelentă în manechin, corectă în postura de logodnică, neconvîngătoare ca secretară. Mihaela Juvara, o siluetă plăcută. Decorul funcțional dar monoton și inadecvat în scena cabanei.

Părerea spectatorilor. Ionescu *Aristia*, pensionară: «Mi-a plăcut. Ce să vă spun... nu știu de ce s-au împușcat la urmă amîndoi. Păcat, atîția oameni de la miliție acolo, în pădure. Și ei... Piesa bună»

Titu David, elev: «Mi-a plăcut Toma Caragiu. E mare! Și Bănică. Din piesă n-am înțeles prea mare lucru, prea multă aiureală, zic eu că nu-i polițistă. Colombo, Hitchcock... Ce să vă mai spun? Nu-i clar?»

Coman ȘOVA

Octavian Cotescu și Mariella Petrescu într-o scenă din spectacolul cu piesa *Casa de mode* (moment din timpul repetițiilor).

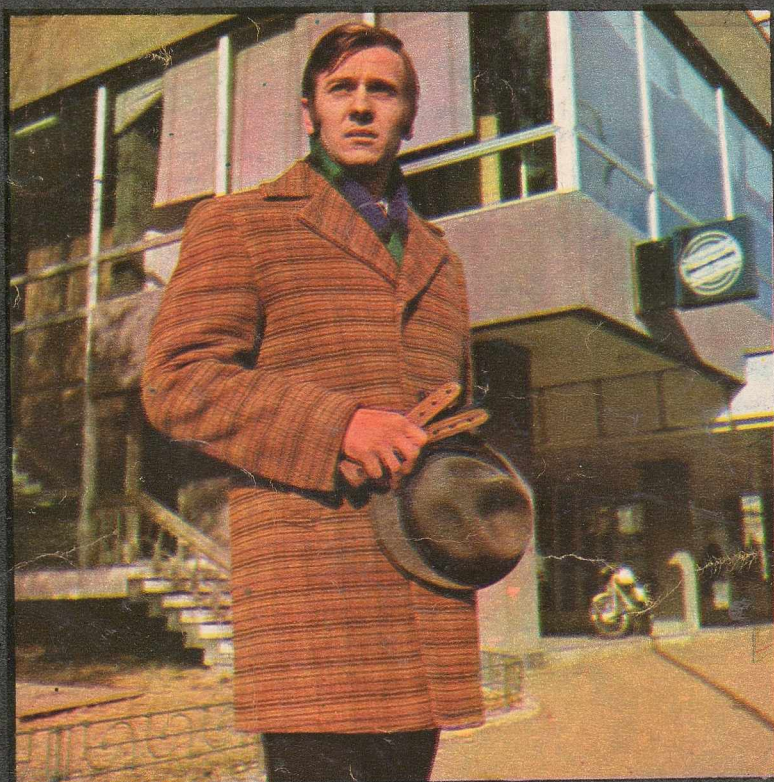
Fotografie de Ileana MUNCACIU

14 IANUARIE — 24 FEBRUARIE

Tîrgul de Iarnă

tricotaje

vă pune la dispoziție:

- paltoane, demiuri, scurte, jachete, compleuri cu pantaloni, rochii, taloare etc.
- costume bărbătești pentru toate vîrstele
- impermeabile, canadiene, bluze de vînt etc. — matlasate și nematlasate, pantaloni din țesătură supraelastică
- tricotate contextură grosă, ciorapi și șosete p.n.a. etc.
- cizme și ghețe cu fețe p.v.c., cizme cu fețe din piele sintetică și piele sintetică în combinație cu piele naturală — pentru femei; mănuși din piele căptușite cu tricot
- stofe pentru palton și stofe groase fantezi (pentru îmbrăcăminte de iarnă)

și multe alte articole de îmbrăcăminte și încălțăminte, toate cu reduceri de prețuri pînă la 30% în cadrul TÎRGULUI DE IARNĂ!

TÎRGUL DE IARNĂ — un bun prilej de economii în favoarea bugetului familiei dumneavoastră!

Magazinul COCOR

Magazinul COCOR, cel mai mare magazin de prezentare și desfacere a mărfurilor de calitate, produse de centralele Ministerului Industriei Ușoare

pentru bărbați, femei și copii,
un bogat sortiment de:

- confecții
- tricotaje
- lenjerie
- galanterie

- pălării
- încălțăminte
- marochinărie
- artizanat
- sticlărie
- decorațiuni interioare

Servicii:

- operațiuni C.E.C.
- transportul mărfurilor la domiciliu
- vânzări de mărfuri cu plata în rate

I.C.S. COCOR, Bd. 1848 nr. 29-33, sectorul 4, tel. 13 91 63

să nu compromitem adevărata idee

La Federația Română de Tenis o idee e pe cale de-a fi compromisă. Este vorba de una din hotărârile Biroului federal în care se renunță la centralizarea excesivă a pregătirii jucătorilor frunțași. Mi-am exprimat acordul față de acea hotărâre cu câteva săptămîni în urmă în paginile acestei reviste, atrăgînd totodată atenția că ea se adresează deopotrivă priceperii antrenorilor de la cluburi, cât și atașamentului de care aceștia trebuie să dea dovadă atunci cînd este vorba de reprezentarea în viitor a tenisului nostru pe plan internațional. Iată însă că intenția biroului federal de a aerisi sera în care, ce-i drept, au crescut Țiriac și Năstase, dar care de la un timp se arată din ce în ce mai puțin fertilă, se lovește de obstacole greu de înțeles.

Conform hotărîrii amintite, pregătirea jucătoarelor Virginia Ruzici și Mariana Simionescu, pînă la plecarea lor în S.U.A., trebuia să se desfășoare în cadrul secției de tenis a clubului «Dinamo», sub conducerea celor doi antrenori, Marin Bădin și Aurel Segărceanu, care, dealtfel, le-au și însoțit în deplasările anului 1973. Pentru aceasta, li s-au creat cele mai bune condiții materiale, urmînd ca ele să beneficieze în pregătirea lor și de aportul unor jucători foarte buni, nominalizați de asemenea în loturile republicane. Iată însă că un grupaj de declarații, înregistrat pe bandă de magnetofon, după cum ține să precizeze realizatorul lui, ziaristul Radu Voia, grupaj apărut în ziarul «Sportula», ne pune în fața unei realități surprinzătoare. Pentru a nu ocupa prea mult spațiu, încerc să sintetizez: — Mariana Simionescu și Virginia Ruzici vorbesc despre absența de la o parte din antrenamente a dascălilor lor, dar menționează că au găsit în Bebe Almajan (component al secției de tenis a clubului «Dinamo») un foarte bun partener de antrenament, pe care zic eu că nu l-ar fi găsit în cadrul unei pregătiri centralizate. — Marin Bădin și Aurel Segărceanu încearcă să-și motiveze absențele, dar argumentele nu mi se par convingătoare. În sfîrșit, cel care ar fi trebuit să vegheze în primul rînd asupra punerii în practică a intențiilor Biroului federal, secretarul general al federației, Alexandru Lăzărescu, referindu-se la hotărîre, declară: «Personal înclin să cred că a fost o greșeală, așa cum o dovedește cazul de față».

Cum adică, mă întreb eu, dacă antrenorii clubului «Dinamo» nu-și planifică bine concediile și dacă la sala «23 August» nu se îngheșuie nimeni să le supravegheze pe cele două jucătoare, așa cum se întîmplă cînd este vorba de Coasta de Azur, Anglia, Belgia sau Spania, înseamnă că hotărîrea Biroului F.R.T. nu este bună? Nu e bine ca Viorel Marcu sau Sever Mureșan să se mai antreneze cu campionul de juniori Florin Manea? Vreau să fiu bine înțeles, ideea descentralizării nu înseamnă neglijarea cre-

ării unui centru permanent de pregătire care să vizeze tinerele speranțe, în special din provincie, unde acestea să facă stagii și să-și găsească partenerii necesari de antrenament.

Îmi vine greu să înțeleg de ce este greșit ca antrenorii loturilor să fie numiți dintre cei care dau cei mai mulți și mai buni jucători echipei naționale, așa cum se menționează clar în hotărîre. Sau poate desființarea titlurilor de antrenori permanenți ai loturilor supără? Și dacă-i așa, de ce-i deranjează tocmai pe secretarul federal?

Mă gîndesc că la fel de personal o fi fost înclinat să creadă secretarul federal că seminarul antrenorilor de tenis nu se adresează acestora, și în consecință fără a se autopropune și a fi aprobat de Biroul F.R.T. a participat el însuși la cel ținut nu demult timp la Moscova.

Erik van Dillen și Harold Solomon, cei care în toamna lui '72 îl ajutau pe Smith să cîștige Cupa Davis și odată cu ea să obțină decizia asupra lui Năstase în desemnarea primului jucător al anului, îl obligă acum pe cel ce a fost cîndva numit «The Killers» (Ucișorul) să privească din tribună ediția 1974. Uriașul din Pasadena a preferat să se odihnească și acum plătete, iar Neal Fraser respiră pentru a doua oară ușurat în decurs de numai o lună și jumătate. Cu câteva săptămîni înaintea startului, căpitanul ne jucător Dennis Ralston declară că dorește să întînească echipa americană. Așa a și făcut, încredințînd 4 puncte și jumătate din cele cinci tinerilor Van Dillen și Solomon. Mai precis, micuțului Solomon care, bătîndu-l la Barcelona pe Gisbert, îi calificase pentru finala de la București și despre care un gazetar spaniol spunea că «jocul său reprezintă un pericol permanent pentru păsările ce zboară la joasă altitudine». Și răsfățatul Van Dillen, pe a cărui carte de vizită stă scrisă cu litere de aur victoria împotriva lui Năstase și Țiriac de la marea finală a anului 1972, dar al cărui palmares este totuși modest în probele de simplu. Ralston i-a neglijat pe Ashe, Riesen, Grabner, Connors, Gorman și probabil și pe aceasta, alături de altitudinea Bogotei, a accelerat pulsul băieților săi.

Fără îndoială că Ralston a riscat. A riscat gîndindu-se probabil că peste cîțiva ani, cînd picioarele lui Laver și Rosewall nu vor mai putea executa comenzile deceniilor de tenis australian acumulate în mințile lor, jucătorii lui vor avea posibilitatea să zburde în voie.

Nu știu dacă Ralston va risca și la anul, ceea ce știu însă cu siguranță este că dezastrul de la Bogota poate constitui un răspuns pentru cei care, cu ani în urmă, mă întrebau de ce chiar în întîlnirile considerate dinainte cîștigate noi preferam să-i folosim pe aceiași Năstase și Țiriac.

Ștefan GEORGESCU

NU L-AU UITAT. Nu. Nu întodeauna eroii sînt dați uitării. Georges Carpentier, cel mai mare boxer al Franței din toate timpurile, deținător al mai multor titluri de campion național și european la semimijlocie, mijlocie, semigrea și grea, campion mondial în 1920 la semigrea, a implinit, la 14 ianuarie, 80 de ani. Parizienii nu l-au uitat. I-au trimis de ziua lui un tort imens și urările lor de bine.

«penurie» de podiumuri?

De fapt, treaba asta cu podiumul învingătorilor nu este de ieri, de azi. Ea dăinuie de cîteva veacuri bune de tot, de pe timpul cînd grecii organizau în permanență Jocurile Olimpice.

Se spune că ei săpaseră cele trei trepte chiar pe o creastă a Olimpului. Ce-i drept nu sub forma în care sînt dispuse ele astăzi, ci în trepte, asemănătoare unei scări, iar învingătorul se afla, bineînțeles, pe cea mai înaltă.

Din această poziție, fiindu-i cam greu învingătorului să le strîngă miinile celorlalți doi sau probabil invers, s-a recurs la o altă dispunere a treptelor, adică învingătorul la mijloc și învinșii săi în dreapta și, respectiv, în stînga.

Ideea s-a păstrat peste veacuri, suferind modificări numai materialul din care s-a confecționat podiumul. Dar indiferent din ce a fost făcut, el a căpătat proprietățile unui adevărat magnet.

Toți visează și-și fac planuri să ajungă pe una din treptele unui podium. De fapt acestea fac ca în perioada cea mai anonimă a unui sportiv, aceea a pregătirii performanțelor, a acumulărilor cantitative, efortul să treacă mai puțin observat.

Mulți visează, puțini urcă pe treptele unui podium. În primul rînd, pentru simplul și obiectivul motiv că podiumul are numai trei trepte. Apoi, pentru că totul este nu numai să visezi, ci să ai și valoare să ajungi acolo. Apoi, lupta pentru un loc din cele trei devine cu atît mai dificilă, cu cît te apropii mai mult de ele. Apoi, pentru că de multe ori, chiar dacă îndeplinești toate calitățile, ești printre cei trei, nu ai pe ce urca.

Adică nu ai trepte. Nu ai podium. Obişnuita expresie «învingătorul a urcat pe treapta cea mai înaltă a podiumului» devine o simplă și banală figură de stil.

poșta fair-play

Lola Bolocan — profesoară — șoseaua Ștefan cel Mare 27 — Iași.

— Prin scrisoarea mea mă adresez, de fapt, Federației Române de fotbal care refuză să organizeze și un campionat feminin, stimulînd astfel creșterea interesului pentru sportul cu balonul rotund și în rîndul miilor de simpatizante.

— Este un lucru de necontestat că fotbalul nostru feminin a prins aripi, că aduce public la meciurile lui și că unele dintre echipe au trecut granița, întîlnind adversare reputeate, fără a se face de rușine. În schimb, eu unul nu cunosc de ce federația n-a dat încă curs pînă acum doleanțelor dumneavoastră. Totuși, n-ar strica dacă în sînul Comisiei centrale de competiții ar exista — măcar pentru studiu — și o subcomisie feminină. Deocamdată atît pot face pentru fotbalul gîngăș... mai tîrziu vom trăi și vom vedea.

Viorel Hîncu — Palade 2 — Iași

— Ce părere aveți, sînt întemeiate acuzațiile unor comentatori sportivi cum că ar exista o atitudine răuvoitoare din partea conducerii F.R.F. la adresa echipei «U» Craiova?

— Să nu vă închipuiți că nu primesc și scrisori care acuză de contrariul. De aceea vreau să vă spun cu toată convingerea că Federația nu se ocupă de manevre care să ducă o echipă sau alta pe podiumul laureaților. Federația are alte păcate...

— Are dreptate gazetarul acela cînd afirmă că frumoasele rezultate obținute de craioveni în acest sezon sînt urmarea unui simplu «șoc de orgoliu» datorită pierderii — în ceasul al 13-lea — a titlului de campioană în campionatul trecut?

— Nu trebuie să vă amăriți pentru ceea ce a scris gazetarul cu pricina, sînt și articole de «serviciu». Omul s-ar putea să cunoască limba română, dar să nu cunoască alfabetul fotbalului. Se mai întîmplă...

Kurelik Nikolai — localitatea Măriștea Mică — județul Suceava.

Aceasta în timp ce ascultătorul sau cititorul își închipuie cum el — învingătorul — a fost pe treapta aceea de sus, flancat de o parte și de alta de cei doi învinși ai săi. Iar bietul de el — învingătorul — stă pe o podea, pe un gazon sau pe o margine de bazin, alături de ceilalți. Citeodată la mijloc, citeodată în stînga sau în dreapta celorlalți. Cum se nimereste.

Astă-vară, la finalele unui campionat republican, am văzut cum un medaliat la J.O. de la München, deși favorit în finala ce urma să o dispute, era stăpînit de emoții. Era medaliat la J.O. însă nu cîștigase niciodată un titlu republican. După finală, avea lacrimi în ochi. I-am luat un interviu consemnînd primul său titlu de campion. Ascultînd banda o dată, de două ori, de trei ori, am renunțat apoi la reportajul care începea astfel: «Iată ce îmi declară noul campion la coborîrea de pe podium...» Ceea ce obîșnuit din altă parte — spusese, era numai o banală figură de stil.

De-atunci am urmărit acest «mic detaliu», cum îmi spunea un organizator. Cu mici excepții, el («detaliu», nu podiumul) lipsea cu desăvîrșire din spectacolul nostru sportiv. Adică, mai nou la noi în competițiile interne, se «poartă» premiere fără podium.

Cu ce drept oare este vitregit el de componentele sale cele mai frumoase, semnificative, emotive și educative?

Să fie o simplă comoditate a organizatorilor? Să fie vorba de vreo «penurie» de podiumuri? Să nu fi trăit nici unul dintre cei ce se ocupă de organizarea competițiilor emoțiile declanșate de acest «mic detaliu».

E-o vorbă: al ce face, c-un păcat, ai ce trag, cu mai multe.

Octavian VINTILĂ

— Nu vă supăra unele atacuri la adresa dumneavoastră?

— Ba da, dacă ele vin de la ziaristi care scriu de toate: tenis, furcă, ping-pong, cărți de povești... Iar cînd scriu de fotbal, mă «coches» în exclusivitate pe mine. Alegeți-vă acum și dumneavoastră numele acelora care răspund la tiparul de mai sus.

— Dacă ați fi tînr, în care echipă ați vrea să jucați sau ce echipă ați vrea să antrenați?

— De jucat parcă n-aș mai vrea să joc, de antrenat însă numai pe «Steaua» aș dori s-o antrenez.

Vasiu Ioan — Blaj-județul Alba.

— Cunosc că în viața dumneavoastră de antrenor ați avut satisfacții, dar și multe necazuri. Așa tare le-ați pus la inimă, sau care o fi motivul pentru care păreți ironic și oarecum brutal, pornit, parcă, împotriva tuturor?

— De fapt ar fi trebuit să fiu și mai caustic cu unii dintre «amicii» mei, căci în «operele» lor m-au vizat ca om și nu pentru fapte! Or, în această postură, temperament coleric cum sînt, și mai ales de mică statură a trebuit să apelez, pentru răspuns, la armele cu care am fost dotat...

— Apreciez la dumneavoastră, totuși, faptul de a spune lucrurilor pe nume, de aceea aș dori să vă întreb cum vă împăcați cu gîndul că în fotbalul nostru toate ițele sînt trase, după bunul lor plac, de ziaristi? Nu s-ar putea ca federația să numească pe unul dintre ei selecționar unic, ca brazilienii?

— Din cele ce scriu nu prea vād că mă împac cu situația existentă. Cred însă că n-ar surde nici unuia funcția propusă de dumneavoastră, fiindcă ar păți ca Saldanha... însă ceva mai repede, a doua zi de la numire!

La ultima dumneavoastră scrisoare, vă răspund fără să o public, cum doriți dealtfel, cu Nu! Deci a rămas între noi. Deși, mai știu...

Constantin TEAȘCĂ

reprima a treia

balaci - aelenei -
năstase - bojin

Ani de zile am auzit un refren repetat pînă la exasperare (exasperarea noastră, a iubitorilor de fotbal) de către cei care-l vroiau argument pro domo și scut. «Nu prea avem jucători de valoare. O mină sint cu toții». «În afara lotului reprezentativ, nu există valori reale». «Nu putem ameliora formula echipei naționale, pentru că nu avem alți jucători de valoare celor selecționați» etc.

În virtutea acestui refren, acreditat cu ușurință condamnabilă în sectorul de decizie al fotbalului nostru, lotul reprezentativ a cîștigat, firește, în omogenitate, dar destule valori au rămas în afara lui, deși unele dintre ele erau cel puțin de calibrul titularilor preferați de selecționeri.

În fine, nu vrem să facem procesul istoriei și al diverselor... istorii din fotbalul nostru de ieri — deși învățămintele fac adeseori bine —, ci vrem să redeschidem dosarul valorilor care — cică — apar greu și rar la noi.

Nimic mai comod de afirmat, dar și nimic mai fals!

Priviți loturile echipelor și gîndiți-vă la valoarea de azi — și în perspectivă — a tinerilor Balaci — Aelenei — Năstase — Bojin — Broșovschi — Rîșniță — Răducanu II — Bartales — Grigoraș...

Cîți selecționeri nu și-ar dori o asemenea «pepinieră»?

Citeva cuvinte despre primii patru amintiți:

Balaci, se pare, a convins pe toată lumea; urmează să confirme că este «jumătate Dobrin — jumătate Dumitru», cum îl caracteriza unul din marii noștri tehnicieni.

Aelenei a fost un excepțional talent. Am vrea să credem că drama accidentului său, de toți regretat; n-a încheiat o carieră în care ne-am pus și ne punem mari speranțe.

Năstase poate să fie tipul golgeterului modern. C. Teacă susține că este un pur-sînge. O părere la care subscriem, cu atît mai mult cu cît ne-am exprimat-o și acum doi-trei ani.

Bojin a trecut prin divizia A lăsîndu-ne impresia unei «reeditări» a «puncheurului» de tip Spielman sau lordache. A revenit în divizia A și promite din nou.

Mulți promit.

Pentru a-i găsi însă pe cei mai potriviți trebuie să înlocuiești — dumneata, antrenor federal, observator federal, trimis federal — mult mai des tramvaiul cu trenul.

Marius POPESCU

la răscruce de sporturi

un maratonist
ca oricare altul

Între alte obsesii, americanii au și un fix sportiv: maratonul de la Boston.

An de an, americani din toate colțurile țării, din Colorado, din Arizona, din California sau mai știu eu de unde, traversează continentul pentru a se alinia la startul uneia dintre cele mai ciudate competiții ale sportului contemporan, un fel de vasa-lopp pe picioare, una dintre ultimele concurențe cu adevărat olimpice, căci la Boston totul este să participi, iar a cîștiga înseamnă — pînă la urmă — dobîndirea unui premiu care valorează cît o conservă de pepsi-cola!

O singură zi pe an, fermieri și geologi, studenți și pierde-vară, bătrîni și tineri, hippies și serioși, mă rog, toată adunătura aceea stranie uită de îndeletnicirile cotidiene, de necazuri și reumatisme, prezentîndu-se la startul maratonului de la Boston.

Harry Cordello a fost unul dintre ei. Un alergător mediocru, care nu a izbutit să coboare niciodată sub trei ore și jumătate pe clasică distanță a celor 42 de kilometri, performanță la îndemîna oricui, de vreme ce recordul lumii cochetează cu două ore și cîteva minute.

La ultima cursă, Harry Cordello și-a propus însă să se întrecă pe sine și să încheie cursa în numai trei ore și 15 minute... dar mai bine să-l lăsăm pe el însuși să povestească:

«Înainte de toate, aveam nevoie de un alergător redutabil care să accepte să mă ajute, sacrificîndu-și propriile șanse. N-a fost ușor să găsec un om de trenă. Pînă la urmă, Al Corwin și George Bono, doi californieni, s-au oferit să alerge alături de mine. Am dat un ocol în jurul hotelului și ne-am convins că totul va merge strună. Dar n-a fost așa. În jurul kilometrului 25 au apărut primele dificultăți, datorate lui

Al, care a început să se plîngă de dureri intercostale. George a preluat imediat trenă, dar Al ne trăgea înapoi, căci durerile nu-l slăbeau nici o clipă. La kilometrul 29, acolo unde începe faimoasa Heart-break-hill, totul a părut că reintră în normal. Mă simțeam foarte bine și nu aveam deloc senzația că am parcurs 28 de kilometri. Înaintam cu o medie de 4,2 kilometri pe oră, dar a trebuit să încetăm iarăși ritmul, căci durerile lui Al au revenit. Mi-am dat seama că visul meu secret, trei ore și un sfert, s-a spulberat, cu atît mai mult cu cît George părea interesat doar să termine cursa, oricum, fără să se grăbească. În cele din urmă, am trecut linia de sosire în trei ore, 26 de minute, 35 de secunde, timp mulțumitor față de condițiile avute. Desigur, fără mine, George ar fi reușit un timp mult mai bun, dar el nici n-a vrut să audă de așa ceva. Îi mulțumesc pentru asta».

Am citit rîndurile de mai sus în revista elvețiană «Spiridon», tipăritură despre care Vladimir Moraru, pe care-l cred cel mai informat dintre toți ziaristii noștri de atletism, mi-a spus că este foarte serioasă, foarte competentă.

«Spiridon» scrie totul despre Harry Cordello. Cum a ajuns la Boston, ce-a mîncat acolo, ce înălțime are, cîți copii, în sfîrșit, totul despre Harry Cordello...

În ultima frază, «Spiridon» explică pentru ce a dedicat mai bine de două pagini unui maratonist mediocru. Unui alergător ca oricare altul.

Harry Cordello este orb.

El aleargă Bostonul în trei ore și ceva.

E mult, e puțin?

Ovidiu IOANIȚOIA

cronica de fotbal

starea echipelor

O constatare generală se impune de la început: diferența valorică a numelor din formațiile analizate, confirmînd încă o dată, dacă mai era nevoie, că nicăieri în lume, și deci și la noi, nu se poate fotbal fără vedete. S-ar părea că numai situația actuală a echipei Rapid m-ar putea contrazice, dar cum cazul echipei feroviare este ceva cu totul aparte vom vorbi despre el cînd îi va veni rîndul.

În fruntea clasamentului se află în fața returului echipa Universitatea Craiova, pe bună dreptate, după ce anul trecut numai printr-o eroare de concepție de joc a pierdut titlul la Arad. Cu o bună conducere tehnică, cu jucători bine clădiți, de mult profilați pe forță, bazați mai ales pe contraatac, această formație a reușit și performanța internțională de a elimina dintr-o competiție europeană o binecunoscută echipă italiană, ceea ce spune mult pentru noi. Privit de departe, unsprezecele craiovean pare o mașină perfectă de fotbal, dar o analiză mai atentă ne-ar spune ceva mai mult. Punctul forte al echipei a rămas de cîțiva ani înaintarea unde funcționează mai totdeauna cu mare succes Țarlungă, Bălan, Oblemenco și Marcu, doi fiind binecunoscuți puncheuri, și cînd spun asta mă gîndesc la cei doi înaintași centrali. Excepțional mi se pare Marcu, atunci cînd este bine jucat și cînd nu abuzează de cunoscutu-i dribling. În linia de fundași se remarcă clarviziunea lui Boc, însoțită de gafe inexplicabile în unele meciuri, gafe provocate de prea marea siguranță a acestui jucător și care-i face feste. Un om care trebuie neapărat menționat, nu pentru clasa lui, cît pentru dăruirea în joc, ar fi Strimbeanu, care alături de Deselnicu face munca grea de căraș și de distrugere a atacurilor adversarilor. Echipa Universitatea Craiova mai are în lot un fundaș excepțional, pe Niculescu, impus și la lotul național și unul acreditat prea mult în acest sens, și cînd spun asta mă gîndesc la Velea. S-ar mai putea discuta despre marea speranță care se numește Balaci, de inimosul Bădin și mai ales de nedreptățitul Niță, un bun creier care nu are loc de alții mai buni poate, dar mai norocoși. Echipa craioveană nu are în schimb portari de clasă. Manta este un produs de mijloc, iar despre ceilalți...

Ce place la această echipă? Place tocmai pofta de a juca, furia ei olteană, în stare să mobilizeze 40 000 de oameni ce iau cu asalt tribunele în zilele marilor meciuri din Bănie. Ce ar trebui acestei echipe? O mai bună organizare a jocului în atac, observîndu-se pe bună dreptate că valorile aspre ale presiunii asupra adversarului au loc la modul stereotip. Centrare înaltă în careu și șuturi ale celor doi tunari: Bălan și Oblemenco. Cu o privire rece orice adversar poate anihila pe Universitatea Craiova, dacă știe lecția. Nu știu ce cred antrenorii liderului de toamnă, dar ceva ar trebui făcut. Din punct de vedere administrativ bănuiesc că nu există probleme. Dacă unsprezecele oltean se va menține la aceeași temperatură, vom cunoaște în vara aceasta o mare formație, cum nu am mai avut de mult.

Surpriza turului a fost însă F.C. Constanța, un unsprezece ce anunța un revirement, dar nu o astfel de ascensiune care a adus-o foarte sus în clasament dacă ținem seama de lotul destul de modest. Sigur că prezențele lui Vigu și Lică, achiziții fericite, au contribuit mult la acuratețea jocului echipei constănțene, dar este tot atît de sigur că prezențele unor Antonescu, Mărculescu și Tănase au sporit forța de șoc a albaștrilor. Din puținele meciuri văzute avînd ca protagonist pe F.C. Constanța am putut constata un joc aspru în apărare, precum și o bună coordonare pe mijloc, acolo de unde pleacă toate atacurile de cînd există fotbalul, lucru pe care mulți îl uită. Merite mari au antrenorii acestei formații, unele idei tactice reușind să fie foarte vizibile. În ce privește viitorul, fără a pronostica, cred că echipei de pe malul mării îi va fi foarte greu să-și mențină actualul loc din clasament dacă ținem seama că urmăritoarele ei, Steaua și Dinamo, nici nu au de gînd să o cruțe.

Dar despre aceste două bucureștene, data viitoare, pentru că le vine rîndul și devin oricum interesante prin prezența la conducerea tehnică a doi cunoscuți antrenori, reintrați în arenă după mai lungi sau mai scurte eclipse...

Eugen BARBU

vremea în săptămîna viitoare

încălzire ușoară
și două fronturi de lapoviță

Perioadele călduțe din timpul iernii sînt cele mai periculoase din punct de vedere sanitar, pentru că o serie de germeni microbieni aduși de precipitații la suprafața solului sînt ridicați de curenții aerieni sau purtați de picăturile de ceață pînă la doi metri înălțime, de unde sînt inhalate de copii și oameni maturi în cantitate mare, producînd infectarea aparatului respirator. În aceste zile circulația devine mai intensă, propagarea epidemiilor fiind mult favorizată.

În săptămîna ce urmează vom avea de-a face cu o asemenea vreme. Între 27 și 30 ianuarie, timpul va fi relativ călduț și umed în jumătatea de sud a țării, unde cerul va fi mai mult noros, și vor cădea cîteva ninsori locale; ceața va fi frecventă dimineața. În Transilvania și Moldova, cerul va fi schimbător, cu nopți friguroase, în timpul cărora

temperatura va coborî sub -10 grade. Din cauza dezghețului din timpul zilei și a înghețului nocturn, dimineața se va forma polea pe multe tronșoane de șosele.

Între 31 ianuarie și 2 februarie în spațiul țării vor pătrunde două fronturi de precipitații ce vor determina acoperirea cerului în toate regiunile și intensificarea vîntului de nord. Vor cădea precipitații mixte, atît sub formă de ploaie și burniță, cît și sub formă de lapoviță și ninsoare. În Transilvania și zona de munte vor predomina ninsorile. În aceste zile, poleiul se va extinde pe suprafețe mari. În săptămîna ce urmează este probabil ca temperatura să scadă pînă la -18 grade în nord-estul Transilvaniei și să crească pînă la +11 grade în Cîmpia Banatului.

TOPOR

moartea s-a scumpit

Se vorbește tot mai mult în ultima vreme despre ravagiile automobilului, chiar și acum când — din cauza lipsei de carburanți — bietul vehicul nu mai este o atît de cumplită sperietoare a drumurilor publice. Se pare însă că în cazul lui nu se mai aplică regula «Despre defuncți nu se vorbește decît de bine». Năbădăioasa jucărie a secolului nostru a cerut, și mai cere încă, chiar și acum cînd o cuprind frigurile agoniei, un prea exagerat tribut de vieți omești. Numai în Franța, într-un singur deceniu, de la 1 ianuarie 1962 la 31 decembrie 1971 mult jinduita, hulita, îndrăgita, disprețuită «la bagnole» — «căruta» — a înscris în listele veșniciei 129 111 morți și a trecut pe cele ale provizorilor în viață 2 944 065 răniți. Fiecare mort a costat în medie cam 230 000 de franci, răniții avînd un preț de cost mult mai redus, aproximativ 10 000 de franci bucata. Dacă stăm să socotim, treburile funerare ale zeului automobil grevează ceva bugetele, fără a mai calcula pagubele morale prin irosirea unor vieți, de cele mai multe ori tinere, și în plină forță creatoare care ar mai fi avut de dat încă mult societății, familiei, lor înșile. Nu s-a calculat numărul orfanilor și nici al celor ținuuți pe veci în scaune pe roate. În schimb au avut de lucru din plin societățile de pompe funebre, cu reprezentanții lor îmbrăcați ca niște miri ai morții, eleganți, ferchezuiți și profesional îndurați, oameni ai unei meserii tot mai prospere, căci moartea costă din ce în ce mai mult, iar doamna cu coasa se pare că a devenit acționară principală, cu dividende grase, la cail mascați. Afirmația aceasta nu este o pură speculație, ci un adevăr ce poate fi ușor demonstrat... pe buzunarul celor ce rămîn în viață. Mortul, odată mort, dacă nu ține să fie îngropat de primărie într-o groapă comună — chiar și în cazul acesta cu taxe minime dar inevitabile — de cum a închis ochii nu mai aparține familiei ci pompelor funebre. Ele sînt cele care fac totul, dar absolut totul, de la scoaterea actelor de la primărie pînă la ultimul amănunt al procesiunii funerare, bineînțeles nu din generozitatea samariteanului milostiv, ci ca fiecare serviciu strict tarifat, înscris în mercurialele morții, tipărit și afișat. Pînă și pentru bacșurile muștei la arat sînt tipărite tarife în broșurile cu coperte în chenar negru pe care, drept titlu, e scris răsopicat «Pourboires» (bacșuri). Atîta celui cu poarta, atîta celui cu cheia, atîta celui cu unsul balamalelor, atîta celui cu cazmaua, cu coada cazmalei și cu piliul ei. Atîta major-domului, atîta intendentului, atîta gardianului, atîta inspectorului, atîta celui care deschide registrul morților, atîta celui care scrie în registru. Sînt cu toții vreo 48 de ciocli care se fac a face cîte ceva și înfulecă din durerea rudelor, cu lingurița, cu lingura, cu polonicul, căci abia după aceea vin cei ce sînt înghit cu ceul în care cifrele încep să fie urmate de cîte trei și patru zerouri. N-ai decît să mori și să vezi ce urmează. Întreprinderile sînt asociate, concurența este exclusă,

nimeni nu se abate de la reguli, prețurile trebuie respectate, iar rapiditatea formalităților costă și mai mult dar totul se poate face, nimic nu este imposibil, atotputernicii slujitori ai doamnei cu coasa dau din coate, se scarpină după ureche și execută cu promptitudine. Doar atît să le spui: categoria, fastul, pompa, mai în fața sau mai în spatele cimitirului, mai cu lemn sau mai cu bronz, mai cu flori sau mai cu fără... Pompele funebre sînt finanțatoarele instalațiilor de morgă din fiecare spital, ele au oferit din simplul și dezinteresat sentiment al binefacerii frigiderele cu tăvi nichelate pe rulmenți, năvăliile electro-car, giulgiurile și cearșafurile. Toate acestea, în schimbul unei simple formalități: ca nici un defunct să nu părăsească morga spitalului decît prin casieria societății binefăcătoare, singura oficial abilitată să se ocupe de toate formalitățile, oricît de complicate și de costisitoare ar fi acestea.

Întri, și se strînge mîna cu compasiune, expresiile sînt ale celei mai profunde dureri, frați de țiar fi cioclii n-ar împărtași atîta suferință și clapele mașinilor de calcul încep să toace la cifre, mercurialele se deschid ca și cînd fiecare operațiune ar fi prima și nimeni nu poate spune ce verdict va da calculatorul sub linia de total de dedesubtul șirului de numere. Atît! Unde-i lege nu-i tocmeală și nimic nu i se pare mai ferm omului și mai de necontestat decît ce e scris acolo, în cărticelele cu tarife în chenar negru, tipărite, parafate, sigilate ca niște înscrisuri sacre. E mult? Durerea costă, domnilor, moartea e mai scumpă ca viața, doar vedeți și dumneavoastră, atîția trebuie să trăiască de pe urma ei! Poate preferați incinerarea? Atunci va trebui să așteptați cam mult, căci la crematoriul e coadă, dar mortul poate sta liniștit în frigiderul societății, ea are răbdare, totul e să nu i-l iei, să nu pronunți falimentara formulă «asistența socială» cu gropile ei comune și cu lipsa ei de sensibilitate. Pentru tot centrul Franței nu există decît un crematoriu, cel de la Pêre Lachaise care, deși lucrează în două schimburi, tot este aglomerat. Lumea s-a modernizat, locuri prin cimitirele marilor orașe nu mai există iar la «mortoteca» din vecinătatea cuptorului este așa o înghesuială că nu se mai vede om cu mort.

M-am întrebat de unde au scos statisticienii francezi suma aia de 230 000 de franci — costul unei morți pe șosele — dar mi-am zis că, probabil, au calculat și costul mașinilor fărimate, și daunele provocate terților și pagubele societăților de asigurare și cheltuielile statului pentru întreținerea urmașilor. Altfel, de necrofonii cu mercuriale și bacșuri tipărite poți scăpa destul de onorabil cu numai o zecime din suma citată, adică, aproximativ cu venitul pe un an al unui om cu calificare medie... Oricum domnilor, moartea s-a scumpit al dracului.

Ioan GRIGORESCU

AU COBORÎT RENII ÎN JURA

Printre ultimele atracții turistice ale stațiunilor montane franceze din Jura (fotografia noastră a fost făcută în stațiunea Premanon) sînt săniile trase de reni. Reni autentici, douăzeci la număr, aduși direct din Lapponia și aclimatizați în rezervația care le poartă numele — «Valea renilor». Odată cu viețile polare au sosit de pe meleagurile lor și îngrijitorii — în Franța, se înțelege, această meserie este total necunoscută — și cantități respectabile de licheni, hrana de bază a renilor.

prinții inaniției și sărmanii îmbuibați

În vremea noastră, 40 de milioane de oameni mor, anual, de foame. Fără a-i socoti și pe cei care suferă de foame. Suferă, dar nu crapă. Într-o lume tehnizată, civilizată, dezvoltată, complicată, preocupată, infierbîntată și care, printre altele, știe totul despre cum trebuie să ne hrănim rațional, cauza morții a 40 de milioane de oameni este, în fiecare an, foamea. Așa scrie pe certificatele lor de deces. Dacă or fi avînd parte, la săvîrșirea din viață, de luxul unui certificat de deces. Ei nu mor de vreo boală oarecare, în vreun război oarecare, în vreun accident oarecare, în vreun duel oarecare sau, pur și simplu, pentru că n-au mai avut zile, pentru că nu le-a mai rămas decît o singură noapte. Ei mor pentru excesul de a nu mîncă, mor pentru că fac un exces, pentru abuzul de nemîncare. Pe această planetă dornică să cunoască universul și — sinceri să fim — dornică să devină cunoscută în univers, să dobîndească faimă și — de ce nu — să fie luată drept model în univers pentru ideile și pentru rațiunea fiilor ei, un număr de oameni, de două ori cît populația României, sînt răpuși, în decurs de 12 luni, de foame. Al doilea război mondial avea să secere, în cîteva ani, vreo 30 de milioane de militari. Foamea omoară într-un singur an mai mulți oameni. Într-un singur an. E mai tare, mai devastatoare chiar decît războiul, deși nu face zgomot, nu face zarvă. Mitralierele și tunurile foamei trag mai al dracului, dar pe tăcute. De războaie, oamenilor a început să le fie groază și scîrbă, și cum izbucnesc cîte unul nou, lumea devine îngrijorată și încearcă să pună botnițe peste gurile tunurilor. Motiv pentru care majoritatea tunurilor de pe pămînt au acum gurile prinse în botnițe și nu zic nici pis. De foamea altora, scîrba oamenilor e însă mai mică. De război, ne e groază și scîrbă tuturor, de foame, le e groază și scîrbă numai celor care o simt, celor cu senzația ei permanentă. Cînd izbucnesc cîte o epidemie, cînd un anume microb hăbăuc își face de cap, omenirea se alarmează, se vaccinează, se imunizează. Epidemia de foame există. Uraganul foamei face ravagii pe anumite regiuni ale pămîntului. Nici un alt uragan, nici un alt flagel nu face asemenea ravagii dar, cu toate astea, omenirea se arată mult mai puțin alarmată

decît s-ar cuveni, în vreme ce unii dintre fiii ei mai discută încă dacă Sfîntul Duh porcede numai de la Tatăl, dacă jazzul ne-a venit din New Orleans sau din New Jersey sau dacă morcovul e conștient de culoarea lui.

În vremea noastră, alte milioane de oameni mor datorită bolilor de nutriție. Fără a-i socoti și pe cei ce suferă de boli de nutriție, dar nu mor. În lumea asta care, printre altele, a descoperit totul despre cum trebuie să ne hrănim rațional, doar unul la o sută de mii respectă prescripțiile, în timp ce milioane de oameni mîncă prea mult și mor pentru că mîncă prea mult. Cei ce mor pentru că nu mîncă sînt contemporani. Mîncarea omoară la cele două capete. Lipsa și excesul sînt tragice, numai tragicul lor e diferit. Deși mor și unii și alții, într-un fel a fost viața pentru prinții inaniției și în altul pentru sărmanii striviți de avalanșa meselor copioase. Și unii și alții încalcă o măsură. O zguduitoare și absurdă nedreptate îi obligă pe cei sărmani să calce măsura nemîncatului. Într-o lume pe care ne place s-o considerăm plasată sub protecția rațiunii, se petrec anual 40 de milioane tragedii absurde, pentru că victimele n-au măcar un sfert din hrana oferită cîinilor de salon de pretutindeni. În timp ce alții înoată în fluvii de mîncare, avînd credința că astfel profită de viață. Mizeria ucide prin bolile mizeriei, supraabundența prin bolile supraabundenței. Ce-or fi gîndind victimele foamei, atunci cînd mai pot să gîndească, despre existența bolnavilor pentru abuz cronic de mîncare? Ce-or fi crezînd cei ce mor pentru că n-au ce ducă la gură, despre cei ce mor pentru că nu respectă disciplina alimentară? Dar invers? Alăturarea și legătura dintre ei mi se pare grotescă și absurdă. Unde sînt inteligența, rațiunea, conșvența și echilibrul omenirii? Aspru de tot ne va mai judeca viitorimea pentru realitatea încadrată în rîndurile de mai înainte. De stigmatizarea ei vor fi absolviți doar cei ce luptă azi pentru ca lumea în care trăim, lumea în care foamea și abundența omoară deopotrivă, să devină mai dreaptă.

Romulus BALABAN

de la lume adunate

Mai bine mai tîrziu... Înainte de a muri, avocatul Sjödin din Göteborg (Suedia) a lăsat prin testament toată averea sa spitalului de psihiatrie din oraș. Iată cum a explicat el ciudata hotărîre: «Am cîștigat acești bani de pe urma nenorociților care se judecau pentru fleacuri în procese interminabile și costisitoare. Vreau ca sumele să ajungă acum la aceia care au fost internați într-un ospiciu, numai pentru că nu au avut destui bani pe care să-i risipească din cauza chichițelor judecătorești».

O grevă nu ca oricare alta s-a desfășurat recent la Londra. E vorba, arată presa engleză, de încetarea lucrului de către personalul de serviciu de la palatul Buckingham, de la reședința primului ministru din Downing Street 10 și de la Palatul de Justiție. Greva a luat sfîrșit cu satisfacerea revendicărilor: reprimirea la lucru a unui număr de 30 de colegi ce fuseseră concediați.

Ca-n filme... În vitrina unui magazin din San Diego (S.U.A.) sînt expuse două pălării de cow-boy absolut identice. Prețul uneia dintre ele este de 5 dolari, în timp ce cealaltă costă 6. Lîngă aceasta din urmă o inscripție: «Ciuruită de gloanțe de cow-boy».

Alocația: nouă pence de cap. Turma de maimuțe care locuiește de multă vreme pe virful stîncii Gibraltar devine o mare atracție turistică. Ea continuă să fie în grija garnizoanei britanice, figurînd chiar în registrele sale.

În ultima vreme ținîndu-se seama de inflație, și deci de creșterea prețurilor, suma alocată pentru întreținerea maimuțelor a crescut de la 6 pence cît era în 1972 la 9 pence pe cap de maimuță.

Laserul și hipismul. Cetățeanul canadian Sollie Viner a suferit o condamnare de opt luni închisoare pentru infracțiunea de «folosire în scopuri nepermise a laserului». Se înșală însă cei care ar crede că Viner a tăiat cu laserul niscaiva seifuri. Nu, e vorba de ceva mai original: infractorul se ducea la hipodrom înarmat cu un generator cuantic pe care-l proiecta asupra concurenților calului său favorit. Aceștia se poticeau, iar calul pe care Viner paria sume importante seosea totdeauna primul.

În memoria unui titan. Recent a fost dezvelită în orașul Tula o statuie a marelui scriitor rus Lev Tolstoi. O mare parte a vieții și creației «curiașului de la lasnaia Poliana» e legată de numele acestui oraș, în care Tolstoi venea și asista adesea la procesele ce se desfășurau la tribunalul districtual. Prezența sa la Tula era semnalată mai ales în timpul scrierii celebrului roman «Învierea», iar unul din cazurile judecate a fost descris în piesa «Puterea întineririi».

Maiestatea sa, Moda! Deținții unei închisori franceze revendică dreptul de a fi recunoscuți drept cei mai moderni creatori de modă din Franța. Conducătorul mișcării, un anume Pierre Boulot, condamnat pentru falsificarea de ecouri, cere insistență ca pentru gloria proverbiale elegante franceze, stilul îmbrăcămîntei vărgate să fie extins și în afara zidurilor închisurii. În acest context, celebrii creatori francezi de modă Lanvin, Courrèges, Cardin ne apar niște bieți diletanți și, poate chiar mai rău, niște impostori!

cronica de trei secunde

praful cometei

Mă doare în cot — cum ar spune o ființă minunată a vieții mele — că faimoasa cometă Kohoutek dezamăgește toate observatoarele și pe toți observatorii. Să-i dezamăgească!

Se credea că va fi cometa secolului. Se credea că va fi la fel de luminoasă ca planeta Jupiter. Se spera că drăconvenia asta de cometă va fi grandioasă cât o planetă. Se constată că lumina ei nu e mai mare decât a unei stele dintre stele. E de vreo sută de ori mai mică decât s-a crezut, calculat și așteptat. Nu e nici o mare brinză. Nu e nici măcar o brinză a secolului. După opinia astronomilor, se pare că miliardele de corpuri luminoase care-i constituiau «capul» s-au volatilizat prin încălzire și n-a mai rămas din ea decât o imensă mare de praf. Or, praf avem și pe pământ... Mă doare în cot că miliardarii care și-au cumpărat locuri pentru trei zile pe transatlanticul «Queen Elizabeth II» (inclusiv ocheane și conferențieri) ca să vadă de pe ocean, între două whiskyuri, zborul lui Kohoutek, n-au văzut și nu vor vedea decât o steluță fără cap și fără coadă; mă doare în cot că alți bogătași care au plătit lozuri pe un Boeing 747 pentru a sări, din observatoare în observatoare, din California în Arizona, nu vor avea spectacolul visat. Să nu-l aibă!

Dacă aș fi poet mistic, aș scrie că însuși cerul dă semn prin praful care s-a ales din cometă, că oamenii ar trebui să investească și mai intens bani, speranțe și energie în ceea ce le mai oferă pământul, cit le mai oferă, și după aceea în cosmos. Să nu-i mai doară în cot — deși cotul e și el un loc sfânt al omului și dacă stau să mă gândesc bine o durere în cot e totuși o durere care se înregistrează și ea pe creier — să nu-i mai doară deci în cot de grozăviile care se petrec pe Terra, luându-și ca alibi că-i impresionează până la lacrimi coada unei comete științifice.

Dar nu sînt mistic. Sînt poate poet dar înțeleg și valoarea științifică a unui fenomen cesc. Nu cred în semnele cerului — dar cosmosul nu pot spune că nu mă interesează. Nu cit «Lucien Leuwen», desigur, dar mă interesează. Nu sînt nici ipocrit, dar nici antiștiințific, încît știu din ce-mi vine această perversă bucurie, cu totul particulară, că din cometa Kohoutek s-a ales praful...

Eșecul ei coincide cu moartea unui om mai luminos decât orice cometă a cerului. Un om minunat, un comunist curat în greșeli, mîndru în victorii, intransigent în fața durerii, care a străbătut viața mea și a altora, dîndu-ne fantastica încredințare că idealul nostru politic e demn, profund omenesc, capabil de a fi împlinit într-o orînduire ca aceea visată de Marx unde împlinirea fiecăruia va fi spre bucuria tuturor și împlinirea tuturor va fi fericirea fiecăruia. E o certitudine de care mai avem nevoie, zilnic. El ne-a dat-o zilnic, chiar dacă bolnav nu mai putea ieși din casă și nu ne mai vorbea, dar toate zilele petrecute cu el, primăvara, după dezgheț, la pescuit, plecînd să pescuim marea încredințare, marea balenă albă a posibilului, nu le pot uita și nu le voi uita. Moartea lui mă doare din cot și pînă în creier, toate cometele pălesc și ar fi frumos ca ele să pălească din proprie inițiativă auzind de moartea acestei rude, din marea noastră familie a celor care am luat cu asalt cerul pentru a face din Terra o posibilitate curată și viabilă. Nu contează cum îl chema. A fost o cometă fără nume — cîste tuturor observatoarelor care l-au înregistrat și astăzi nu-l plîng, căci din el niciodată nu se va alege praful, căci nu pier astronomii care știu că universul are tot atîția centri cîte ființe umane numără...

Radu COSAȘU

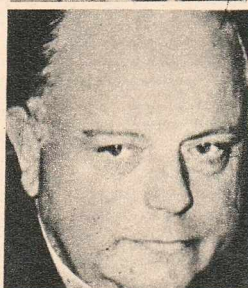
oameni despre care se vorbește

ZAKI AHMED YAMANI, ministrul petrolului Arabiei Saudite (născut în anul 1930, studii universitare la Cairo, New York, Harvard, avocat și om politic, funcții guvernamentale înalte — ministru de stat, membru al Consiliului de miniștri, ministru al petrolului și resurselor naturale, funcție pe care o deține și în prezent), efectuează, împreună cu ministrul algerian, Belaid Abdelsellam, o vizită în mai multe capitale europene, pentru a lămurii poziția țărilor arabe producătoare de petrol în legătură cu evoluția evenimentelor din Orientul Mijlociu.

OMAR HERRERA TORRIJOS, șeful guvernului panamez (născut în anul 1929, studii medii, militar de carieră, absolvă în 1951 Academia militară din Panama; din 1968 intră în viața politică, remarcîndu-se, în scurt timp, ca o personalitate proeminentă, conducător al juntei militare care a răsturnat cabinetul național al președintelui Arias), într-un discurs rostit recent în fața a 600 de studenți aflați la baza militară de la Rio Hato, a reafirmat drepturile inalienabile ale poporului panamez asupra canalului ce desparte cele două Americi și că orice acord cu S.U.A. va ține seama de acest lucru.

ADDEKE HENDRIK BOERMA, director general al F.A.O. — «Organizația pentru hrană și agricultură» de pe lângă Organizația Națiunilor Unite (născut în anul 1912, de naționalitate olandeză; studii superioare de agronomie la Universitatea Wageningen; a ocupat funcții înalte în administrația de stat din Olanda — ministru al agriculturii în mai multe rînduri — și în organizații specializate ale Organizației Națiunilor Unite și în primul rînd în F.A.O.), a lansat, la începutul acestui an, un nou semnal de alarmă pentru ajutorarea populațiilor din zona saheliană, grav afectată de secetă.

FRANÇOIS TRUFFAUT, regizor francez de film (născut în anul 1932, studii medii, ziarist și critic cinematografic; ca regizor de film s-a impus în anul 1959 cu «Cele 400 de lovituri» pentru care a obținut și Marele Premiu al Festivalului de la Cannes; alte filme de succes: «Trageți în pianist», «Jules și Jim», «Fahrenheit 451», «Copilul sălbatic»), a fost desemnat cel mai bun regizor al anului 1973, iar filmul său «Zi pentru noapte» a fost calificat de Asociația criticilor cinematografici din New York drept cea mai bună peliculă a anului trecut.

CARE O FI ADEVARUL? În elegantul complex comercial Hilton din Rotterdam se aprind, de cîțva timp, luminările, de cum se lasă noaptea. Pentru atmosferă — pretinde direcția. Pentru economie — spune clientela.

ce fel de caz e «cazul rocco»?

Cititorii noștri își amintesc, probabil, de cazul Rocco. Sînt peste doi ani de atunci. Într-un loc de prin împrejurimile Romei fusese găsit un copil de aproximativ patru ani, în stare de totală sălbăticie, agresiv — mușcînd și zgîriind pe oricine se apropia de el, dezordonat în mișcări — abia reușind să se țină vertical, scoțînd sunete nearticulate, greu de suportat de cei din jur. S-a lansat atunci părerea că micuțul, abandonat imediat după naștere, ar fi fost crescut și alăptat de o lupoaică, asemenea legendariilor săi străbuni, întemeietorii Romei.

N-ar fi exclus ca așa să fie adevărul, numai că dovezi care să-l susțină cît de cît nu există și, foarte probabil, nici nu vor exista vreodată. Dar ipoteza era prea tentantă pentru a nu fi fost în grabă mare îmbrățișată de acea parte a opiniei publice incitate și hrănite zilnic de industria senzaționalului. Senzaționalul se înrușește însă cu superficialul și amîndoi cu efemerul. După ce s-a stors tot ceea ce se putea stoarce din latura lui senzațională, cazul Rocco a fost aproape dat uitării.

Au mai trecut doi ani. Rocco trăiește încă, și din nefericire nimic nu s-a schimbat în mizerabilă-i existență, și prea puține elemente lasă loc speranțelor. Cazul e dureros în sine, dar e și mai dureros ca simbol al unui profund rău social după cum se exprimă profesorul Ernesto Manghi, directorul unui spital de neuropsihiatrie infantilă din Limbiato — instituție în grija căreia se află în prezent Rocco.

Dacă despre cei patru ani, primii din viața micuțului Rocco, nu se știe aproape nimic, despre următorii doi ani pînă cînd a ajuns la clinica din Limbiato se știu destule.

Tragedia e că acești doi ani, cu seria lor de evenimente în existența copilului nu numai că nu au adus vreo ameliorare în starea lui, dar au agravat-o în bună măsură. Nu mai puțin de 9 ambianțe diferite s-au succedat în viața lui Rocco în cei doi ani de cînd autoritățile l-au descoperit în pădure. Bunăvoință a existat la toată lumea dar lipsa de experiență pedagogică, mai ales într-un asemenea caz, s-a soldat dezastruos și nu numai pentru Rocco. Prima lui mamă adoptivă, după cîteva luni de încercări de conviețuire cu mica sălbăticie s-a internat într-o clinică, grav bolnavă de nervi. Aceeași soartă a avut-o și cea de-a doua mamă adoptivă. În familia care l-a adoptat apoi, mai erau cinci copii. După o conviețuire de cîteva săptămîni, cei cinci au cerut, ultimativ, părinților: sau ei sau Rocco.

Și cum părinții ezitau, copiii au părăsit căminul părintesc. În numai două luni înainte de a ajunge la clinica profesorului Manghi, Rocco a mai fost adoptat succesiv în șase familii.

Aceste tribulații, această «pasare» de la unul la altul, a unui copil ai cărui primi ani de viață s-au petrecut într-un abandon total, nu se putea solda decât cu eșecul total. Pe fondul unei vieți psihice atît de precare, total lipsită de stimuli elementari, s-au greșit o serie de stimuli falși sau confuzi care au agravat starea copilului. Atunci cînd a fost preluat de clinică, sentimentul de securitate existențială al lui Rocco era la nivelul zero. Rocco trăiește în permanentă o stare de nesiguranță disperată care-l face «rău», agresiv, inadapabil. El se teme nu numai de oameni, de ființe, ci de tot ce-l înconjoară: toate elementele cu care vine în contact îi sînt dușmane. A fost dus — experimental — într-un mediu nou pentru el: pe malul mării. Comportarea lui a fost demențială: s-a repezit la mare cu dinții și cu unghiile mușcînd și zgîriind. Nepregătit să-și trăiască viața, nefericita ființă o urăște.

Rocco este — evident — un caz limită, după cum și cazul mamei care l-a născut și l-a abandonat este un caz limită de abatere de la natura umană, mai precis de la natura lumii animale. Din păcate, «cazul Rocco» există în mai multe exemplare, chiar dacă subiecții lor n-au supt lapte de lupoaică și chiar dacă nu au trăit în cavele. În clinica profesorului Manghi trăiesc vreo 30 de copii într-o stare asemănătoare cu cea a lui Rocco deși ei au văzut lumina zilei în locuințe omenști, alături de oameni. Ca și Rocco ei au fost însă lipsiți, în perioada cea mai critică a vieții, de ambianța, de elementele strict necesare vieții lor psihice, de minima cantitate de afecțiune, de minima cantitate de securitate. Ca și în cazul Rocco, în sufletele micuților și-au făcut sălaș spaimete, suspiciunile, instinctul animalic de conservare, de apărare împotriva neprevăzutului. Iar neprevăzut este tot ce-i înconjoară în măsura în care vicile de educație, abandonul, i-a lipsit de căile cunoașterii.

Iată dar ce fel de caz e «cazul Rocco». E cazul copiilor abandonati, al familiilor destrămate, al carențelor grave de educație. Climatul moral al societății de consum generează — sub crusta civilizației ultraratinată — dramatice cazuri Rocco.

E. DASCĂLU

15 ACCIDENTE, 9 MORTI, 20 DE RĂNIȚI

Acesta a fost bilanțul evenimentelor rutiere dintr-o singură simbătă.

Din cele 15 accidente, 13 au avut loc din pricina conducătorilor auto, și două din cauza culpei comune a pietonilor și șoferilor.

O constatare care revine ca un laitmotiv în fiecare iarnă este că mai mult de 50% din numărul total al șoferilor amatori și profesioniști nu stăpinesc temeinic tehnica conducerii autovehiculelor pe drumuri acoperite cu zăpadă, polei, gheață etc.

Nu vorbim despre amatorii cu experiență modestă (și chiar mai puțin modestă). Aceștia sînt ca oamenii ce nu cunosc încă tainele unei boli. Necunoscînd maladia, nu cunosc nici modul de prevenire și de vindecare a ei. Necunoscînd decît vag cauzele și manifestările derapajului, nu cunosc nici cum poate fi el evitat și mai ales cum pot ieși cu «obrazul curat» din derapaj.

Deseori, chiar șoferii profesioniști cu state vechi de serviciu se sperie într-atît de o alunecare mai pronunțată cu spatele a mașinii, încît pierd complet controlul autovehiculului, lăsîndu-se în «voia soartei». Cazurile din «palmaresul» simbetei amintite susțin, după părerea mea, afirmațiile de mai sus.

La Cluj, pe o arteră de penetrație, Bucur Lazăr conducea autobuzul nr. 31-CJ-1 043 aparținînd întreprinderii de transport în comun Cluj. Nu-i venise schimbul și era nervos. Neavînd cu cine să se răfuiască, și-a găsit să se războve pe pasageri. Nu a luat nici unul la cap de linie, iar pe cei de la prima stație i-a fentat printr-o ocolire largă, deși aceștia făceau semne insistente. Puțin mai departe apăsînd pe accelerator, se înscrie cu viteză într-un viraj, observă că în zona curbei șoseaua e acoperită cu zăpadă înghețată și face cea mai contraindicată manevră: apasă puternic pe frînă. Autobuzul se dispune de-a curmezișul drumului, continuînd să se deplaseze într-un puternic derapaj lateral. În această poziție este lovit de un autoturism Dacia 1300 care se deplasa din sens contrar. 3 morți, 3 răniți grav reprezintă bilanțul provizoriu al acestui accident, spun provizoriu deoarece starea răniților este deosebit de gravă și s-ar putea ca numărul persoanelor decedate să crească.

Pe șoseaua Olteniței din București se deplasa un autoturism I.M.S. La volan: Iliescu Camil — ghid la O.N.T. Vechimea ca șofer... 2 luni, înca un amănunt. Șoferul avea... dar de fapt n-avea permis, deoarece îi fusese reținut pentru 2 luni, nu mult timp după ce-l obținuse. Se înscrie într-o depășire, observă că din față la mică distanță se apropie un autobuz, accelerează, dar derapează puternic și intră în plin în autobuz. Rezultatul: 2 persoane decedate (șoferul și un ocupant) și 3 răniți.

În județul Bihor un accident asemănător, dar din ferice cu urmări nu atît de grave. La volanul autoturismului 1-AR-514, Murar Cornel. Se angajează în depășirea unui auto-

vehicul fără a lua măsurile necesare de precauție țînînd cont că drumul era alunecos. În consecință, derapează în șanțul șoselei, unde autovehiculul se răstoarnă.

Șoferul suferă un traumatism cranio-cerebral, iar soția sa, fractura piciorului stîng.

Altă victimă a ignorării pericolului drumurilor glisante a fost Olariu Ioan. Și acesta înscriindu-se cu viteză — mai mare decît cea reclamată de șoseaua acoperită cu zăpadă — într-o curbă de pe o stradă în orașul Bicaz, a intrat în derapaj ajungînd pe stînga drumului. Cum din sens contrar circula un autotractor, s-a tamponat puternic de acesta, accidentul soldîndu-se cu rănirea gravă a celor patru ocupanți.

Șirul exemplurilor poate continua: 9 din cele 13 accidente comise din vina șoferilor au avut loc pe drumuri glisante. Șoferii respectivi au comis imprudența de a nu regla viteza mașinii în funcție de gradul de dificultate a drumului. Accidentele au avut loc la curbe sau în timpul depășirilor. Toți cei 9, fără excepție, intrînd în derapaj, nu au știut să controleze autovehiculele care literalmente... «au făcut ce au vrut».

Analiza evenimentelor rutiere din această simbătă de ianuarie nu e de fapt decît analiza la scară redusă a accidentelor care au loc în fiecare iarnă, cînd cel puțin jumătate din evenimentele rutiere din vina șoferilor au la origine cele două cauze principale amintite mai sus.

Ce-i de făcut?

1. În școlile de șoferi — acest lucru a mai fost spus de repetate ori — candidații trebuie învățați să derapeze.

Făcînd exerciții de derapaj atît vara (cînd se pot improvizata terenuri glisante fără prea multă greutate) cît și iarna (cînd nu trebuie aproape nici un efort pentru a găsi piste alunecoase), viitorii șoferi nu vor mai avea în față spectrul derapajului.

A.C.R. poate și trebuie să găsească posibilitatea de a specializa prin demonstrații și exerciții șoferii amatori care doresc să facă acest lucru. Cantitățile de benzină folosite de «elevi» pentru asemenea exerciții ar fi derizorii, însă cîștigul este imens. El se traduce în reducerea numărului de accidente, de victime, de pagube materiale.

Dar șoferii profesioniști? Cum vor învăța această tehnică cei ce nu o cunosc?

Am făcut recent un sondaj într-un număr de unități de transport aparținînd diferitelor ministere, cu intenția de a găsi răspuns la întrebarea: Ce fac inginerii și tehnicienii din aceste unități (și nu sînt puțini) pentru a învăța teoretic și mai ales practic pe șoferi tehnica conducerii pe drumuri glisante și mai ales a derapajului. În 95% din unități, nimic! În rest, instrucție sumare — stereotipe, neascultate de nimeni — despre modul cum trebuie să se circule pe drumuri alunecoase.

Comentariile sînt de prisos!

Colonel Victor BEDA

o problemă falsă

Antinomia roman rural — roman citadin, intens dezbătută în presă pînă nu demult, mi se pare de-a dreptul falsă în momentul de față. Ea poate fi luată în discuție numai din acest unghi, al falsității, al supralicitării ei de către anumiți oameni, mai mult sau mai puțin interesați în «teoretizarea» propriilor creații.

Argumentele care s-au adus în sprijinul acestei antinomii sînt puține la număr și cam încropite: creșterea populației urbane, schimbarea preocupărilor, industrializarea și calificarea etc. Lucrurile acestea sînt reale, dar ele se petrec în cadrul mai larg al schimbărilor care au avut loc în viața întregii țări, sînt simple părți componente ale unui proces revoluționar mai amplu, care e unul și același, la oraș și la sat, cu toate deosebirile care au existat și mai există între o uzină, să zicem, și o cooperativă agricolă de producție. Contradicțiile care se ivesc în desfășurarea acestui proces sînt cam aceleași, de aceeași natură, în orice caz, țînînd toate de instaurarea sau perfecționarea unor noi relații sociale, de combaterea înapoierii și a inerției, de afirmare a noi și noi energii creatoare, cum nu s-a întîmplat niciodată în trecut.

Reluînd comparația de mai sus, dintre o uzină și o cooperativă agricolă, aș spune, pentru a fi mai bine înțeles, că nu există, practic, nici o deosebire între frămîntările care au loc în viața unei cooperative agricole de producție și frămîntările care se produc,

cel puțin în anumite perioade, în viața Uniunii scriitorilor.

În fond, antinomia aceasta, justificată din punct de vedere istoric, se bizuia, chiar și atunci, la origine, pe o falsă împărțire a complexității sufletești: omul care trăia la oraș, citadinizat sau pe cale de a se citadiniza, era mai complex, trebuia să fie așa, în timp ce țărănul era lipsit de complexitate, trebuia să fie socotit ca atare. Dar complexitatea, după cum s-a dovedit ulterior, după cum a dovedit-o dezvoltarea prozei noastre, n-a fost și nu este străină de sufletul țărănului, așa cum nu a fost, nu este și nu poate fi străină de sufletul nici unui om, indiferent de munca pe care o face, indiferent de locul unde trăiește. În orice caz, o «specializare» a prozatorului contemporan, în funcție de mediul din care își recrutează eroii, mi se pare cu totul și cu totul depășită.

Un scriitor care nu se va mișca la fel de bine și de firesc în orice mediu va fi dezavantajat, își va îngusta, voit sau nu, orizontul propriei sale literaturi. Dacă va scrie numai despre sat, fără a cunoaște bine problemele orașului, va naufraga în periferic, iar dacă va scrie numai despre oraș, dacă va dori cu orice preț să devină un campion al citadinismului, fără a cunoaște satul, cu problemele lui vechi și noi, va sfîrși prin a supralicita această literatură, în detrimentul alteia, va fi incomplet și steril, chiar dacă va cheltui în întreprinderea lui bunăvoință și talent.

tradiție și inovație

Receptarea de către proza românească a unor experiențe ale prozei universale contemporane se face cu intermitență, în funcție de conjuncturi, sub imperiul modei, care nu a avut și nu are nimic comun cu literatura, a fost, este și va fi întotdeauna un fenomen periferic, țînînd de excreșcență. Asemenea pendulări nu sînt de bun augur, nu pot favoriza progresul artistic.

Problema e aici ca și în abordarea de către proză a realităților sociale de azi, de a merge spre esențial, de a cerceta și de a capta experiențele cele mai semnificative, nu numai din punct de vedere artistic, dar și din punct de vedere social, în raport cu niște realități obiective.

În ce mă privește, de pildă, consider mult mai interesantă experiența romanului din țările Americii Latine decît experiența, minoră și cam facilă, a noului roman francez.

În primul caz este vorba de o proză puternic ancorată în realitățile țărilor din acest continent, aflate toate într-un proces com-

plex de prefacere, este vorba în general de o proză realistă, care nu respinge însă analiza psihologică, lirismul sau infiltrația fantastică de tip folcloric, nu ocolește și nu respinge, așadar, căutările și inovațiile artistice autentice, în timp ce în cel de-al doilea caz este vorba de o experiență... pur experimentală, dacă se poate spune așa, este vorba de inovare a inovațiilor, ceea ce sună a secătuire, a lipsă de orizont.

Importantă mi se pare a fi, în problema aceasta, a preluărilor, o foarte bună cunoaștere a prozei românești, care a atins universalitatea prin cele mai bune opere ale ei, nu puține la număr.

Nu e vorba, desigur, de a supralicita aceste contribuții, e vorba de cunoașterea lor, de o raportare permanentă la ele, de o situare efectivă într-un proces ascendent, străin de orice pendulări conjuncturaliste.

Ion LĂNCRĂNȚAN

probleme în suspensie

Semnarele critice se transformă uneori în «probleme rămase în suspensie», asupra cărora este cel puțin dificil să revenim mereu, pînă la rezolvare, în paginile revistei. Propunem deci această modalitate de urmărire: o rubrică săptămînală cu rol de memento.

Cazul	De la cine se așteaptă rezolvarea	Apariția în revistă, autorul	De cîte săptămîni figurează
Agresivitatea ghidului cu numărul 47	B.T.T.	52 pag. 21 FL.	—
Credeti că Năstase o să salveze și fotbalul?	F.R.F.	52 pag. 27 Marius Popescu	—
Aba nu ne mai vrea la Erghevița.	Consiliul popular al județului Mehedinți	1-2 pag. 30 Valeriu Armeanu	—
Să renunțăm la berze	Ministerul Educației și Învățămîntului	1-2 pag. 35 Ionela Dorian	—
Un caz de urgență Spitalul din Cîmpeni are nevoie de o bază materială ca lumea și cadre suficiente	Ministerul Sănătății	3 pag. 7 Cici Iordache	—
Pentru invenții Un sistem de selecție și promovare menit să lichideze birocracia și să facă inofensivi misiții de idei	Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie	3 pag. 17 Liviu Timbus	—

Rugăm cititorii să propună noi cazuri pentru această rubrică, precum și eventuala renunțare la unele dintre cele mai vechi. Fiecare scrisoare va fi însoțită de talonul respectiv,

M.F.